

Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen johdosta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöön muutoksia, jotka johtuvat EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta. Esityksen tavoitteena on saattaa kansallista sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöä yhteensopivaksi tietosuoja-asetuksen kanssa. Tietosuoja-asetuksen kanssa ristiriitaiset tai päällekkäiset säännökset ehdotetaan kumottavaksi, koska asetusta sovellettavaa oikeutta. Lisäksi esityksessä ehdotetaan eräitä tietosuoja-asetusta tarkentavia säännöksiä ja välttämättömiä poikkeuksia tietosuoja-asetuksen velvoitteista. Uusi hallituksen esitys vastaisi keskeisiltä osiltaan samannimistä hallituksen esitystä (HE 52/2018 vp), jonka käsittely eduskunnassa raukesi.

Eräistä nykyisin rekisteröidyn suostumukseen perustuvista henkilötietojen luovutuksista ehdotetaan otettavaksi säännökset lakiin.

Vakuutusyhtiöitä koskevaan lainsäädäntöön ehdotetaan lisättäväksi säännökset, jotka mahdollistaisivat rikosepäilyihin ja rikostuomioihin liittyvien henkilötietojen käsittelyn ja luovuttamisen toisille vakuutusyhtiöille niin sanottujen väärinkäytösrekistereiden ylläpidossa.

Sosiaaliturvalainsäädäntöön ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joilla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen mukaisesta oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen. Rekisteröidyllä ei olisi oikeutta siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa henkilötietojen käsittelyä, siltä osin kuin kyse on laissa säädetyn tehtävän hoitamisesta, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	6
1 JOHDANTO.....	6
2 NYKYTILA JA NYKYTILAN ARVIOINTI.....	6
2.1 Henkilötietojen käsittely sosiaaliturvan toimeenpanossa ja vakuutustoiminnassa.....	6
2.2 Henkilötietojen luovuttaminen ja salassapitosäännökset.....	8
2.3 Suostumukseen perustuva henkilötietojen luovuttaminen.....	10
2.4 Rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvä henkilötietojen käsittely.....	11
2.5 Rekisteröidyn oikeus käsittelyn rajoittamiseen.....	12
2.6 Hallituksen esitykset 52/2018 vp ja 100/2018 vp sekä niiden eduskuntakäsittelyn huomioon ottaminen.....	13
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	14
3.1 Henkilötietojen luovuttaminen ja salassapitosäännökset.....	14
3.2 Suostumukseen perustuva henkilötietojen luovuttaminen.....	15
3.3 Rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvä henkilötietojen käsittely.....	15
3.4 Rekisteröidyn oikeus käsittelyn rajoittamiseen.....	16
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	17
4.1 Vaikutukset viranomaistoimintaan.....	17
4.2 Yritysvaikutukset.....	17
4.3 Vaikutukset kansalaisiin.....	17
5 ASIAN VALMISTELU.....	18
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	20
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	21
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	21
1.1 Elatustukilaki.....	21
1.2 Eläkesäätiölaki.....	21
1.3 Eläketukilaki.....	23
1.4 Julkisten alojen eläkelaki.....	23
1.5 Kansaneläkelaki.....	23
1.6 Laki aikuiskoulutusetuuksista.....	25
1.7 Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta.....	26
1.8 Laki Eläketurvakeskuksesta.....	26
1.9 Laki eläkkeensaajan asumistuesta.....	26
1.10 Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista.....	26
1.11 Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta.....	26
1.12 Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille.....	27
1.13 Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta.....	27
1.14 Laki takuueläkkeestä.....	28
1.15 Laki tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä.....	28
1.16 Laki sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta.....	28
1.17 Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta.....	29
1.18 Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä.....	29
1.19 Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta.....	29
1.20 Laki vammaisetuuksista.....	30
1.21 Laki yleisestä asumistuesta.....	31
1.22 Lapsilisälaki.....	31
1.23 Liikennevakuutuslaki.....	31
1.24 Laki Liikennevakuutuskeskuksesta.....	31

HE 87/2019 vp

1.25	Maatalousyrittäjän eläkelaki	31
1.26	Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki	33
1.27	Merimieseläkelaki	33
1.28	Sairausvakuutuslaki	34
	15 luku Toimeenpanoa koskevat säännökset	34
	19 luku Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset	34
1.29	Sotilasavustuslaki	35
1.30	Sotilasvammalaki	35
1.31	Työntekijän eläkelaki	35
1.32	Työtapaturma- ja ammattitautilaki	37
1.33	Työttömyysturvalaki	40
	13 luku Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset	40
1.34	Vakuutuskassalaki	41
1.35	Vakuutusyhdistyslaki	41
	16 luku Erinäisiä säännöksiä	41
1.36	Vakuutusyhtiölaki	42
	6 luku Vakuutusyhtiön johto, hallintojärjestelmä ja varojen sijoittaminen	42
	30 luku Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen	42
1.37	Laki vakuutusten tarjoamisesta	43
1.38	Vuorotteluvapaalaki	44
1.39	Yrittäjän eläkelaki	44
1.40	Äitiysavustuslaki	45
1.41	Opintotukilaki	45
2	VOIMAANTULO	45
3	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	45
LAKIEHDOTUKSET		49
1.	Laki elätustukilain 38 §:n muuttamisesta	49
2.	Laki eläkesäätiölain muuttamisesta	50
3.	Laki eläketukilain 22 §:n muuttamisesta	51
4.	Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta	52
5.	Laki kansaneläkelain muuttamisesta	55
6.	Laki aikuiskoulutusetuuksista annetun lain muuttamisesta	57
7.	Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 15 a §:n muuttamisesta	58
8.	Laki Eläketurvakeskuksesta annetun lain muuttamisesta	59
9.	Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 43 ja 50 §:n muuttamisesta	60
10.	Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta	61
11.	Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta	62
12.	Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain muuttamisesta	64
13.	Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 20 §:n kumoamisesta	65
14.	Laki takuueläkkeestä annetun lain 32 §:n muuttamisesta	66
15.	Laki tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain 16 §:n muuttamisesta	67
16.	Laki sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain 16 §:n muuttamisesta	68

HE 87/2019 vp

17. Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	69
18. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	70
19. Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 18 ja 22 §:n muuttamisesta	72
20. Laki vammaisetuksista annetun lain 45 ja 48 §:n muuttamisesta	73
21. Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 42 ja 49 §:n muuttamisesta.....	74
22. Laki lapsilisälain 16 b §:n muuttamisesta	75
23. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta	76
24. Laki Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta	78
25. Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta	79
26. Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta	82
27. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	85
28. Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta.....	87
29. Laki sotilasavustuslain 22 e §:n muuttamisesta	89
30. Laki sotilasvammalain muuttamisesta	90
31. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta	91
32. Laki työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta	94
33. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta	98
34. Laki vakuutuskassalain 165 c §:n muuttamisesta	100
35. Laki vakuutusyhdistyslain 16 luvun 10 §:n muuttamisesta	101
36. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta.....	103
37. Laki vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 72 ja 80 §:n muuttamisesta	106
38. Laki vuorotteluvapaalain 21 §:n muuttamisesta.....	108
39. Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta.....	109
40. Laki äitiysavustuslain 14 b §:n muuttamisesta.....	111
41. Laki opintotukilain 43 b §:n muuttamisesta	112
LIITE	113
RINNAKKAISTEKSTIT	113
1. Laki elatustukilain 38 §:n muuttamisesta.....	113
2. Laki eläkesäätöilain muuttamisesta.....	114
3. Laki eläketukilain 22 §:n muuttamisesta.....	116
4. Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta	117
5. Laki kansaneläkelain muuttamisesta	122
6. Laki aikuiskoulutusetuksista annetun lain muuttamisesta	125
7. Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 15 a §:n muuttamisesta.....	127
9. Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 43 ja 50 §:n muuttamisesta	128
10. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta.....	130
11. Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta.....	132
12. Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain muuttamisesta	134
14. Laki takuueläkkeestä annetun lain 32 §:n muuttamisesta	135
15. Laki tapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain 16 §:n muuttamisesta.....	136
16. Laki sotilastapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta annetun lain 16 §:n muuttamisesta.....	137

HE 87/2019 vp

17. Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	138
18. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	140
19. Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 18 ja 22 §:n muuttamisesta	144
20. Laki vammaisetuuksista annetun lain 45 ja 48 §:n muuttamisesta	146
21. Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 42 ja 49 §:n muuttamisesta	148
22. Laki lapsilisälain 16 b §:n muuttamisesta	150
23. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta	151
24. Laki Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta	154
25. Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta	155
26. Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta	161
27. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	167
28. Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta	171
29. Laki sotilasavustuslain 22 e §:n muuttamisesta	173
31. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta	174
32. Laki työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta	179
33. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta	186
34. Laki vakuutuskassalain 165 c §:n muuttamisesta	189
35. Laki vakuutusyhdistyslain 16 luvun 10 §:n muuttamisesta	191
36. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta	194
37. Laki vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 72 ja 80 §:n muuttamisesta	199
38. Laki vuorotteluvapaalain 21 §:n muuttamisesta	202
39. Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta	203
40. Laki äitiysavustuslain 14 b §:n muuttamisesta	207
41. Laki opintotukilain 43 b §:n muuttamisesta	208

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan unionin yleinen tietosuojasetus (2016/679 (EU), (jäljempänä tietosuojasetus) on tullut voimaan 24 päivänä toukokuuta 2016 ja sitä on alettu soveltaa jäsenvaltioissa 25 päivänä toukokuuta 2018. Tietosuojasetuksella on kumottu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, joka on Suomessa pantu täytäntöön henkilötietolailla (523/1999).

Tietosuojasetus on kansallisesti suoraan sovellettava säännös, mutta se jättää jäsenvaltioille direktiivinomaista kansallista liikkumavaraa. Kansallinen liikkumavara antaa jäsenvaltiolle mahdollisuuden antaa tietyissä asioissa tietosuojasetusta täydentävää tai täsmentävää kansallista lainsäädäntöä. Lisäksi kansallisella lainsäädännöllä on joissain tilanteissa mahdollista poiketa tietosuojasetuksessa säädetystä velvoitteista.

Vuoden 2019 alusta voimaan tulleen tietosuojalain (1050/2018) tarkoituksena on täsmentää ja täydentää tietosuojasetusta ja sen kansallista soveltamista. Tietosuojalailla kumottiin henkilötietolaki (523/1999).

Tietosuoja sääntelyn muutokset edellyttävät myös muun kansallisen lainsäädännön tarkistamista. Henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset on saatettava tietosuojasetuksen mukaisiksi. Erityislainsäädännössä on mahdollista myös säätää tietosuojasetusta täsmentäviä säännöksiä tai poikkeuksia asetuksessa säädetystä velvoitteista siltä osin kuin se on kansallisen liikkumavaran puitteissa mahdollista. Tämän hallituksen esityksen tarkoituksena on saattaa kansallista sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöä yhteensopivaksi tietosuojasetuksen kanssa. Pääministeri Sipilän hallitus antoi asiasta eduskunnan käsiteltäväksi hallituksen esityksen sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi EU:n yleisen tietosuojasetuksen johdosta (HE 52/2018 vp), mutta perustuslain 49 §:n 1 momentin nojalla asian käsittely eduskunnassa raukesi. Nyt annettava hallituksen esitys vastaa keskeisiltä osiltaan rauennutta hallituksen esitystä. Koska perustuslakivaliokunta antoi siitä lausuntonsa (PeVL 78/2018 vp), perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitetyt kannanotot on otettu huomioon tämän hallituksen esityksen sisällössä.

2 Nykytila ja nykytilan arviointi

2.1 Henkilötietojen käsittely sosiaaliturvan toimeenpanossa ja vakuutustoiminnassa

Suomessa osa sosiaaliturvasta on järjestetty lakisääteisillä vakuutuksilla, joiden tavoitteena on turvata toimeentuloa erilaisten sosiaalisten riskien, kuten vanhuuden, työkyvyttömyyden ja perheenhuoltajan kuoleman varalta. Sosiaalivakuutusjärjestelmä koostuu työeläkkeistä, työttömyysturvasta, sairausvakuutuksesta, työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksesta ja kansaneläkkeestä. Myös liikennevakuutuksesta ja potilasvakuutuksesta maksettavat korvaukset ovat osin lakisääteiseen sosiaaliturvaan kuuluvia. Sosiaalivakuutuksen käytännön toimeenpanosta huolehtivat julkiset ja yksityiset vakuutuslaitokset kuten Kansaneläkelaitos, työeläkelaitokset, työttömyyskassat ja vahinkovakuutusyhtiöt.

Mitä tässä luvussa todetaan sosiaalivakuutuksista, koskee myös liikennevakuutuslain (460/2016), potilasvahinkolain (585/1986) ja uuden 1.1.2021 voimaantulevan potilasvakuutuslain (948/2019) mukaan maksettavia henkilövahinkokorvauksia ja niiden maksamiseen liittyviä tiedonsaantia koskevia säännöksiä.

Sosiaalivakuutuksen toimeenpanossa on välttämätöntä käsitellä etuudenhakijoiden henkilötietoja ja usein myös terveydentilatietoja. Ennen tietosuoja-asetuksen soveltamista ja tietosuojalain voimaantuloa henkilötietojen käsittely sosiaalivakuutusasioissa perustui yleensä henkilötietolain 8 §:n 4 kohtaan, jonka mukaan henkilötietoja saa käsitellä, jos käsittelystä säädetään laissa tai jos käsittely johtuu rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tai sen nojalla määrätystä tehtävästä tai veloitteesta. Tietosuoja-asetus edellyttää, että henkilötietojen käsittelylle on aina hyväksyttävä peruste, josta säädetään asetuksen 6 artiklassa. Sosiaalivakuutuksen toimeenpanossa henkilötietojen käsittely perustuu yleensä tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, eli käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi. Tämän perusteiden käyttäminen edellyttää, että siitä säädetään asetuksen lisäksi rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä.

Sosiaalivakuutuksen toimeenpano on laissa säädetty eri vakuutuslaitosten tehtäväksi. Laissa on säädetty myös etuuksien hakemisesta, myöntämisedellytyksistä, toimeenpanosta ja muutoksenhausta. Etuuksien myöntäminen perustuu yleensä hakemukseen, jonka tekemisen yhteydessä hakija ilmoittaa etuuden ratkaisemisen kannalta välttämättömät henkilötietonsa vakuutuslaitokselle.

Laissa on säännöksiä, joiden perusteella vakuutuslaitoksella on oikeus saada ilman asianosaisen suostumusta esimerkiksi etuasoiden käsittelyn kannalta välttämättömiä tietoja myös muilta kuin etuudenhakijalta itseltään. Henkilötietoja voidaan näiden säännösten perusteella saada esimerkiksi muilta vakuutuslaitoksilta ja viranomaisilta. Säännöksissä on määritelty tietojen käyttötarkoitukset ja ne tahot, joilta tietoja voidaan saada.

Useiden sosiaalivakuutusetuuksien myöntämisedellytykset liittyvät hakijan terveydentilaan ja toimintakykyyn. Näissä tilanteissa on välttämätöntä käsitellä terveyttä koskevia tietoja, jotka kuuluvat tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin. Ennen tietosuoja-asetuksen soveltamista ja tietosuojalain voimaantuloa arkaluonteisten henkilötietojen, kuten terveydentilatietojen, käsittelystä säädettiin henkilötietolain 12 §:ssä. Henkilötietolain 12 §:n 11 kohdan nojalla vakuutuslaitokset saivat käsitellä vakuutustoiminnassa saatuja vakuutetun tai korvauksenhakijan terveydentilaa koskevia tietoja. Lisäksi sosiaalivakuutusasioissa arkaluonteisten tietojen käsittely oli mahdollista 12 §:n 5 kohdan nojalla, jonka mukaan käsittely on sallittua, jos siitä säädetään laissa tai jos käsittely johtuu välittömästi laissa säädetystä tehtävästä.

Tietosuoja-asetuksessa ns. erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen, kuten terveydentilatietojen, käsittelystä säädetään 9 artiklassa. Käsiteltäessä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja, tulee tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaisen henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteen lisäksi jonkin 9 artiklan 2 kohdan edellytyksistä täytyä. Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely on sallittua, jos se on tarpeen rekisterinpitäjän tai rekisteröidyn veloitteiden ja erityisten oikeuksien noudattamiseksi työoikeuden, sosiaaliturvan ja sosiaalisen suojelun alalla, siltä osin kuin se sallitaan jäsenvaltion lainsäädännössä. Lisäksi 9 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan käsittely on sallittua, jos se on tarpeen tärkeää yleistä etua koskevasta syystä jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, edellyttäen että käsittely on oikeasuhteinen tavoitteeseen nähden ja siinä noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan. Molemmat alakohdat edellyttävät lisäksi asianmukaisista suojatoimista säättämistä.

Tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella vakuutuslaitoksilla on oikeus käsitellä vakuutustoiminnassa saatuja vakuutetun ja korvauksenhakijan terveydentilaan liittyviä tietoja, jos ne ovat tarpeen vakuutuslaitoksen vastuun selvittämiseksi. Säännös vastaa ennen tietosuoja-asetuksen voimaantuloa voimassa olleen henkilötietolain 12 §:n 11 kohtaa. Tietosuojalain 6 §:n

1 momentin 1 kohtaa koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan säännöstä on ehdotettu tietosuojasetuksen 9 artiklan 2 kohdan g alakohdan perusteella. Mainittu tietosuojalain säännös mahdollistaa jatkossakin terveydentilatietojen käsittelyn vakuutuslaitoksissa etuuksien ja korvausten käsittelyssä ja toimeenpanossa. Lisäksi tietosuojalaissa säädetään, että erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja voisi käsitellä, jos tietojen käsittelystä säädetään laissa tai jos tietojen käsittely johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tehtävästä. Erityislainsäädännössä on lisäksi erinäisiä tarkempia säännöksiä terveydentilatietojen käsittelystä.

Vapaaehtoisten yksityisvakuutusten osalta henkilötietojen käsittely perustuu useimmiten tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaan eli sopimukseen. Henkilötietojen käsittely on laillista silloin kun käsittely on tarpeen sellaisen sopimuksen täytäntöön panemiseksi, jossa rekisteröity on osapuolena. Lisäksi voidaan toteuttaa rekisteröidyn pyynnöstä tehtäviä sopimusta edeltäviä toimenpiteitä. Vastaava käsittelyperuste sisältyi ennen tietosuojasetuksen ja tietosuojalain voimaantuloa voimassa olleen henkilötietolain 8 §:n 2 kohtaan. Lisäksi käsittely voi perustua rekisteröidyn antamaan suostumukseen 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti. Vakuutettu tai korvaussensaaja voi antaa vakuutusyhtiölle suostumuksen käsitellä henkilötietojaan yhtä tai useampaa tarkoitusta varten. Jotta henkilötietojen käsittely suostumuksen perusteella olisi laillista, suostumuksen on täytettävä tietosuojasetuksen 7 artiklassa säädetty edellytykset. Verrattuna ennen tietosuojasetuksen ja tietosuojalain voimaantuloa voimassa olleen henkilötietolain 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettuun suostumukseen tietosuojasetus tiukentaa suostumuksen edellytyksiä jonkin verran.

Henkilötietojen käsittely voi myös olla tarpeen vakuutusyhtiötä koskevan lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Tällöin käsittelyn perusteesta on säädettävä kansallisessa lainsäädännössä. Esimerkkinä tällaisesta lakisääteisestä veloitteesta voidaan mainita vakuutusyhtiölain 6 luvun 9 §, jonka mukaan vakuutusyhtiön on ilmoitettava keskeisistä tehtävistä vastaavat henkilöt Finanssivalvonnalle sekä esitettävä selvitys kyseisten henkilöiden sopivuudesta ja luotettavuudesta.

Henkilötietojen käsittely saattaa myös olla tarpeen vakuutusyhtiön oikeutettujen etujen toteuttamiseksi tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaan edellyttäen, että rekisteröidyn edut tai perusoikeudet ja -vapaudet eivät muodosta estettä henkilötietojen käsittelylle. Rekisterinpitäjän on intressipunninnassa otettava huomioon rekisteröidyn kohtuulliset odotukset, jotka perustuvat rekisteröidyn ja rekisterinpitäjän väliseen suhteeseen. Tietosuojasetuksen johdanto-osassa todetaan, että oikeutetun edun mukaista olisi ainakin ehdottoman välttämätön henkilötietojen käsittely petosten ehkäisemistarkoituksessa. Lisäksi johdanto-osan kappaleen 48 mukaan rekisterinpitäjillä, jotka kuuluvat konserniin tai keskuselimeen kuuluvaan laitokseen, saattaa olla sisäisistä hallinnollisista syistä johtuen oikeutettu etu siirtää konsernin sisällä henkilötietoja, asiakkaiden tai työntekijöiden henkilötietojen käsittely mukaan luettuna. Edellä mainitut käsittelyperusteet ovat 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaa lukuun ottamatta yksinomaisia siten, etteivät jäsenvaltiot voi säätää niistä kansallisessa lainsäädännössä.

2.2 Henkilötietojen luovuttaminen ja salassapitosäännökset

Yleinen tietosuojasetus mahdollistaa kansallisen asiakirjajulkisuuden sovittamisen yhteen yleisen tietosuojasetuksen mukaisen henkilötietojen suojan kanssa. Kansallinen liikkumavara koskee myös yksityisoikeudellisten yhteisöjen asiakirjoja näiden toimiessa yleisen edun vuoksi toteutettavan tehtävän suorittamiseksi.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999; jäljempänä julkisuuslaki) koskee viranomaisten asiakirjojen julkisuuden määräytymistä, salassapitovelvollisuutta ja asiakirjan jul-

kiseksi tulemista. Julkisuuslakia sovelletaan myös julkista tehtävää hoitaviin yhteisöihin ja laitoksiin niiden käyttäessä julkista valtaa. Erityislainsäädännössä on erinäisiä julkisuuslakia täsmäntäviä säännöksiä. Esimerkiksi työntekijän eläkelain 191 §:n nojalla julkisuuslain asiakirjasalaisuutta koskevia säännöksiä sovelletaan työeläkelaitoksiin työntekijän eläkelain toimeenpanossa silloinkin, kun ne eivät käytä julkista valtaa. Vastaavanlainen säännös on myös työtapa-turma- ja ammattitautilain (459/2015) 248 §:ssä.

Vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1 §:ssä on säädetty yleissäännös salassapitovelvollisuudesta. Samassa luvussa on säädetty myös erinäisiä poikkeuksia salassapitovelvollisuuteen, jotta tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tietyissä tilanteissa. Säännökset koskevat myös muita kuin henkilötietoja kuten esimerkiksi liiketoimintaan liittyviä tietoja. Tietosuoja-asetuksen säännökset tietojen luovuttamisesta ja muusta käsittelystä koskevat vain henkilötietoja, joten näiden muiden tietojen osalta tietojen luovuttamisesta ja salassapidosta on välttämätöntä edelleen säätää kansallisessa lainsäädännössä.

Tietojen luovuttamista koskevien säännösten perusteella vakuutuslaitokset voivat salassapitosäännösten estämättä luovuttaa saamiaan tietoja esimerkiksi viranomaisille tai toisille vakuutuslaitoksille. Tietojen luovuttamista koskevissa säännöksissä on määritelty ne tahot, joille tietoja voidaan luovuttaa, ja ne tarkoitukset, joihin tietoja voidaan luovuttaa. Tietojen luovuttamiselle on voitu asettaa myös muita edellytyksiä. Siltä osin kuin säännökset koskevat henkilötietojen luovuttamista, on tietoja luovutettaessa otettava huomioon tietosuoja-asetuksen asettamat vaatimukset henkilötietojen käsittelylle. Käsittelylle on tällöin oltava oikeudellinen peruste. Luovutettaessa tietoja viranomaisille vastaanottajan oikeus tietojen saamiseen perustuu yleensä tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan eli käsittely on tarpeen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Tietoja luovutettaessa on otettava huomioon myös käyttötarkoitussidonnaisuuden periaate, josta säädetään tietosuoja-asetuksen 5 artiklassa. Henkilötiedot on kerättävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla. Myöhempää käsittelyä yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimuksia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten ei katsota 89 artiklan 1 kohdan mukaisesti yhteensopimattomaksi alkuperäisen tarkoituksen kanssa.

Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohdan perusteella henkilötietojen hyödyntäminen muussa tarkoituksessa, kuin mihin ne on alun perin kerätty, on mahdollista rekisteröidyn suostumuksella tai käsittelyn perustuessa sellaiseen unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön, joka muodostaa demokraattisessa yhteiskunnassa välttämättömän ja oikeasuhtaisen toimenpiteen 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Muissa tapauksissa rekisterinpitäjän on varmistettava, että muuhun tarkoitukseen tapahtuva käsittely on yhteensopivaa sen tarkoituksen kanssa, jota varten tiedot alun perin kerättiin, ottamalla huomioon muun muassa henkilötietojen keruun tarkoitusten ja aiotun myöhemmän käsittelyn tarkoitusten väliset yhteydet, henkilötietojen luonteen ja aiotun myöhemmän käsittelyt mahdolliset seuraukset rekisteröidylle.

Jos laissa säädetään tietojen luovuttamisesta sellaista tarkoitusta varten, joka ei ole yhteensopiva sen alkuperäisen tarkoituksen kanssa, johon tiedot on kerätty, tulee luovutuksen edellytyksenä olla rekisteröidyn suostumus tai luovutussäännöksen on oltava välttämätön ja oikeasuhtainen toimenpide 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Näitä tavoitteita ovat muun muassa jäsenvaltion yleiseen etuun liittyvät tärkeät tavoitteet, kuten kansanterveys ja sosiaaliturva, julkisen vallan käyttöön liittyvä valvonta-, tarkastus- tai sääntelytehtävä sekä rekisteröidyn suojele tai muille kuuluvat oikeudet ja vapaudet.

2.3 Suostumukseen perustuva henkilötietojen luovuttaminen

Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan henkilötietojen käsittely on lainmukaista, jos rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojensa käsittelyyn yhtä tai useampaa erityistä tarkoitusta varten. Suostumuksen edellytyksistä säädetään 7 artiklassa. Tietosuoja-asetuksessa suostumuksen edellytykset määritellään tarkemmin kuin kumotussa henkilötietodirektiivissä, jossa on todettu, että suostumuksella tarkoitetaan kaikenlaista vapaaehtoista, yksilöityä ja tietoista tahdon ilmaisua, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn. Henkilötietolaissa on ollut henkilötietodirektiiviä vastaava suostumuksen määritelmä.

Tietosuoja-asetuksen 7 artiklan mukaan käsittelyn perustuessa suostumukseen rekisterinpitäjän on pystyttävä osoittamaan, että rekisteröity on antanut suostumuksen henkilötietojen käsittelyyn. Jos suostumus annetaan kirjallisessa ilmoituksessa, joka koskee myös muita asioita, suostumuksen antamista koskeva pyyntö on esitettävä selvästi erillään muista asioista helposti ymmärrettävässä ja saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä. Rekisteröidyllä on myös oikeus peruuttaa suostumuksensa milloin tahansa, ja suostumuksen peruuttamisen on oltava yhtä helppoa kuin sen antamisen. Jos kyse on tietosuoja-asetuksen 9 artiklan mukaisista erityisistä henkilötietoryhmistä, on suostumuksen oltava nimenomainen.

Asetuksen johdanto-osan mukaan, jotta voidaan varmistaa, että suostumus on annettu vapaaehtoisesti, suostumuksen ei pitäisi olla pätevä oikeudellinen peruste henkilötietojen käsittelylle sellaisessa erityistilanteessa, jossa rekisteröidyn ja rekisterinpitäjän välillä on selkeä epäsuhta. Tämä koskee erityisesti tilannetta, jossa rekisterinpitäjänä on viranomainen ja jossa on sen vuoksi epätodennäköistä, että suostumus on annettu vapaaehtoisesti kaikissa kyseiseen tilanteeseen liittyvissä olosuhteissa.

Asetuksen johdanto-osassa todetaan lisäksi, että jos suostumus annetaan muuta seikkaa koskevan kirjallisen ilmoituksen yhteydessä, olisi varmistettava, että rekisteröity on tietoinen antamastaan suostumuksesta. Suostumus pitää myös olla mahdollista peruuttaa ilman, että siitä aiheutuu rekisteröidylle haittaa. Tietoisien suostumuksen antamiseksi rekisteröidyn on tiedettävä vähintään rekisterinpitäjän henkilöllisyys ja tarkoitukset, joita varten henkilötietoja on määrää käsitellä. Suostumusta ei pitäisi voida antaa vaikenemalla, valmiiksi rastitetuilla ruuduilla tai jättämällä jokin toimi toteuttamatta. Suostumuksen olisi katettava kaikki käsittelytoimet, jotka toteutetaan samaa tarkoitusta tai samoja tarkoituksia varten. Jos käsittelyllä on useita tarkoituksia, suostumus olisi annettava kaikkia käsittelytarkoituksia varten.

Pääsääntöisesti henkilötietojen käsittely sosiaaliturvan toimeenpanossa perustuu lakiin. Jos henkilötietojen käsittelystä ei ole säädöstä, käsittely voi perustua esimerkiksi suostumukseen. Sosiaaliturvaetuuksien hakemuslomakkeilla saatetaan nykyisin pyytää suostumusta siihen, että etuusasian käsittelyä varten saatuja tietoja voidaan luovuttaa eteenpäin.

Nykyisissä hakemuslomakkeissa pyydettyä suostumusta ei täyty tietosuoja-asetuksen vaatimuksia, koska suostumusta ei lähtökohtaisesti voida pitää riittävänä perusteena tietojen luovuttamiselle silloin, kun on kysymys lakisääteisen, julkisen hallintotehtävän hoitamisesta ja kun rekisterinpitäjänä on viranomainen tai muu julkista valtaa käyttävä taho. Etuutta haettaessa ei myöskään välttämättä ole vielä tiedossa mille nimenomaiselle taholle tietoja luovutetaan, joten hakija ei voi saada siitä yksilöityä tietoa. Lisäksi suostumus tulisi voida myös peruuttaa yhtä helposti kuin se on annettu. Suostumuksen käyttö henkilötietojen käsittelyn oikeudellisena perusteena voisi osoittautua käytännössä hankalaksi tilanteissa, joissa suostumusta pyydetään suurelta henkiläjoukolta lakisääteisen sosiaaliturvan toimeenpanoa varten.

Nykyistä vastaava tietojen luovuttaminen eri tahoille on monissa tilanteissa välttämätöntä hakemusten ratkaisemiseksi Yhteistyö ja siihen liittyvä tietojen luovuttaminen on siten usein välttämätöntä henkilön omien etujen toteuttamiseksi.

Ottaen huomioon asetuksen edellytykset käyttää suostumusta käsittelyn oikeudellisena perusteena, sitä ei lähtökohtaisesti tulisi käyttää esimerkiksi työkyvyttömyyseläke- tai työuraeläkehakemuksen ratkaisemisen yhteydessä vaadittavaan tietojen käsittelyyn. Eläkeasian käsittelyä koskevien tietojen luovuttamisen tulisi siten perustua ensisijaisesti lakiin.

2.4 Rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvä henkilötietojen käsittely

Vakuutusyhtiöihin kohdistuvat petos- ja talousrikokset aiheuttavat vuosittain merkittäviä menetyksiä vakuutusyhtiöille ja korkeampien vakuutusmaksujen muodossa kaikille vakuutuksenottajille. Yksi tapa ehkäistä vakuutusyhtiöihin kohdistunutta rikollisuutta on tiedon jakaminen vakuutusyhtiöiden välillä yhteisten vahinko- ja väärinkäytösrekisterien kautta. Rekisterien tarkoituksena on jakaa tietoa vakuutusyhtiöiden kesken niille ilmoitetuista vahingoista ja niihin kohdistuneista rikoksista tai rikosepäilyistä. Vastaavia järjestelmiä on myös esimerkiksi luottolaitoksilla.

Vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 §:n ja vakuutusyhdistyslain 16 luvun 10 §:n 4 momentin 6 kohdan mukaan vakuutuslaitoksilla on oikeus luovuttaa toisille vakuutuslaitoksille vaihtolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja niihin kohdistuneista rikoksista ja niille ilmoitetuista vahingoista vakuutuslaitokseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän yleisen edun vuoksi, jos tietosuojalautakunta on antanut tähän luvan. Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain mukaan ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on oikeus luovuttaa tieto vakuutusyhtiöön kohdistuneista rikoksista sekä sille ilmoitetuista vahingoista toisille vakuutuslaitoksille vakuutuslaitokseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi siten kuin tietosuojalautakunta henkilötietolain 43 §:n 3 momentin nojalla tarkemmin määrää. Tietojen käsittely ja vaihtaminen on siten edellyttänyt tietosuojalautakunnan myöntämää henkilötietolain 43 §:n mukaista erityislupaa. Vakuutusyhtiölain 30 luvun 1 ja 3 §:ää ei sovelleta työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisiin vakuutuksiin, vaan työtapaturma- ja ammattitautilain toimeenpanoon perustuvien rikostietojen luovutuksesta säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain 255 §:n 1 momentin 3 kohdassa. Rikostietojen käsittely on niin ikään edellyttänyt tietosuojalautakunnan antamaa lupaa.

Vakuutusyhtiöiden väärinkäytösrekisteri on ollut käytössä vuodesta 1996 maaliskuun loppuun 2019. Viimeisin lupa on myönnetty 21 päivänä syyskuuta 2017 määräajaksi. Lupa on myönnetty 30 vakuutusyhtiölle sekä Liikennevakuutuskeskukselle. Tietosuojalautakunnan myöntämä lupa sisältää yksityiskohtaisia määräyksiä muun muassa henkilötietojen tallentamisesta, tietojen poistamisesta sekä rekisteröidylle toimitettavista tiedoista. Rekisterissä oli 4 päivänä heinäkuuta 2017 rekisteröitynä 273 henkilöä. Väärinkäytösrekisterin teknisenä ylläpitäjänä toimii tällä hetkellä Suomen Asiakastieto Oy.

Merkinnän tekeminen rekisteriin edellyttää, että epäillystä rikollisesta teosta on ilmoitettu poliisille tai syyttäjälle. Merkintä on tehtävä vuoden kuluessa siitä, kun vakuutusyhtiö on saattanut rikosprosessin vireille tai saanut tiedon siitä. Tieto on poistettava rekisteristä, jos rekisteröity henkilö on todettu tuomioistuimessa syyttömäksi tai jos oikeusprosessista on luovuttu. Tiedot on poistettava viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun ne on ensimmäisen kerran rekisteröity. Rekisteröidylle on ilmoitettava ensimmäisen häntä koskevan merkinnän tekemisestä rekisteriin. Rekisteröidylle on myös ilmoitettava rekisteriin merkittyjen tietojen käytöstä päätöksenteossa sekä siitä, minkä vakuutuslaitoksen rekisteristä tiedot ovat peräisin ja milloin ne on hankittu, jos vakuutushakemuksen epäminen tai muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu

rekisterissä olevista tiedoista. Vakuutusyhtiöt voivat käyttää rekisterin tietoja korvauskäsittelyn lisäksi vapaaehtoisia vakuutuksia myönnettäessä ja irtisanottaessa. Lakisääteisiä vakuutuksia koskee sopimuspakko, joten niitä ei voida evätä rekisteriin tehdyn merkinnän perusteella.

Väärinkäytösrekisterin lisäksi vakuutusyhtiöillä on käytössä niin kutsuttu vahinkorekisteri. Vahinkorekisteriin merkitään vakuutusyhtiölle ilmoitettuja vahinkoja koskevat perustiedot. Vahingon perustietoja ovat henkilötunnus tai yritystunnus, vakuutuksen myöntänyt vakuutuslaitos, vahingon tapahtuma-aika, vahinkonumero, ajoneuvon tai veneen rekisteritunnus, vakuutuslaji koodina ja vahinkotyyppi koodina. Vahinkorekisteriin ei merkitä tietoja luotto-, takaus-, oikeus- turva- ja sairausvakuutuksista eikä työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisista pakollisista vakuutuksista. Vakuutusyhtiö saa pyytää muilta vakuutusyhtiöiltä asianomaisia vahinkoja koskevat tarkemmat tiedot, jos vahinkorekisteriin merkityistä perustiedoista käy ilmi, että useammalle vakuutusyhtiölle on tehty korvaushakemus samasta vahingosta, korvauksenhakija on ilmoittanut lyhyen ajan sisällä useita vahinkoja tai tehnyt useita saman tyyppisiä vahinkoilmoituksia. Tietosuojalautakunnan luvan mukaan vahinkorekisterin perusteella toiselta vakuutusyhtiöltä saatuja tietoja saa käyttää vain vakuutusyhtiöihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemisessä. Tietoja ei saa käyttää asiakasvalinnassa, markkinoinnissa, vakuutusten hinnoittelussa tai muussa vastaavassa tarkoituksessa.

Ennen tietosuoja-asetuksen soveltamista ja tietosuojalain voimaantuloa voimassa olleen henkilötietolain 11 §:ssä rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta koskevat tiedot oli säädetty arkaluonteisiksi henkilötiedoiksi. Tietosuoja-asetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioihin tai rikkomuksiin liittyvien henkilötietojen käsittely 6 artiklan 1 kohdan perusteella on mahdollista vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Nykyisen väärinkäytösrekisterin osalta kyse on rikostietojen käsittelystä, joten käsittelyn jatkuminen edellyttää kansallista sääntelyä asiasta.

Tietosuojalautakunta on lupaa myöntäessään katsonut, että vahinkorekisteriin liittyvä tietojen käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän eli vakuutusyhtiön oikeutetun edun toteuttamiseksi, eikä tämä peruste käsittelylle muutu asetuksen voimaantultua. Myös tietosuoja-asetuksen johdantotosassa todetaan ehdottoman välttämättömän henkilötietojen käsittelyn petosten ehkäisemistaroituksessa olevan rekisterinpitäjän oikeutetun edun mukaista. Koska vahinkorekisteriin liittyvän tietojen käsittelyn oikeudellinen peruste on jatkossa tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan f-alakohta, ei vahinkorekisteriä koskeva täydentävä kansallinen sääntely enää ole mahdollista.

2.5 Rekisteröidyn oikeus käsittelyn rajoittamiseen

Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan rekisteröidyllä on oikeus siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa käsittelyä, jos rekisteröity kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden. Tällöin käsittelyä rajoitetaan ajaksi, jonka kuluessa rekisterinpitäjä voi varmistaa niiden paikkansapitävyyden. Jos käsittelyä on tällä perusteella rajoitettu, henkilötietoja saa käsitellä ainoastaan rekisteröidyn suostumuksella, oikeudellisen vaateen laatimiseksi, toisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön oikeuksien suojaamiseksi tai tärkeää yleistä etua koskevista syistä.

Tietosuoja-asetuksen 23 artiklan perusteella 18 artiklassa säädettyä rekisteröidyn oikeutta voidaan rajoittaa kansallisella lainsäädännöllä tietyin edellytyksin. Tietosuoja-asetuksen 23 artiklan mukaan rekisteröidyn oikeutta voidaan rajoittaa, jos kyseisessä rajoituksessa noudatetaan keskeisiltä osin perusoikeuksia ja -vapauksia ja se on demokraattisessa yhteiskunnassa välttämätön ja oikeasuhtainen toimenpide, jotta voidaan taata jokin kyseisessä lainkohdassa lueteltu

tarkoitus. Kohdan perusteella tällainen tarkoitus voi olla muun muassa jäsenvaltion yleiseen etuun liittyvä tärkeä tavoite kuten sosiaaliturva tai siihen liittyvä valvonta-, tarkastus- tai sääntelytehtävä, joka satunnaisestikin liittyy julkisen vallan käyttöön taikka rekisteröidyn suojeleminen. Kansallisen lainsäädännön, jolla rajoitetaan rekisteröidyn oikeuksia, on sisällettävä tarpeen mukaan erityisiä säännöksiä, jotka koskevat muun muassa käsittelytarkoitusta ja rajoitusten soveltamisalaa.

Sosiaalivakuutuksen toimeenpanossa etuuden hakija, vakuutuksen ottaja tai muu korvauksen saaja eli rekisteröity voisi kiistää häntä koskevan henkilötiedon, esimerkiksi terveydentilaa, työansioita tai vahingotapahtuman olosuhteita koskevien tietojen oikeellisuuden, ja vaatia 18 artiklan perusteella, että tietoja ei käsitellä. Sosiaaliturvan toimeenpanossa rekisteröidyn oikeus käsittelyn rajoittamiseen voi johtaa siihen, että lakisääteisiä etuuksia ei voida myöntää tai maksaa tai etuuden maksamista ei voida pätevästäkään syystä keskeyttää, lakkauttaa tai maksaa oikean suuruisena. Sosiaalivakuutusjärjestelmän toimeenpanon kannalta on ongelmallista, jos oikeutta voidaan perusteettomasti käyttää lakisääteisen toiminnan viivästyttämiseen tai estämiseen. Vaatimalla perusteettomasti käsittelyn rajoittamista etuudenhakija voisi esimerkiksi lykätä kielteisen päätöksen antamista. Rekisteröidyn oikeutta käsittelyn rajoittamiseen olisi tarpeen rajoittaa tältä osin kansallisella lainsäädännöllä. Uuteen 1.1.2021 voimaan tulevaan potilasvakuutuslakiin (948/2019) on sisällytetty säännös rekisteröidyn oikeuden rajoittamisesta (59 §).

2.6 Hallituksen esitykset 52/2018 vp ja 100/2018 vp sekä niiden eduskuntakäsittelyn huomioon ottaminen

Kansallista sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöä on tarpeen saattaa yhteensopivaksi tietosuoja-asetuksen kanssa sekä tehdä eräitä tietosuoja-asetusta tarkentavia säännöksiä ja välttämättömiä poikkeuksia tietosuoja-asetuksen velvoitteista rauenneessa esityksessä esitetyin tavoittein. Tämä voidaan toteuttaa antamalla asiasta uudelleen hallituksen esitys. Uusi hallituksen esitys perustuisi keskeisiltä osiltaan rauenneeseen hallituksen esitykseen, mutta sen sisällössä otetaan huomioon rauennutta esitystä koskenut perustuslakivaliokunnan lausunto (PeVL 78/2018 vp).

Perustuslakivaliokunta piti lausunnossaan automatisoituja yksittäispäätöksiä koskevan sääntelyn täsmentämistä edellytyksenä sille, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksikönsä. Lisäksi perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota sairausvakuutuslain 19 luvun 1 §:n 2 momenttia ja väärinkäytösrekisteriä koskeneisiin ehdotuksiin sekä kehotti sosiaali- ja terveysvaliokuntaa selvittämään vielä niitä.

Uudelleen annettavaan hallituksen esitykseen ei ole mahdollista vielä sisällyttää automaattista päätöksentekoa koskevia ehdotuksia. Perustuslakivaliokunnan edellyttämä automaattista päätöksentekoa koskevan sääntelyn täsmentäminen edellyttäisi laajaa selvitys- ja valmistelutyötä. Automatisoidun päätöksenteon hyödyntäminen viranomaistoiminnassa edellyttäisi hallinnon yleislainsäädännön päivittämistä ja hallinnonalat ylittäviä linjauksia automatisoidun päätöksenteon yleisperiaatteista. Nämä selvitykset ja niiden pohjalta tehtävä analyysi koskevat myös muiden ministeriöiden hallinnonala. Mahdollisuus tehdä automaattisia päätöksiä myös silloin, kun kysymys on julkisen hallintotehtävän hoitamisesta, on hyvin tärkeää digitalisoituvan yhteiskunnan kehityksen kannalta. Oikeusministeriö on aloittamassa automaattisiin päätöksiin liittyvän yleisen selvityshankkeen. Esitykseen ei voida arvioida olevan tarkoituksenmukaista myöskään sisällyttää tässä vaiheessa ehdotusta sairausvakuutuslain 19 §:n luvun 1 §:n muuttamisesta. Perustuslakivaliokunnan mukaan sääntelyssä on syytä pysyttää lähtökohtana, että asianomainen toimittaa tiedot itse.

Sen sijaan hallituksen esitykseen voidaan arvioida olevan mahdollista sisällyttää uudelleen väärinkäytösrekisteriä koskeva ehdotus. Ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perusoikeuksien kannalta hyväksyttävänä ja oikeasuhtaisena. Ehdotettu sääntely on tarkkarajaista ja täsmällistä sekä perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä edellytettyjen vaatimusten mukaista. Talousvaliokunta on pitänyt vastaavaa säännöstä tarkoituksenmukaisena lausunnossaan (TaVM 42/2018 vp — HE 100/2018 vp) hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Talousvaliokunta on todennut, että tätä pykälää vastaava säännös on vireillä myös hallituksen esityksessä HE 52/2018 vp, josta perustuslakivaliokunta on antanut lausunnon (PeVL 78/2018 vp — HE 52/2018 vp) sosiaali- ja terveysvaliokunnalle. Talousvaliokunta toteaa lausunnossaan, että ehdotettu luottolaitoksia koskeva pykälä toimii yhtäältä valtuutuksena rekisterinpitäjälle tietojen tallennukseen ja toisaalta rajoituksena sille, mitä tietoja, millä edellytyksillä ja kuinka kauan saadaan tallentaa. Talousvaliokunta pitää ehdotettua säännöstä tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon myös, että tämän lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvilla tahoilla on asiakkaan tuntemiseen, asiakkaiden toiminnan seuraamiseen ja toimintaympäristön havainnointiin liittyviä velvoitteita säännöksissä, joilla on tarkoitus estää rahoitus-järjestelmän käyttö rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen. Tähän esitykseen sisältyvä vakuutusyhtiöiden väärinkäytösrekisteriä koskeva ehdotus on tavoitteiltaan ja keskeiseltä sisällöltään samanlainen kuin luotto- ja rahoituslaitosten asiakashäiriörekisteriä koskeva sääntely. Uusi hallituksen esitys sisältäisi tämän vuoksi aiemman hallituksen esityksen mukaisesti vakuutusyhtiöiden väärinkäytösrekisteriä koskevan ehdotuksen. Työtaturma- ja ammattitautilain mukaista vakuutusta toimeenpanevien vakuutusyhtiöiden osalta asiasta säädettäisiin kuitenkin aiemmasta esityksestä poiketen työtaturma- ja ammattitautilaissa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on saattaa kansallista sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöä yhteensopivaksi tietosuoja-asetuksen kanssa. Tietosuoja-asetuksen kanssa ristiriitaiset tai päällekkäiset säännökset ehdotetaan kumottavaksi, koska asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta. Lisäksi esityksessä esitetään eräitä tietosuoja-asetusta tarkentavia säännöksiä ja välttämättömiä poikkeuksia tietosuoja-asetuksen velvoitteista.

Uusi hallituksen esitys vastaisi keskeisiltä osiltaan rauennutta hallituksen esitystä. Keskeisin muutos aiemmin annettuun esitykseen verrattuna on se, ettei nyt annettava esitys sisältäisi automaattisia päätöksiä koskevaa ehdotusta. Uusi hallituksen esitys sisältäisi rauenneen esityksen mukaisesti ehdotuksen väärinkäytösrekisteristä, joka voidaan arvioida yhteensopivaksi tietosuoja-asetuksen kanssa sekä pitää perusoikeuksien kannalta hyväksyttävänä ja oikeasuhtaisena.

3.1 Henkilötietojen luovuttaminen ja salassapitosäännökset

Esityksessä ehdotetaan täsmennyksiä eräisiin tietojen salassapitoa ja tietojen luovuttamista koskeviin säännöksiin. Vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 §:ä, työntekijän eläkelain 203 §:n 2 momenttia ja työtaturma- ja ammattitautilain 255 §:n 4 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että säännösten sanamuodosta kävisi ilmi se, että henkilötietojen käsittelyssä tietosuoja-asetus on aina ensisijainen suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön. Pykälissä säädettäisiin ainoastaan poikkeuksesta kansallisiin salassapitosäännöksiin. Tietojen luovuttamisessa olisi aina varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovutus ovat tietosuoja-asetuksen mukaisia. Lisäksi eräisiin tietojen luovuttamista koskeviin säännöksiin täsmennettäisiin, mihin käyttötarkoitukseen tietoja luovutetaan.

3.2 Suostumukseen perustuva henkilötietojen luovuttaminen

Esityksessä ehdotetaan, että eräistä nykyisin rekisteröidyn suostumukseen perustuvista henkilötietojen luovutuksista säädettäisiin laissa. Työeläkelakeihin otettaisiin säännökset, joiden perusteella terveydenhuollon toimijoille voitaisiin luovuttaa työkyvyttömyyseläke- tai työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja, jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä eläkeasian ratkaisemiseksi. Myös kansaneläkelaiassa olevia säännöksiä tietojen luovuttamisesta täsmennettäisiin siten, että ne vastaisivat edellä mainittuja työeläkelakeihin ehdotettuja säännöksiä. Lisäksi Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemista etuuksista muun muassa kansaneläkkeen, työttömyys-turvan ja asumistukien osalta säädettäisiin laissa tietojen saamisesta asian ratkaisemiseksi siltä osin kuin tietojen saaminen perustuu nykyisin suostumukseen.

Ehdotuksessa tarkoitettu henkilötietojen käsittely edellä mainituissa tilanteissa perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan eli henkilötietojen käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Lisäksi, kun käsiteltävät henkilötiedot kuuluvat tietosuoja-asetuksen 9 artiklan mukaisiin erityisiin henkilötietoryhmiin, käsittely perustuu mainitun artiklan 2 kohdan b alakohtaan, jonka mukaan erityisiä henkilötietoryhmiä koskeva käsittely on mahdollista, jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän tai rekisteröidyn velvoitteiden ja erityisten oikeuksien noudattamiseksi työoikeuden, sosiaaliturvan ja sosiaalisen suojelun alalla, siltä osin kuin se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisessa työehtosopimuksessa, jossa säädetään rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevista asianmukaisista suojatoimista.

3.3 Rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvä henkilötietojen käsittely

Rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvää henkilötietojen käsittelyä koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi vakuutusyhtiölakiin ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettuun lakiin. Muutoksen tarkoituksena on, että vakuutusalan toimijat voisivat jatkaa väärinkäytösrekisterin käyttöä myös tietosuoja-asetuksen voimassa ollessa. Ehdotus vastaisi pääosin tietosuojalautakunnan myöntämän luvan sisältöä ja ehtoja. Koska asiasta säädettäisiin jatkossa vakuutusyhtiölaissa, myös ne vakuutusyhtiöt, jotka eivät ole hakeneet tietosuojalautakunnan lupaa rekisterin käytölle voisivat käyttää sitä. Koska työtaturma- ja ammattitautilain toimeenpanoon perustuvien tietojen luovutuksesta säädetään työtaturma- ja ammattitautilaissa, myös vakuutusyhtiön tämän lain toimeenpanoon perustuvien rikostietojen luovutuksesta ja käsittelystä ehdotetaan säädettäväksi työtaturma- ja ammattitautilakiin lisättäväksi ehdotetussa uudessa pykälässä. Rikostietojen luovutus ja väärinkäytösrekisterin käyttö voisi ehdotettujen muutosten myötä laajentua nykyiseen verrattuna. Toisaalta sellaisille toimijoille (kuten esimerkiksi Tapaturmavakuutuskeskus, Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos, Valtiokonttori), jotka eivät ole hakeneet voimassa olevan lainsäädännön edellyttämää lupaa tietosuojalautakunnalta, ei ehdoteta säädettäväksi oikeutta käyttää väärinkäytösrekisteriä. Ehdotettu sääntely vastaisi näin tosiasiallista tilannetta rikostietojen käsittelyn osalta. Vakuutusyhdistysten osalta on otettu huomioon, että Suomessa toimii tällä hetkellä vain muutama vakuutusyhdistys, jotka kaikki harjoittavat ainoastaan kalastusvälineiden vakuuttamista.

Tietosuoja-asetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvien henkilötietojen käsittelyn salliminen jäsenvaltion lainsäädännössä edellyttää, että myös asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi säädetään kansallisessa lainsäädännössä. Rekisteröidyn oikeusturvan takaamiseksi merkintä väärinkäytösrekisteriin voitaisiin tehdä vasta kun rekisteröitävästä väärinkäytöksestä on ilmoitettu poliisille, muulle esitutkintaviranomaiselle tai syyttäjälle. Rekisteröidyn oikeuksien turvaamiseksi laissa säädettäisiin, että merkintä väärinkäytösrekisteristä olisi poistettava viiden vuoden kuluessa merkinän tekemisestä. Rekisteröidyn oikeuksia turvaa myös se, että vakuutuslaitoksen palveluksessa

oleville on laissa säädetty salassapitovelvollisuus. Vakuutustoiminnan harjoittaminen on luvanvaraista, tarkkaan säädeltyä ja valvottua.

Ehdotettu sääntely täyttäisi siten tietosuoja-asetuksen vaatimuksen asianmukaisista suoja-toimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi.

3.4 Rekisteröidyn oikeus käsittelyn rajoittamiseen

Sosiaalivakuutuslainsäädäntöön ja muihin lakisääteisiä etuuksia koskeviin lakeihin ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joilla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan mukaisesta oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen. Rekisteröidyllä ei olisi oikeutta siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa henkilötietojen käsittelyä, jos rekisteröidyn vaatimus on ilmeisen perusteeton. Rekisteröidyn oikeuden rajoittaminen koskisi tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, jonka mukaan käsittelyä rajoitetaan, jos rekisteröity on kiistänyt henkilötietojen paikkansapitävyyden. Säännöksen tarkoituksena olisi estää toiminta, jossa rekisteröity perusteettomasti pyrkisi keskeyttämään lakisääteisen toiminnan vetoamalla oikeuteen rajoittaa käsittelyä. Ilman oikeuden rajaamista rekisteröity voisi viivästyttää lakisääteisen asian käsittelyä tai estää käsittelyn kokonaan kiistämällä toistuvasti henkilötietojen paikkansapitävyys.

Käsittelyn rajoittaminen tarkoittaa sitä, että esimerkiksi etuuksia koskevia päätöksiä ei voida antaa ennen kuin rekisterinpitäjä voi varmistaa tietojen paikkansapitävyyden. Rekisterinpitäjä voi kuitenkin tällaisessa tilanteessa käsitellä henkilötietoja 18 artiklan 2 kohdan nojalla rekisteröidyn suostumuksella. Siten jos etuuspäätöksen antaminen on välttämätöntä esimerkiksi rekisteröidyn toimeentulon turvaamiseksi, on päätös mahdollista tehdä rekisteröidyn suostumuksella. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 2 kohta mahdollistaa henkilötietojen käsittelyn myös tilanteissa, joissa henkilötietoja käsitellään toisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön oikeuksien suojaamiseksi tai tärkeää unionin tai jäsenvaltion yleistä etua koskevasta syystä.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen voi kuitenkin estää päätösten antamisen, jos rekisteröity ei anna henkilötietojen käsittelyyn suostumusta, eikä päätöksen antaminen olisi välttämätöntä toisen henkilön oikeuksien suojaamiseksi. Käsittelyn rajoittaminen voi tällöin estää kielteisen päätöksen antamisen kuten etuuden lakkauttamisen tai virheellisen päätöksen korjaamisen. Käsittelyn rajoittaminen voi myös haitata etuuksien ensisijaisuusjärjestyksen toteutumista esimerkiksi eri korvausjärjestelmien välisessä suhteessa tai viimesijaisten etuuksien kuten takuueläkkeen tai toimeentulotuen käsittelyssä. Jos rekisteröidyn vaatimus henkilötietojen korjaamisesta on ilmeisen perusteeton, on perusteltua, että henkilötietoja voidaan lakisääteisessä toiminnassa vaatimuksesta huolimatta käsitellä.

Rekisteröidyn oikeusturva on taattu hallintolailla, muutoksenhakuoikeudella ja muilla menettelyä koskevilla säännöksillä. Lakisääteisestä tehtävää hoidettaessa on noudatettava hallintolakia, joka edellyttää, että toimeenpanijan on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Käsiteltävä asia on selvitettävä perusteellisesti ja on noudatettava annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Etuudenhakijalla on aina muutoksenhakuoikeus lakisääteisistä etuutta koskevasta päätöksestä. Jos etuudenhakija katsoo, että päätös ei ole lainmukainen, voi hän saattaa asian muutoksenhaku-elimen tutkittavaksi. Sosiaalivakuutusasioissa on myös mahdollista hakea lainvoimaisen päätöksen poistoa, jos päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lainvastainen. Lisäksi vakuutuslaitos voi aina oikaista lainvoimaisen päätöksen etuudenhakijan eduksi, jos asiassa ilmenee myöhemmin uutta selvitystä. Rekisteröidyn oikeuden rajoittaminen ei siten vaarantaisi etuudenhakijoiden oikeusturvaa. Oikeuden rajoittamista voidaan pitää välttämättömänä ja oikeasuhteisena toimenpiteenä sosiaaliturvan takaamiseksi tietosuoja-asetuksen 23 artiklan 1 kohdan e kohdassa tarkoitettulla tavalla. Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen ei

poistaisi rekisterinpitäjän velvollisuutta selvittää rekisteröidyn väitettä henkilötietojen paikkansapitävyydestä. Tietosuojalainsäädännön uudistukseen liittyvät vaikutukset seuraavat suoraan yleisestä tietosuojasetuksesta. Esityksellä pyritään saattamaan sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöä yhteensopivaksi tietosuojasetuksen kanssa.

4 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia tai muita yhteiskunnallisia vaikutuksia. Tietosuojalainsäädännön uudistukseen liittyvät vaikutukset seuraavat suoraan yleisestä tietosuojasetuksesta. Esityksellä pyritään saattamaan sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöä yhteensopivaksi tietosuojasetuksen kanssa.

4.1 Vaikutukset viranomaistoimintaan

Esityksessä ehdotetut muutokset helpottaisivat sosiaaliturvan toimeenpanoa. Tietojen luovuttaminen etuusasioissa olisi yksinkertaisempaa, kun tietyissä tietojenluovutusasioissa luovuttaisiin suostumusten pyytämisestä, ja tietojen käyttö perustuisi jatkossa suoraan lakiin. Suostumuksen käyttö olisi tietosuojasetuksen myötä hyvin hankalaa, ja jos suostumustakaan ei voitaisi käyttää, tulisi etuudenhakijan itse toimittaa samoja tietoja eri tahoille useaan kertaan.

Esityksessä on ehdotettu, että sosiaaliturvan toimeenpanossa rekisteröidylle ei tulisi tietosuojasetuksen 18 artiklan mukaista oikeutta siihen, että henkilötietojen käsittelyä rajoitetaan, jos rekisteröidyn vaatimus on ilmeisen perusteeton. Säännöksen tarkoituksena olisi estää toiminta, jossa rekisteröity perusteettomasti pyrkisi keskeyttämään lakisääteisen toiminnan vetoamalla oikeuteen rajoittaa käsittelyä.

Rikostietojen luovutusta koskevan sääntelyn piirissä ovat tällä hetkellä myös Tapaturmavakuutuskeskus, Valtiokonttori ja Maatalousyritysten tapaturmavakuutuslaitos. Mainituilla tahoilla ei kuitenkaan ole ollut nykyisen säännöksen edellyttämää tietosuojalautakunnan henkilötietolain 43 §:ssä tarkoitettua lupaa rikostietojen käsittelylle. Esityksessä ehdotettu sääntely mahdollistaa näin tältä osin sen, että rikostietojen käsittelyä voivat jatkaa ne tahot, jotka ovat siihen saaneet tietosuojalautakunnan myöntämän luvan.

4.2 Yritysvaikutukset

Vakuutusalan väärinkäytösrekisteristä säätäminen mahdollistaisi sen, että vakuutusyhtiöt voisivat edelleen jakaa toisille vakuutusyhtiöille tietoa väärinkäytöksistä mahdollisten tulevien väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja väärinkäytösten selvittämiseksi. Väärinkäytösrekisterin käyttö voi ehdotuksen myötä laajentua myös niihin vakuutusyhtiöihin, jotka eivät ole hakeneet tietosuojalautakunnan lupaa väärinkäytösrekisterin käytölle. Tällä hetkellä Suomessa toimii 47 vahinkovakuutusyhtiötä ja 15 henkivakuutusyhtiötä. Tietosuojalautakunnan lupa on myönnetty 30 vahinkovakuutusyhtiölle ja Liikennevakuutuskeskukselle. Jos rekisterien käyttäminen ei olisi enää mahdollista tietosuojasetuksen myötä, voisi väärinkäytöksistä aiheutuvien taloudellisten vahinkojen määrä vakuutusyhtiöille kasvaa.

4.3 Vaikutukset kansalaisiin

Esityksessä ehdotetaan tietosuojasetuksen säännöksistä poikkeamista henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen osalta. Rekisteröidyllä ei olisi lakisääteisissä sosiaaliturva-asioissa oikeutta siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa henkilötietojen käsittelyä, jos rekisteröidyn vaatimus henkilötietojen paikkansapitävyydestä on ilmeisen perusteeton. Rajoitus on katsottu demokraattisessa yhteiskunnassa välttämättömäksi ja oikeasuhtaiseksi toimenpiteeksi. Rekisteröidyllä on

lakisääteisessä sosiaaliturvassa turvanaan monenlaisia oikeusturvakeinoja, eikä rekisteröidyn oikeusturva siten vaarannu oikeuden rajaamisen johdosta.

Esityksessä ehdotetut muutokset helpottavat vakuutustoimintaa ja sosiaaliturvan toimeenpanoa. Ratkaisutoiminnan tehostuminen on rekisteröityjen eduksi, jos etuuksien ja korvausten käsitteilyajat lyhenevät. Toiminnan tehostumisella voi olla myönteinen vaikutus myös vakuutusmaksujen alenemisen kautta.

5 Asian valmistelu

Aiempi hallituksen esitys (HE 52/2018 vp) valmisteltiin virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Sosiaali- ja terveysministeriö lähetti luonnoksen hallituksen esitykseksi lausunnoille 13 päivänä joulukuuta 2017. Lausuntoja tuli yhteensä 24 kappaletta. Lausunnoista tehtiin yhteenveto, joka on luettavissa valtioneuvoston hankeikkunassa internet-osoitteessa <http://valtioneuvosto.fi/hankkeet>. Lausuntokierroksen jälkeen esitystä täsmennettiin saadun lausuntopalautteen johdosta. Huomioon otettiin myös hallituksen esitys eduskunnalle tietosuojalaiksi (HE 9/2018 vp), joka oli annettu eduskunnalle 1 päivänä maaliskuuta 2018.

Nyt annettava, samanniminen hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Koska uusi esitys vastaa pääosin aiempaa eikä esitykseen enää sisälly laajempaa selvitys- ja valmistelutyötä vaativaa ehdotusta automaattisista päätöksistä, järjestettiin esitysluonnoksesta kuulemistilaisuus.

Kuulemistilaisuuteen lähetettiin kutsu samoille tahoille kuin rauenneesta esityksestä pyydettiin lausuntoa. Kutsussa pyydettiin toimittamaan näkemykset esitysluonnoksesta myös kirjallisesti.

Kuulemistilaisuuteen osallistuivat Akava ry, Eläkesäätiöyhdistys — ESY ry, Eläketurvakeskus, Finanssiala ry, Finanssivalvonta, FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta, Kansaneläkelaitos, KT Kuntatyönantajat, Kuluttajaliitto — Konsumentförbundet ry, Liikennevakuutuskeskus, Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Opetus- ja kulttuuriministeriö, OP Ryhmä, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, STTK ry, Tapaturmavakuutuskeskus, Työeläkevakuuttajat TELA ry, Työllisyysrahasto, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry ja Valtiokonttori.

Kirjallisen näkemyksen antoivat seuraavat tahot: Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Eläketurvakeskus, Finanssiala ry, FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta, Kansaneläkelaitos, Kuluttajaliitto — Konsumentförbundet ry, Liikennevakuutuskeskus, Tapaturmavakuutuskeskus, Tietosuojavaltuutettu, Työeläkevakuuttajat TELA ry, Työllisyysrahasto, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry ja Valtiokonttori.

Yleisesti kirjallisen näkemyksen antaneet tahot pitivät esitysluonnosta kannatettavana ja asianmukaisesti valmisteltuna. Esityksen antamista pidettiin tärkeänä.

Rekisteröidyn oikeuden rajaamista koskevia säännöksiä pidettiin kannatettavina. Osassa rekisteröidyn oikeuden rajoittamista koskevissa kannanotoissa nostettiin esiin, että sääntelyyn pitäisi lisätä määräaikojen laskemista koskevia tarkennuksia ja lisäsääntelyä. Näiden näkemysten mukaan aikaa, jona rekisterinpitäjä varmistaa henkilötietojen paikkansapitävyyttä, ei tulisi ottaa huomioon määräaikoja laskettaessa ja määräaikoja koskeviin sääntöihin ehdotettiin tehtäväksi tähän liittyviä muutoksia. Esille nostettu asia koskee laajasti koko sosiaalivakuutusta. Tämän vuoksi jatkovalmistelussa päädyttiin siihen, että asia selvitetään ja mahdolliset muutokset valmistellaan myöhemmin erikseen koko sosiaalivakuutuksen osalta siten, että sääntely tältä osin olisi eri sosiaalivakuutuslaeissa mahdollisimman yhdenmukainen.

Palkansaajakeskusjärjestöjen mielestä työeläke- ja työtapaturmalainsäädäntöön ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annettuun lakiin ehdotettavat tietojenluovutussäännökset ovat kuntoutustietojen osalta ongelmallisia siltä osin kuin tietoja voisi suostumuksellakin luovuttaa työnantajalle. Kansaneläkelaitos esitti täsmennyksiä Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain tietojenluovutussäännöksiin. Myös Tapaturmavakuutuskeskus esitti eräitä huomioita säännösten väliseen suhteeseen koskien ehdotettua suostumusmenettelyä ja henkilötietojen käsittelyä toisaalla työtapaturma- ja ammattitautilaissa. Jatkovalmistelussa ehdotukset henkilötietojen käsittelystä kuntoutusasiassa on päätetty jättää esityksestä pois. Kuntoutusprosessia koskevia henkilötietojen käsittelyn kehittämistarpeita on tarkoituksenmukaisinta selvittää erikseen isompana kokonaisuutena ja osana kuntoutusta koskevia uudistuksia.

Tietosuojavaltuutettu viittasi aiemmin rauenneesta esityksestä antamaansa lausuntoon ja totesi siinä esitettyjen näkökulmien olevan edelleen relevantteja henkilötietojen käsittelyn osalta. Lisäksi tietosuojavaltuutettu kiinnitti huomiota vakuutusyhtiön oikeuteen käsitellä tietoja rikoksista ja rikosepäilyistä. Tietosuojavaltuutettu totesi, ettei sillä ole huomautettavaa käsittelyn oikeusperusteeseen liittyen. Henkilötietojen käsittelystä säädetäessä 6 ja 10 artiklan osalta on lailla säätämisen vaatimus ja tietosuojalautakunta on aikaisemmin myöntänyt luvan harkittuaan henkilötietojen käsittelyn tarpeellisuutta. Tietosuojavaltuutettu arvioi asiaa kuitenkin vielä rekisteröidyn oikeusturvan kannalta ja toi esiin, että esityksen mukaan rekisteröidylle on ilmoitettava ainoastaan, jos vakuutushakemuksen epääminen taikka muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu rekisterissä olevista tiedoista. Rekisteröidyn oikeudesta tulla informoiduksi säädetään tietosuoja-asetuksen 14 artiklassa. Tietosuojavaltuutettu totesi, että esityksen jatkovalmistelun yhteydessä on arvioitava, onko tässä esityksessä esitetty rekisteröidyn informointia koskeva lainkohta liian suppea suhteessa tietosuoja-asetuksen edellä mainittuun artiklaan. Jatkovalmistelussa arvioitiin, että rekisteröidyn informointia koskevaan kohtaan ei ole tarvetta tehdä muutoksia. Arviossa otettiin huomioon se, että väärinkäytösrekisterissä on kyse tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 5 kohdan c alakohdan mukaisesta tilanteesta, jolloin artiklan 1—4 kohdat eivät tule sovellettavaksi.

Väärinkäytösrekisterin käytön mahdollistamista jälleen uudella lainsäädännöllä pidettiin tärkeänä. Lainsäädäntöratkaisua pidettiin onnistuneena ja sen voimaantuloa kiirehdittiin. Tapaturmavakuutuskeskus piti ehdotettua rikostietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä epäselvänä ja ongelmallisena työtapaturma- ja ammattitautilain toimeenpanijoiden näkökulmasta. Ehdotettu sääntely johtaa sen mukaan vakuutusyhtiölain soveltamisalasta johtuvaan ongelmaan ja muun muassa siihen, että Tapaturmavakuutuskeskus ei olisi enää rikostietojen käsittelyä koskevan sääntelyn piirissä. Tapaturmavakuutuskeskus ei pidä tätä väärinkäytösten ennaltaehkäisyn näkökulmasta tarkoituksenmukaisena ja katsoo, että tärkeä yleinen etu vaatii, että myös Tapaturmavakuutuskeskus yhtenä lain toimeenpanosta vastaavana toimijana voisi luovuttaa sen toiminnassa esiin tulleen rikostiedon vakuutusalan yhteiseen rekisteriin. Jatkovalmistelussa työtapaturma- ja ammattitautilakiin päädyttiin lisäämään erillinen säännös rikostietojen käsittelystä, joka vastaa ehdotettua sääntelyä vakuutusyhtiölaissa. Työtapaturma- ja ammattitautilain ehdotetun säännöksen piirissä ei enää olisi tahoja, joilla ei ole ollut voimassa olevan sääntelyn edellyttämää tietosuojalautakunnan myöntämään lupaa rikostietojen käsittelylle. Näiden tahojen osalta säännös säilyttäisi nykyisen tosiasiallisen tilanteen rikostietojen käsittelyn osalta. Jatkovalmistelussa pidettiin kuitenkin tarkoituksenmukaisena, että myöhemmin selvitetään erikseen, miten sääntelyn ulkopuolelle nyt jääneet tahot kuten Tapaturmavakuutuskeskus ja Valtiokonttori voisivat jatkossa luovuttaa niille työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädettyssä toiminnassa esiin tulleita rikostietoja vakuutusalan yhteiseen rekisteriin väärinkäytösten ehkäisemiseksi.

Finanssiala ry piti tärkeänä, että vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a §:ää pykälää täydennettäisiin vielä siten, että väärinkäytösrekisteristä olisi mahdollista antaa salassapitosäännösten estämättä

tietoja vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin, rahoitus- tai vakuutusryhmittymään tai samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalle yritykselle rikollisuuden ehkäisemiseksi. Jatkovalmistelussa väärinkäytösrekisterin käyttöalaa ei tältä osin ole laajennettu, koska esityksen yleisenä tavoitteena on säilyttää nykytila ja tehdä lakiin vain tietosuojasetuksen vaatimat muutokset. Vakuutusyhtiöiden väärinkäytösrekisteriin merkittyjen tietojen luovuttaminen muille rahoitusalan yrityksille sen sijaan laajentaisi merkittävästi rekisterin käyttöalaa.

Koneellista allekirjoittamista koskevan sääntelyn osalta esitettiin erilaisia näkemyksiä. Eräissä kannanotoissa katsottiin, että koneellista allekirjoittamista koskeva säännösehdotus on tarpeeton, tai ainakin että säännöksen tarpeellisuutta on vielä syytä harkita. Tässä yhteydessä tuotiin esiin, ettei velvollisuudesta allekirjoittaa päätös ole säädetty hallintolaisissa (434/2003). Hallintolain 44 §:ssä säädetään päätöksen sisällöstä ja sen 1 momentin 4 kohdan mukaan päätöksestä on käytävä selvästi ilmi sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä. Hallintolain mukaan on riittävä, että päätöksestä käy ilmi henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi tarvittaessa pyytää lisätietoja päätöksestä. Erään näkemyksen mukaan koneellisestikin allekirjoitetussa päätöksessä pitäisi riittää pelkkä vakuutusyhtiön nimikin. Toisaalta valtiokonttori piti tarpeellisena, että koneellista allekirjoittamista koskeva säännös ulotettaisiin myös niihin tehtäviin, joita Valtiokonttori hoitaa liikennevakuutuslain, sotilastapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta annetun lain, sotilasvammalain, työntekijän eläkelain, yrittäjän eläkelain, maatalousyrittäjän eläkelain, merimieseläkelain sekä potilasvakuutuslain nojalla. Jatkovalmistelussa tehtiin muutokset sotilastapaturmasta ja palvelussairaudesta annettuun lakiin sekä tapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annettuun lakiin siten, että työtapaturma- ja ammattitautilain ehdotettu säännös päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta tulee myös näiden lakien mukaisissa asioissa sovellettavaksi. Myös urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettuun lakiin tehtiin vastaava muutos. Muilta osin jatkovalmistelussa päädyttiin siihen, että asia selvitetään ja mahdolliset muutokset valmistellaan erikseen ja myöhemmin koko sosiaalivakuutuksen osalta siten, että sääntely tältä osin olisi eri sosiaalivakuutuslaeissa mahdollisimman yhdenmukainen.

Lähes kaikki kannanotonsa antaneet pitivät ongelmallisena, ettei nyt annettava esitys sisällä automaattista päätöksentekoa koskevaa sääntelyä. Asiaa koskevan sääntelyn saamista ja lainvalmistelun jatkamista mahdollisimman nopealla aikataululla pidettiin tärkeänä. Kansallisen sääntelyn puutteesta ja sen mahdollisista vaikutuksista esitettiin huolestuneita kannanottoja. Useissa kannanotoissa todettiin, että automatisointi hyödyttää asiakkaita, koska prosessit ja päätöksenteko nopeutuvat ja inhimillisten virheiden määrä vähenee. Toisaalta esitettiin myös näkemyksiä, että olisi epätarkoituksenmukaista säätää perusteista niin, että ne estäisivät päätöksentekoprosessin kokonaisvaltaisen kehittämisen. Automaattisen päätöksenteon sallivan säännöksen tulisi olla riittävän laaja, jotta se kattaisi myös mahdollisen tulevan kehityksen. Lausunnoissa pidettiin kannatettavana, että oikeusministeriö käynnistää laaja-alaisen automaattista päätöksentekoa koskevan selvitys- ja valmistelutyön. Erään näkemyksen mukaan automaattista päätöksentekoa koskevaan lainvalmisteluun olisi syytä ryhtyä vasta oikeusministeriön selvityshankkeen valmistuttua. Lisäksi kirjallisissa näkemyksissä tuotiin esille toive päästä osallistumaan automaattista päätöksentekoa koskevaan lainvalmisteluun.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnassa on käsiteltävänä hallituksen esitys eduskunnalle työeläkelainsäädännön ja sairausvakuutuslain muuttamiseksi (HE 64/2019 vp.). Esityksessä ehdotetaan muutoksia sellaisiin työeläkelakien lainkohtiin, joita ehdotetaan muutettavaksi myös tässä hallituksen esityksessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Elatustukilaki

38 §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälässä nykyisin oleva säännös Kansaneläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuudesta ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Voimassa olevan pykälän mukaan Kansaneläkelaitoksen on annettava elatustuen hakijalle etukäteen tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa. Tietosuoja-asetus sisältää yksityiskohtaisempia määräyksiä rekisterinpitäjän informointivelvollisuudesta, joten säännös tulisi kumota tarpeettomana.

Rekisterinpitäjän informointivelvollisuudesta säädetään tietosuoja-asetuksen 13—15 artiklassa. Asetuksen 13 artiklassa säädetään rekisteröidylle toimitettavista tiedoista, kun henkilötiedot kerätään suoraan rekisteröidyltä ja 14 artiklassa säädetään tilanteista, joissa henkilötiedot kerätään muualta kuin rekisteröidyltä. Artiklojen perusteella rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle muun muassa henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät sekä se, mistä henkilötietoja on saatu. Lisäksi 15 artiklan perusteella rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy henkilötietoihinsa ja muun muassa tiedot henkilötietojen vastaanottajista ja vastaanottajaryhmistä sekä kaikki tietojen alkuperästä käytettävissä olevat tiedot. Tietosuoja-asetuksen säännökset ovat suoraan sovellettavia, joten elatustukilaissa ei tarvitse erikseen säätää Kansaneläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuudesta.

Pykälää ei kokonaan kumottaisi, vaan siihen otettaisiin uudet säännökset rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Näin ollen myös pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi. Pykälässä säädettäisiin jatkossa rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Uudistettu pykälä vastaisi sisällöltään kansaneläkelakiin ehdotettua uutta 96 §:ää. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakisääteisten etuuskien osalta vastaavin perustein kuin mitä kansaneläkelain kohdalla on todettu.

1.2 Eläkesäätiölaki

70 §. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan ylläpitämästä eläkesäätiörekisteristä, siihen tehtävistä merkinnöistä sekä siitä luovutettavista tiedoista. Rekisteriin merkittävät tiedot ovat henkilötietoja siltä osin kuin ne koskevat eläkesäätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsentä sekä sellaista henkilöä, jolla on oikeus eläkesäätiön nimen kirjoittamiseen. Edellä mainituista henkilöistä rekisteriin merkitään henkilötietoina täydellinen nimi, henkilötunnus, osoite ja kansalaisuus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, merkitään rekisteriin syntymäaika. Rekisterin ylläpitäminen on Finanssivalvonnan lakisääteinen velvoite. Näin ollen henkilötietojen käsittely perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, eli käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa täsmennettäisiin henkilötietojen luovuttamista rekisteristä. Tietoja voidaan pykälän mukaan luovuttaa julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä sähköisessä muodossa myös silloin, kun luovutuksensaajalla ei ole henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Siltä osin kun kyse olisi henkilötunnuksen tunnusosasta ja ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteesta luovutetaan tieto rekisteristä vain, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja.

Muutoin ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteen sijasta luovutetaan tieto henkilön asuinmaasta. Momentti vastaa asiallisesti kaupparekisterilain 1 a §:ää.

71 §. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että jatkossa luonnollisista henkilöistä merkittäisiin kotiosoitteen sijaan kotikunta. Ulkomailla asuvista luonnollisista henkilöistä kotikunnan sijasta rekisteriin merkittäisiin kotiosoite. Ehdotus vastaa kaupparekisteriin luonnollisista henkilöistä merkittäviä tietoja. Kotiosoitteen keräämisestä luopuminen on perusteltua myös tietosuoja-asetuksen tietojen minimointia koskevan periaatteen kannalta.

132 c §. Pykälässä säädettäisiin eläkesäätiön oikeudesta luovuttaa tietoja 132 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin niistä tarkoituksista, joihin tietoja voidaan luovuttaa. Momentin 1 ja 2 kohdat vastaisivat voimassa olevaa lakia.

Voimassa olevan 1 momentin 3 kohdan mukaan eläkesäätiöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja eläkesäätiöön kohdistuneista rikoksista sekä siltä haetuista etuuksista toiselle vakuutuslaitokselle, jos tämä on tarpeen vakuutuslaitoksiin kohdistuvan riskillisuuden ehkäisemiseksi ja jos tietosuojalautakunta on antanut tietojenkäsittelyyn henkilötietolaissa tarkoitettua lupaa. Eläkesäätiöt eivät ole hakeneet tietosuojalautakunnan lupaa tietojen luovuttamiseen eläkesäätiöltä haetuista etuuksista ja siihen kohdistuneista rikoksista, eikä tietosuojalautakunnan luvan hakeminen jatkossa olisi mahdollista. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa ehdotetaan jatkossa säädettävän eläkesäätiön oikeudesta luovuttaa tietoja vakuutusalan lautakunnalle tai vastaavalle toimielimelle sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten vastaavasti kuin vakuutuskassalain 165 c §:n 3 kohdassa. Eläkesäätiöllä olisi oikeus luovuttaa tietoja vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle. Tietoja saa tämän kohdan nojalla luovuttaa lautakuntaan tai toimielimeen saatetun asian käsittelemistä varten. Käytännössä kohta mahdollistaa tietojen luovuttamisen Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE:lle sekä sen yhteydessä toimivalle vakuutuslautakunnalle, joka antaa ratkaisusuosituksia koskien lisäeläke-etuuksia. Muutoksenhausta lakisääteistä työeläkevakuutusta koskien säädetään työntekijän eläkelaisissa.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädetään eläkesäätiön oikeudesta sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön luvalla luovuttaa tietoja tieteellistä tai historiallista tutkimusta varten. Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan tietojen käyttämistä tieteellisiä ja historiallista tai tilastollisia tarkoituksia varten ei katsota yhteensopimattomaksi tietojen alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa. Näin ollen momentista poistettaisiin maininta sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön luvasta. Tietojen luovuttaminen edellyttää, että tietojen vastaanottajalla on lainmukainen käsittelyperuste. Eläkesäätiö voisi siten jatkossa tietosuoja-asetuksen ja muun lainsäädännön perusteella tehdä päätöksen luovutuksesta itse. Pykälän 1 momentin 5 kohta vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momentti vastaisi muuten voimassa olevaa lainsäädäntöä, mutta sitä tarkennettaisiin siten, että eläkesäätiö saisi luovuttaa vain välttämättömiä tietoja. Muutos perustuu perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytäntöön. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että jos luovutettavia tietosisältöjä ei ole lueteltu tyhjentävästi, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus tietojen välttämättömyydestä jonkin tarkoituksen kannalta.

Voimassa olevan pykälän 3 momentin asetuksenantovaltuudesta ei ehdoteta jatkossa säädettävän. Momentin mukaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi antaa tarvittaessa säännöksiä tämän

pykälän 1 ja 2 momentin soveltamisesta. Henkilötietojen suojasta on säädettävä lain tasolla, eikä täsmentävä sääntely asiassa ole tarpeen.

1.3 Eläketukilaki

22 §. *Eläketukea koskevat menettelysäännökset ja muutoksenhaku.* Pykälässä säädetään niistä takuueläkkeestä annetun lain säännöksistä, joita sovelletaan eläketuen toimeenpanossa. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi maininta ehdotetusta rekisteröidyn oikeuden rajaamista koskevasta säännöksestä, jota sovellettaisiin myös eläketuen toimeenpanossa.

1.4 Julkisten alojen eläkelaki

3 §. *Keskeiset määritelmät.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin työntekijän eläkelain 2 §:n 1 momenttiin on ehdotettu.

153 §. *Julkisen työnantajan velvollisuus antaa tietoja.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavin perustein kuin työntekijän eläkelain 195 §:n 2 momenttia.

153 a §. *Kevan oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten.* Pykälä olisi uusi ja se vastaisi sisällöltään esityksessä ehdotettua uutta työntekijän eläkelain 195 a §:ää.

155 §. *Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi vastaavin perustein kuin työntekijän eläkelain 193 §.

165 a §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälä olisi uusi ja se vastaisi sisällöltään työntekijän eläkelakiin ehdotettua uutta 210 a §:ää. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien työeläkelakien osalta vastaavin perustein kuin mitä työntekijän eläkelain kohdalla on todettu.

1.5 Kansaneläkelaki

86 §. *Tiedot etuuden ratkaisemista varten.* Pykälän 1 momentin 7 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi suostumusta koskevat maininnat. Kohdassa tarkoitettu etuuden hakijalta tai saajalta pyydettyvä suostumus ei voi täyttää tietosuojasetuksen vaatimuksia suostumuksen käyttämisestä henkilötietojen käsittelyn perusteena. Suostumusta pyydettyessä ei esimerkiksi voida varmistua sen vapaaehtoisuudesta varsinkin, kun tiedot voidaan joka tapauksessa saada rahalaitokselta säännöksen nojalla. Suostumusta ei käytännössä myöskään voida peruuttaa, jos saatuja tietoja on esimerkiksi käytetty etuutta koskevan ratkaisun perusteena. Pykälässä tarkoitettujen henkilötietojen käsittely perustuu jatkossa tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan.

90 §. *Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa.* Pykälän 3 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että säännöksen perusteella voidaan luovuttaa vain säännöksessä luetellut tiedot, jotka ovat välttämättömiä vireillä olevassa etuusasiassa työkyvyttömyyden selvittämistä varten tehtävän tutkimuksen toteuttamiseksi. Pykälän 3 kohdassa tarkoitettujen henkilötietojen käsittely perustuu tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan ja 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan. Tietosuojasetuksen 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan perustuva henkilötietojen käsittely edellyttää, että kansallisessa lainsäädännössä säädetään rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevista asianmukaisista suojatoimista. Pykälän 3 kohdassa on lueteltu luovutettavia tietoja koskevat tietosisällöt ja määritelty ne tahot joille tietoja voidaan luovuttaa. Lisäksi siinä on säädetty, että luovutettavien tietojen tulee olla välttämättömiä työkyvyttömyyden selvittämistä tai uudelleen arvioimista varten tehtävän tutkimuksen toteuttamiseksi.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 kohta, jossa säädettäisiin vireillä olevan työkyvyttömyyseläkeasian käsittelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevien tietojen luovuttamisesta terveyden tilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi lääkärille ja hoito- ja tutkimuslaitokselle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä työkyvyttömyyseläkeasian ratkaisemiseksi.

Pykälässä tarkoitettujen henkilötietojen käsittely perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan ja 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan. Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan perustuva henkilötietojen käsittely edellyttää, että kansallisessa lainsäädännössä säädetään rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevista asianmukaisista suojoimista. Pykälän 5 kohdassa on määritelty ne tahot, joille tietoja voidaan luovuttaa. Lisäksi siinä on säädetty, että luovutettavien tietojen tulee olla välttämättömiä työkyvyttömyyseläkeasian ratkaisemiseksi.

Pykälän edellä mainittujen säännösten mukaisten tietojen käsittelytarkoitus on yhteensopiva sen tarkoituksen kanssa, jota varten tiedot on kerätty. Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan henkilötiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Tämä säännös koskee myös momentin mukaista tilannetta, jossa työterveyshuolto, lääkäri sekä hoito- ja tutkimuslaitos saavat työkyvyttömyysetuutta hakenutta henkilöä koskevia tietoja. Lainsäädäntö sisältää siten rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevat asianmukaiset suojoimet.

96 §. Tiedot etuuden hakijalle. Pykälässä nykyisin oleva säännös ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Voimassa olevan pykälän mukaan Kansaneläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa. Tietosuoja-asetus sisältää yksityiskohtaisempia määräyksiä rekisterinpitäjän informointivelvollisuudesta, joten säännös tulisi kumota tarpeettomana.

Rekisterinpitäjän informointivelvollisuudesta säädetään tietosuoja-asetuksen 13—15 artiklassa. Asetuksen 13 artiklassa säädetään rekisteröidylle toimitettavista tiedoista, kun henkilötiedot kerätään suoraan rekisteröidyltä ja 14 artiklassa säädetään tilanteista, joissa henkilötiedot kerätään muualta kuin rekisteröidyltä. Artiklojen perusteella rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle muun muassa henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät sekä se, mistä henkilötietoja on saatu. Lisäksi 15 artiklan perusteella rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy henkilötietoihinsa ja muun muassa tiedot henkilötietojen vastaanottajista ja vastaanottajaryhmistä sekä kaikki tietojen alkuperästä käytettävissä olevat tiedot. Tietosuoja-asetuksen säännökset ovat suoraan sovellettavia, joten etuuslainsäädännössä ei tarvitse erikseen säätää Kansaneläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuudesta.

Pykälää ei kokonaan kumottaisi, vaan siihen otettaisiin uudet säännökset rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Siinä säädettäisiin poikkeus tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa säädettyyn rekisteröidyn oikeuteen rajoittaa henkilötietojensa käsittelyä. Rekisteröidyllä ei olisi oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä, jos rekisteröidyn vaatimus on ilmeisen perusteeton. Oikeuden rajaamista sovellettaisiin siltä osin kuin kyse on kansaneläkelain mukaisen tehtävän hoitamisesta. Rekisteröidyn oikeuden rajoittaminen koskisi 18 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, jonka mukaan käsittelyä rajoitetaan, jos rekisteröity on kiistänyt henkilötietojen paikkansapitävyyden. Rekisteröidyn oikeuden rajaamisen tarkoituksena olisi estää se, että rekisteröity voisi perusteettomasti pyrkiä keskeyttämään kansaneläkelain mukaisten tehtävien hoitamisen vetoamalla oikeuteen rajoittaa käsittelyä.

Kansaneläkelaitos on viranomainen, jonka ratkaisutoiminnassa noudatetaan hallintolakia. Hallintolain nojalla Kansaneläkelaitoksen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta sel-

vittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Kansaneläkelain mukaisissa asioissa rekisteröidyillä on käytettävänä kansaneläkelain 12 luvun mukaiset muutoksenhakukeinot, jotka mahdollistavat sen, että mahdollisesti virheellisten tietojen perusteella annettu päätös korjataan. Muutoksenhakusäännökset toimivat rekisteröidyn oikeusturvan takeina, kun rekisteröidyltä lakiin perustuen evätään mahdollisuus tietojen käsittelyn rajoittamiseen. Kansaneläkelaiissa on säännökset myös asiavirheen korjaamisesta. Jos Kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, Kansaneläkelaitos voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen. Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Ehdotettua rajoitusta rekisteröidyn oikeuksiin voidaan pitää välttämättömänä ja oikeasuhteisena toimenpiteenä, eikä rajoitus uhkaa rekisteröidyn perusoikeuksia.

1.6 Laki aikuiskoulutusetuuksista

18 a §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälä olisi uusi ja se vastaisi sisällöltään kansaneläkelakiin ehdotettua uutta 96 §:ää. Siinä säädettäisiin poikkeus tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa säädettyyn rekisteröidyn oikeuteen rajoittaa henkilötietojensa käsittelyä. Rekisteröidyillä ei olisi oikeutta siihen, että Työllisyysrahasto rajoittaa henkilötietojen käsittelyä, jos rekisteröidyn vaatimus on ilmeisen perusteeton. Rekisteröidyn oikeuden rajaamista sovellettaisiin siltä osin kuin kyse on aikuiskoulutusetuuksista annetun lain mukaisen tehtävän hoitamisesta. Rekisteröidyn oikeuden rajoittaminen koskisi 18 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, jonka mukaan käsittelyä rajoitetaan, jos rekisteröity on kiistänyt henkilötietojen paikkansapitävyyden. Rekisteröidyn oikeuden rajaamisen tarkoituksena olisi estää se, että rekisteröity voisi perusteettomasti pyrkiä keskeyttämään aikuiskoulutuksesta annetun lain toimeenpanon vetoamalla oikeuteen rajoittaa käsittelyä.

Aikuiskoulutustuen myöntämisestä ja maksamisesta sekä muusta toimeenpanosta vastaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa tarkoitettu Työllisyysrahasto, jonka toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Työllisyysrahasto on työmarkkinaosapuolten hallinnoima rahasto, jonka tarkoituksena on edistää työssä tarvittavia valmiuksia myöntämällä tukea ammatilliseen koulutukseen ja kehittämiseen. Työllisyysrahaston myöntämät aikuiskoulutusetuudet ovat aikuiskoulutustuki ja ammattitutkintostipendi.

Työllisyysrahasto noudattaa ratkaisutoiminnassa hallintolakia. Hallintolain nojalla sen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Aikuiskoulutusetuuksista annetun lain mukaisissa asioissa rekisteröidyillä on käytettävänä aikuiskoulutusetuuksista annetun lain mukaiset muutoksenhakukeinot, jotka mahdollistavat sen, että mahdollisesti virheellisten tietojen perusteella annettu päätös korjataan. Muutoksenhakusäännökset toimivat rekisteröidyn oikeusturvan takeina, kun rekisteröidyltä lakiin perustuen evätään mahdollisuus tietojen käsittelyn rajoittamiseen. Aikuiskoulutusetuuksista annetussa laissa on säännökset myös virheen korjaamisesta. Jos Työllisyysrahaston päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, rahasto voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen. Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Ehdotettua rajoitusta rekisteröidyn oikeuksiin voidaan pitää välttämättömänä ja oikeasuhteisena toimenpiteenä, eikä rajoitus uhkaa rekisteröidyn perusoikeuksia.

29 §. *Salassapito.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään viittaukset pykäliin, joiden nojalla tiedot saadaan.

Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Momentissa on nykyään niin sanottu informatiivinen viittaus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin ja kumottuun henkilötietolakiin eli säännöksellä ei ole aineellista sisältöä. Henkilötietolain ovat korvanneet yleinen tietosuoja-asetus ja tietosuojalaki, joita sovelletaan niiden soveltamisalaa koskevien säännösten mukaisesti ilman viittausta. Myös viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki tulee jatkossakin yleislakina sovellettavaksi sen soveltamisalaa koskevien säännösten mukaisesti ilman viittausta.

1.7 Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta

15 a §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin elatustukilain 38 §:ää. Pykälässä oleva säännös ilmoitusvelvollisuudesta kumottaisiin ja pykälään otettaisiin säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakisääteisten etuuksien osalta vastaavin perustein kuin mitä kansaneläkelain 96 §:n kohdalla on todettu.

1.8 Laki Eläketurvakeskuksesta

2 a §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälä olisi uusi. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Säännös vastaisi sisällöltään työntekijän eläkelakiin ehdotettua uutta 210 a §:ää.

1.9 Laki eläkkeensaajan asumistuesta

43 §. *Tiedot asumistuen ratkaisemista varten.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavin perustein kuin kansaneläkelain 86 §:n 1 momentin 7 kohtaa.

50 §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin elatustukilain 38 §:ää. Pykälässä oleva säännös ilmoitusvelvollisuudesta kumottaisiin ja pykälään otettaisiin säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakisääteisten etuuksien osalta vastaavin perustein kuin mitä kansaneläkelain 96 §:n kohdalla on todettu.

1.10 Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista

59 §. *Tietojen saaminen pyynnöstä.* Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavin perustein kuin kansaneläkelain 86 §:n 1 momentin 7 kohtaa.

64 §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin elatustukilain 38 §:ää. Pykälässä oleva säännös ilmoitusvelvollisuudesta kumottaisiin ja pykälään otettaisiin säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakisääteisten etuuksien osalta vastaavin perustein kuin mitä kansaneläkelain 96 §:n kohdalla on todettu.

1.11 Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta

23 a §. *Tietojensaantioikeus.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavin perustein kuin kansaneläkelain 86 §:n 1 momentin 7 kohtaa.

24 §. *Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa.* Pykälän 1 momentin mukaan Kansaneläkelaitos lähettää kunnalle tuen maksamisen yhteydessä tiedot tuen piirissä olevista lapsista sekä tukeen oikeutetuista ja tukea saavista henkilöistä, yhteisöistä ja yhtymistä ja näille maksettavien

tukien määrästä. Momenttiin ehdotetaan täydennettäväksi se tarkoitus, johon tiedot luovutetaan. Kansaneläkelaitos ilmoittaa tiedot kunnalle kunnan maksuvelvollisuuden tarkistamiseksi. Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 9 §:n 1 momentin perusteella kunta korvaa tämän lain nojalla maksetusta tuesta Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset lukuun ottamatta 3 §:n 2 ja 3 momentin nojalla maksetusta tuesta aiheutuvia kustannuksia, jotka valtio korvaa Kansaneläkelaitokselle. Kunta maksaa Kansaneläkelaitokselle ennen lastenhoidon tukien maksatusta kunnan tukien arvioidun yhteissumman. Kun todellinen tukien määrä selviää Kansaneläkelaitoksen maksaessa etuuden tuensaajille tai hoidon tuottajille, kuntiin lähetetään lista, josta käy ilmi tarkka kyseisen kuukauden etuuksien kokonaissumma. Tämän listan perusteella kunta voi tarkistaa jokaisen lapsen osalta, kenelle mitäkin etuutta on maksettu ja minkä verran.

Momentissa tarkoitettu henkilötietojen käsittely kunnassa perustuu tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, sillä kunnalla on lakisääteinen velvollisuus rahoittaa lastenhoidon tuet. Käsittely liittyy lastenhoidon tukien rahoitukseen ja käsittelytarkoitus on yhteensopiva sen tarkoituksen kanssa, johon tiedot on alun perin kerätty.

24 c §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin elatustukilain 38 §:ää. Pykälässä oleva säännös ilmoitusvelvollisuudesta kumottaisiin ja pykälään otettaisiin säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakisääteisten etuuksien osalta vastaavin perustein kuin mitä kansaneläkelain 96 §:n kohdalla on todettu.

1.12 Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille

9 a §. Pykälässä säädetään julkisuuslain soveltamisesta Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen toiminnassa lain toimeenpanoon liittyvissä asioissa sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeudesta tietojen antamiseen ja saamiseen. Pykälän 3 momentin 3 kohdassa viitataan tietojen antamisen ja saamisen osalta maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 162 §:ään, joka esitetään kumottavaksi tarpeettomana ja pykälä muutettaisiin kokonaan toisen sisältöiseksi. Tästä johtuen myös 9 a §:n 3 momentin 3 kohta kumottaisiin tarpeettomana.

9 b §. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta ehdotettua maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 162 §:ää vastaavasti. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen myös maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hoidossa sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain mukaisia tehtäviä vastaavin perustein kuin mitä maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 162 §:n kohdalla on todettu.

1.13 Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta

20 §. *Henkilön tiedonsaantioikeus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Jatkossa henkilön oikeus saada pääsy tietoihinsa määräytyy yleisen tietosuojasetuksen 15 artiklan säännösten mukaisesti. Yleistä tietosuojasetusta sovelletaan sen soveltamisalaa koskevien säännösten mukaisesti ilman viittausta.

1.14 Laki takuueläkkeestä

32 §. *Takuueläkettä koskevat menettelysäännökset.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että säännöksen perusteella voidaan luovuttaa vain säännöksessä luetellut tiedot, jotka ovat välttämättömiä työkyvyttömyyden selvittämistä tai uudelleen arvioimista varten tehtävän tutkimuksen toteuttamiseksi. Pykälässä tarkoitettujen henkilötietojen käsittely perustuu tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan ja 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan. Tietosuojasetuksen 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan perustuva henkilötietojen käsittely edellyttää, että kansallisessa lainsäädännössä säädetään rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevista asianmukaisista suojatoimista. Pykälän 1 momentissa on lueteltu luovutettavia tietoja koskevat tietosisällöt ja määritely ne tahot joille tietoja voidaan luovuttaa. Lisäksi siinä on säädetty, että luovutettavien tietojen tulee olla välttämättömiä työkyvyttömyyden selvittämistä tai uudelleen arvioimista varten tehtävän tutkimuksen toteuttamiseksi. Näin ollen momentin mukaisten tietojen käsittelytarkoitus on yhteensopiva sen tarkoituksen kanssa, jota varten tiedot on kerätty. Tietosuojasetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan henkilötiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Tämä säännös koskee myös momentin mukaista tilannetta, jossa lääkäri, terveydenhuollon toimintayksikkö ja tutkimuslaitos saavat tutkimuksiin lähetettävää henkilöä koskevia tietoja. Lainsäädäntö sisältää siten rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevat asianmukaiset suojatimet.

Kansaneläkelakiin ehdotettu 96 § rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta tulisi kyseistä ehdotusta vastaavin perustein sovellettavaksi pykälän 2 momentin nykyisen kansaneläkelain 13 lukua koskevan viittauksen perusteella.

1.15 Laki tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä

16 §. *Työtapaturma- ja ammattitautilain soveltaminen.* Pykälää muutettaisiin siten, että työtapaturma- ja ammattitautilain IX osaan ehdotettua uutta 255 a §:n säännöstä vakuutusyhtiön oikeudesta antaa tietoja vakuutusyhtiöihin ja Liikennevakuutuskeskukseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen ei sovellettaisi tämän lain mukaiseen asiaan. Voimassa olevan säännöksen nojalla työtapaturma- ja ammattitautilain 255 §:n 1 momentin 3 kohdan säännös rikostietojen luovutuksesta ja käsittelystä on kattanut myös Valtiokonttorin, mutta Valtiokonttorilla ei kuitenkaan ole ollut mainitun lainkohdan edellyttämää tietosuojalautakunnan antamaa henkilötietolain 43 §:ssä tarkoitettua lupaa rikostietojen käsittelylle. Esityksessä on rikostietojen käsittelyn osalta lähdetty siitä, että sääntelyn kautta säilytetään nykyinen tosiasiallinen tilanne. Tästä syystä tämän lain mukaisessa asiassa ei sovellettaisi työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotettua uutta 255 a §:n säännöstä. Pykälään lisättäisiin sen sijaan maininta päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta, jotta sitä koskeva uusi työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotettu 275 a §:n säännös tulisi sovellettavaksi myös tämän lain mukaisessa asiassa.

1.16 Laki sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta

16 §. *Työtapaturma- ja ammattitautilain soveltaminen.* Pykälää muutettaisiin siten, että työtapaturma- ja ammattitautilain IX osaan ehdotettua uutta 255 a §:n säännöstä vakuutusyhtiön oikeudesta antaa tietoja vakuutusyhtiöihin ja Liikennevakuutuskeskukseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen ei sovellettaisi tämän lain mukaiseen asiaan. Voimassa olevan säännöksen nojalla työtapaturma- ja ammattitautilain 255 §:n 1 momentin 3 kohdan säännös rikostietojen luovutuksesta ja käsittelystä on kattanut myös Valtiokonttorin, mutta Valtiokonttorilla ei kuitenkaan ole ollut mainitun lainkohdan edellyttämää tietosuojalautakunnan antamaa henkilötietolain 43 §:ssä tarkoitettua lupaa rikostietojen käsittelylle. Esityksessä on rikostietojen käsittelyn osalta lähdetty siitä, että sääntelyn kautta säilytetään nykyinen tosiasiallinen tilanne. Tästä

syystä tämän lain mukaisessa asiassa ei sovellettaisi työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotettua uutta 255 a §:n säännöstä. Pykälään lisättäisiin sen sijaan mainita päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta, jotta sitä koskeva uusi työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotettu 275 a §:n säännös tulisi sovellettavaksi myös tämän lain mukaisessa asiassa.

1.17 Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta

1 a §. Määritelmät. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 kohta, joka sisältäisi määritelmän tietosuoja-asetuksesta.

26 a §. Työttömyysvakuutusrekisteri. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan viimeinen virke, jossa on informatiivinen viittaus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin ja kumottuun henkilötietolakiin. Ehdotus vastaa aikuiskoulutusetuksista annetun lain 29 §:n 3 momentin kumoamista koskevaa ehdotusta. Henkilötietolain ovat korvanneet yleinen tietosuoja-asetus ja tietosuoja laki, jotka tulevat sovellettavaksi niiden soveltamisalaa koskevien säännösten mukaisesti ilman viittausta. Myös viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki tulee jatkossakin yleislakina sovellettavaksi sen soveltamisalaa koskevien säännösten mukaisesti ilman viittausta. Työllisyysrahasto pitää työttömyysvakuutusrekisteriä sille rahoituslaissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuja koskevien asioiden hoitoa varten. Rahoituslain 22 §, 22 a §, 22 b §, 22 c §, 22 e §, 22 g § ja 22 d § sisältävät säännökset henkilötietojen suojan kannalta tärkeistä sääntelykohteista.

26 f §. Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen. Pykälä olisi uusi ja se vastaisi sisällöltään kansaneläkelakiin ehdotettua uutta 96 §:ää. Siinä säädettäisiin poikkeus tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa säädettyyn rekisteröidyn oikeuteen rajoittaa henkilötietojensa käsittelyä. Rekisteröidyllä ei olisi oikeutta siihen, että Työllisyysrahasto rajoittaa henkilötietojen käsittelyä, jos rekisteröidyn vaatimus on ilmeisen perusteeton. Rekisteröidyn oikeuden rajaamista sovellettaisiin silloin kuin Työllisyysrahasto hoitaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain mukaista tehtävää. Rekisteröidyn oikeuden rajoittaminen koskisi 18 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, jonka mukaan käsittelyä rajoitetaan, jos rekisteröity on kiistänyt henkilötietojen paikkansapitävyyden.

1.18 Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä

79 §. Salassapitovelvollisuus. Pykälän 4—5 ja 7 momenttiin tehtäisiin vastaavat muutokset kuin vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 §:ään. Lisäksi pykälän 6 ja 8 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomina.

81 §. Vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja siihen kohdistuneista rikosepäilyistä ja rikoksista. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä ulkomaisen vakuutusyhtiön oikeudesta käsitellä tietoja siihen kohdistuneista rikosepäilyistä ja rikoksista. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 30 luvun ehdotettua 3 a §:ää.

1.19 Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta

16 §. Tapaturmaturvan järjestäminen ja asian käsittely. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi, jotta työtapaturma- ja ammattitautilain IX osaan ehdotettua uutta säännöstä päätöksen koneellista allekirjoittamista noudatettaisiin myös tämän lain tapaturmaturvan toimeenpanossa.

18 §. Tapaturmavakuutuskeskuksen ja vakuutuslaitoksen tehtävät. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Lain (urheilijalaki) 19 §:ssä lajiliitolle tai muulle kilpailutoiminnasta vas-

taavalle yhteisölle on säädetty velvollisuus huolehtia, että sen piirissä harjoitettavaan kilpailutoimintaan osallistuvat urheiluseurat ja muut urheilutoimintaa harjoittavat yhteisöt järjestävät urheilijalle urheilijalain mukaisen vakuutusturvan. Tehtävän hoitamista varten lajiliitolla ja muulla yhteisöllä on oikeus saada Tapaturvavakuutuskeskuksen tämän pykälän 1 momentin nojalla pitämästä rekisteristä tieto niistä lajiliiton tai muun yhteisön toiminnan piiriin kuuluvista urheilijoista, jotka on vakuutettu urheilijalain mukaisella pakollisella vakuutuksella.

Tehokkaan valvonnan varmistamiseksi tämän pykälän 3 momentissa on lisäksi säädetty, että vakuutuslaitoksen on ilmoitettava vuosittain viimeistään kuukauden kuluttua urheilulajin pelitai kilpailukauden alkamisesta lajiliitolle 19 §:ssä säädettyä tehtävää varten lajiliittoon kuuluvan urheiluseuran ja muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön urheilijalain mukaisen vakuutuksen alkamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä vakuutukseen kuuluvien urheilijoiden suostumuksella heidän nimensä ja henkilötunnuksensa. Säännöksellä on haluttu varmistaa, että lajiliitto saisi mahdollisimman nopeasti tiedon vakuutusturvan järjestämisen laiminlyönnistä. Jotta urheilijoiden sosiaaliturvan valvonta ei vaarantuisi, momentista ehdotetaan poistettavaksi suostumusta koskeva edellytys urheilijan nimen ja henkilötunnuksen sisällyttämiselle ilmoitukseen, koska ilman riittäviä yksilöintitietoja (nimi ja henkilötunnus), valvontaa on käytännössä hankala toteuttaa. Pykälässä tarkoitettujen henkilötietojen käsittely perustuu jatkossa tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan.

22 §. *Ansiotietojen ilmoittaminen ja henkilötietojen käsittely.* Pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi informatiivinen viittaus kumottuun henkilötietolakiin. Henkilötietojen käsittelystä säädetään tietosuoja-asetuksessa.

1.20 Laki vammaisetuksista

45 §. *Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa.* Pykälän 2 kohdassa säädetään Kansaneläkelaitoksen oikeudesta luovuttaa vammaisetuksista annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin tutkimuksiin lähetettävän henkilön terveydentilaa koskevia tietoja mainitussa momentissa tarkoitettulle lääkärille tai terveydenhuollon toimintayksikölle tai tutkimuslaitokselle. Pykälän 2 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi tietojen käyttötarkoituksen osalta siten, että säännöksen perusteella voidaan luovuttaa vain tutkimuksen toteuttamiseksi välttämättömät tiedot henkilön terveydentilasta, sairaudesta ja hoitotoimenpiteistä.

Pykälässä tarkoitettujen henkilötietojen käsittely perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan ja 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan. Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan perustuva henkilötietojen käsittely edellyttää, että kansallisessa lainsäädännössä säädetään rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevista asianmukaisista suojatoimista. Lainkohdassa on lueteltu luovutettavia tietoja koskevat tietosisällöt ja määritelty ne tahot joille tietoja voidaan luovuttaa. Lisäksi siinä on säädetty, että luovutettavien tietojen tulee olla välttämättömiä tutkimuksen toteuttamiseksi. Näin ollen momentin mukaisten tietojen käsittelytarkoitus on yhteensopiva sen tarkoituksen kanssa, jota varten tiedot on kerätty. Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan henkilötiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Tämä säännös koskee myös momentin mukaista tilannetta, jossa lääkäri, terveydenhuollon toimintayksikkö ja tutkimuslaitos saavat tutkimuksiin lähetettävää henkilöä koskevia tietoja. Lainsäädäntö sisältää siten rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevat asianmukaiset suojatoimet.

48 §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin elatustukilain 38 §:ää. Pykälässä oleva säännös ilmoitusvelvollisuudesta kumottaisiin ja pykä-

lään otettaisiin säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakisääteisten etuuksien osalta vastaavin perustein kuin mitä kansaneläkelain 96 §:n kohdalla on todettu.

1.21 Laki yleisestä asumistuesta

42 §. *Tiedot asumistuen ratkaisemista varten.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavin perustein kuin kansaneläkelain 86 §:n 1 momentin 7 kohtaa.

49 §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin elatustukilain 38 §:ää. Pykälässä oleva säännös ilmoitusvelvollisuudesta kumottaisiin ja pykälään otettaisiin säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakisääteisten etuuksien osalta vastaavin perustein kuin mitä kansaneläkelain 96 §:n kohdalla on todettu.

1.22 Lapsilisälaki

16 b §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin elatustukilain 38 §:ää. Pykälässä oleva säännös ilmoitusvelvollisuudesta kumottaisiin ja pykälään otettaisiin säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakisääteisten etuuksien osalta vastaavin perustein kuin mitä kansaneläkelain 96 §:n kohdalla on todettu.

1.23 Liikennevakuutuslaki

2 §. *Määritelmät.* Pykälään lisättäisiin uusi 20 kohta, joka sisältäisi tietosuoja-asetuksen määritelmän.

4 §. *Liikennevakuutuskeskus.* Pykälän 2 momentin viittaussäännöstä muutettaisiin, jotta ehdotettua 62 a §:ää sovellettaisiin myös Liikennevakuutuskeskukseen.

32 §. *Korvausvastuu liikennevahingosta.* Pykälän 3 momentin viittaussäännöstä muutettaisiin, jotta ehdotettua 62 a §:ää sovellettaisiin myös Valtiokonttoriin.

62 a §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälä olisi uusi ja se vastaisi sisällöltään ehdotettua työtapaturma- ja ammattitautilain 250 §:ää. Rekisteröidyllä ei olisi oikeutta siihen, että vakuutusyhtiö, Liikennevakuutuskeskus tai Valtiokonttori rajoittaisi henkilötietojen käsittelyä silloin, kun ne hoitavat tämän lain mukaista tehtävää.

1.24 Laki Liikennevakuutuskeskuksesta

18 §. *Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen.* Pykälän viittaussäännöstä muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin vakuutusyhtiölain 30 luvun uuteen rikostietojen käsittelyä koskevaan 3 a §:ään. Muutos on tarpeen, jotta Liikennevakuutus voisi jatkaa rikostietojen käsittelyä kuten nykyisin.

1.25 Maatalousyrittäjän eläkelaki

2 §. *Keskeiset määritelmät.* Pykälän 1 momentin 12 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi tietosuoja-asetuksen määritelmä. Nykyiset 12—14 kohdat siirtyisivät kohdiksi 13—15.

138 a §. *Eläkelaitoksen oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten.* Pykälä olisi uusi ja se vastaisi sisällöltään esityksessä ehdotettua uutta työntekijän eläkelain 195 a §:ää.

140 §. *Maatalousyrittäjän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana vastaavin perustein kuin työntekijän eläkelain 193 §.

143 §. *Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeus saada tietoja tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi nykyisin voimassa olevasta. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että lainkohdassa viitattaisiin maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annettuun lakiin (284/2008), jolla on kumottu nykyisessä säännöksessä oleva laki maaseutuelinkeinorekisteristä annetusta laista (1515/1994). Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan puolestaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annettuun lakiin (1048/2016), jolla on kumottu nykyisessä säännöksessä mainittu laki Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta (1139/1994) sekä vuoden 2016 alusta voimaan tulleen kalastuslakiin (379/2015), jossa on tarkemmin säädetty kalataloushallinnon eri tietojärjestelmistä kuten esimerkiksi kaupallisten kalastajien rekisteristä. Edellä mainituissa laeissa on säännökset rekisteriviranomaisista, joilta Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus saada tietoja maatalousyrittäjän eläkelain toimeenpanossa kuten esimerkiksi vakuutusvalvonnassa.

Pykälän 1 ja 2 momentin sanamuotoa täsmennettäisiin siten, että veroviranomaisen sijaan puhuttaisiin Verohallinnosta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen oikeudesta saada valvontatehtävää varten välttämättömät tiedot sekä näiden tietojen yhdistämisestä ja säilyttämisestä. Momentissa tarkoitettu henkilötietojen käsittely perustuisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, sillä käsittely olisi tarpeen maatalousyrittäjän eläkelaitoksen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Maatalousyrittäjien eläkelain 12 ja 12 a §:n mukaan maatalousyrittäjien eläkelaitos valvoo, että maatalousyrittäjät ja apurahansaajat täyttävät laissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuutensa.

Valvontatehtävää varten tiedot 1 ja 3 momentissa mainituilta tahoilta voitaisiin saada joukkotietoina, ilman että valvontakäsittelyyn otettavia yrityksiä ja maatalousyrittäjiä olisi yksilöity, koska valvonnan tarkoituksena on löytää henkilöt, jotka ovat jättäneet ottamatta lakisääteisen työeläkevakuutuksen. Säännöstä sovellettaisiin maatalousyrittäjän eläkelain 9 a §:n 1 momentin nojalla myös apurahansaajiin. Tiedot olisi oikeus saada, vaikka valvontakäsittely ei olisi vielä vireillä tai verotusta ei olisi vahvistettu. Valvontatehtävän toimeenpanemiseksi eläkelaitos voisi yhdistää ja käsitellä tietoja eläkelaitoksessa olevien tietojen kanssa. Yhdistettyjä tietoja voitaisiin säilyttää viisi vuotta, mutta kuitenkin enintään valvontakäsittelyn päättymiseen saakka. Yhdistettyjä tietoja ei saisi luovuttaa edelleen. Edellä ehdotettu sääntely vastaa työntekijän eläkelain 199 §:n 2 momentin säännöstä valvontaa varten saatujen joukkotietojen yhdistämisestä ja säilyttämisestä.

144 §. *Maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteri.* Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännöksestä poistettaisiin viittaus kumottuun henkilötietolakiin sekä poistettaisiin tarpeettomana nykyisen 4 momentin neljäs virke, joka sisältää suoraan tietosuoja-asetuksesta tulevaa sääntelyä. Pykälän 5 momentti ehdotetaan kumottavaksi vastaavin perustein kuin työntekijän eläkelain 195 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi sekä sen vuoksi, että momentin sääntely on päällekkäistä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun ja tietosuoja-asetuksen säännösten kanssa.

146 a §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälä olisi uusi ja se vastaisi sisällöltään esityksessä ehdotettua uutta työntekijän eläkelain 210 a §:ää. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien työeläkelakien osalta vastaavin perustein kuin mitä työntekijän eläkelain kohdalla on todettu.

1.26 Maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaki

4 §. *Muut määritelmät ja viittaussäännökset.* Pykälän 1 momentin 5 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi tietosuoja-asetuksen määritelmä. Nykyiset 5—7 kohdat siirtyisivät 6—8 kohdiksi.

77 §. *Korvausasian vireilletulosta ilmoittaminen vahingoittuneelle.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana vastaavin perustein kuin on ehdotettu tehtäväksi työtaturma- ja ammattitautilain 115 §:n 2 momentin osalta.

157 §. *Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavin perustein kuin työntekijän eläkelain 195 §:n 2 momenttia.

158 §. *Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus antaa tietoja.* Pykälän 3 kohdan nykyinen säännös ehdotetaan kumottavaksi. Kumotun kohdan mukaisten vahinkotietojen luovutus perustuisi jatkossa tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan f-alakohtaan, josta ei voida säätää täydentävästi kansallisessa lainsäädännössä. Rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvien tietojen osalta henkilötietojen käsittely ei enää voi perustua tietosuojalautakunnan erityislupaan, vaan tietojen käsittelystä olisi säädettävä laissa. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella ei ole ollut nykyisen säännöksen edellyttämää tietosuojalautakunnan henkilötietolain 43 §:ssä tarkoitettua lupaa rikostietojen käsittelyyn. Esityksessä on rikostietojen käsittelyn osalta lähdetty siitä, että sääntelyn kautta säilytetään nykyinen tosiasiallinen tilanne.

Muutoksen johdosta nykyiset kohdat 4—10 siirtyisivät kohdiksi 3—9.

162 §. *Vahingoittuneen tai hänen edunsaajansa oikeus saada korvausasiaa koskevia tietoja.* Nykyinen pykälä vahingoittuneen tai hänen edunsaajansa oikeudesta saada korvausasiaa koskevia tietoja kumottaisiin vastaavin perustein kuin työtaturma- ja ammattitautilain 250 § ja tilalle lisättäisiin uusi säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Säännös vastaisi sisällöltään työtaturma- ja ammattitautilakiin ehdotettua uutta 250 §:n säännöstä. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen myös maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hoitessa maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain mukaisia tehtäviä vastaavin perustein kuin mitä työtaturma- ja ammattitautilakiin ehdotetun 250 §:n kohdalla on todettu.

174 a §. *Päätöksen koneellinen allekirjoittaminen.* Pykälä on uusi ja se vastaisi sisällöllisesti työtaturma- ja ammattitautilakiin ehdotettua uutta 275 a §:ää.

180 §. *Siirtymäsäännökset.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 5 kohta ehdotettua työtaturma- ja ammattitautilain 286 §:n 2 momentin muutosta vastaavasti.

1.27 Merimieseläkelaki

2 §. *Keskeiset määritelmät.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin työntekijän eläkelain 2 §:n 1 momenttiin.

217 §. *Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana vastaavin perustein kuin työntekijän eläkelain 193 §.

219 §. *Työnantajan velvollisuus antaa tietoja.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavin perustein kuin työntekijän eläkelain 195 §:n 2 momenttia.

219 a §. *Eläkekassan oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten.* Pykälä olisi uusi ja se vastaisi sisällöltään esityksessä ehdotettua uutta työntekijän eläkelain 195 a §:ää.

221 a §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälä olisi uusi ja se vastaisi sisällöltään esityksessä ehdotettua uutta työntekijän eläkelain 210 a §:ää. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien työeläkelakien osalta vastaavin perustein kuin mitä työntekijän eläkelain kohdalla on todettu.

1.28 Sairausvakuutuslaki

15 luku Toimeenpanoa koskevat säännökset

1 §. *Sairausvakuutuskortti.* Pykälän 1 momentissa säädetään sairausvakuutuskortista, ja siihen tehtävistä merkinnöistä. Voimassa olevan pykälän mukaan sairausvakuutuskorttiin merkitään vakuutetun suku- ja etunimet, henkilötunnus ja mahdollinen työpaikkakassan jäsenyys. Sairausvakuutuskorttiin voidaan merkitä myös tieto oikeudesta erityiskorvattaviin lääkkeisiin, rajoitusti peruskorvattaviin lääkkeisiin ja klinisiin ravintovalmisteisiin, tieto sairausvakuutuksen voimassaoloajasta ja tieto siitä, ettei vakuutettu ole oikeutettu korvaukseen suorakorvausmenetelyllä. Lisäksi pykälässä säädetään, että korttiin voidaan henkilön suostumuksella merkitä myös muita Kansaneläkelaitoksen hyväksymiä tietoja ja muita sairausvakuutuksen toimeenpanossa välttämättömiä tietoja. Pykälän viimeistä virkettä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin, että sairausvakuutuskorttiin voidaan merkitä sairausvakuutuksen toimeenpanossa välttämättömiä tietoja.

19 luku Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

5 §. *Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa.* Pykälän 2 momentissa säädetään Kansaneläkelaitoksen oikeudesta luovuttaa sairausvakuutuslain 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettuihin tutkimuksiin lähetettävän henkilön terveydentilaan ja työhön liittyviä tietoja mainitussa pykälässä tarkoitettulle lääkärille tai terveydenhuollon toimintayksikölle tai tutkimuslaitokselle. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi tietojen käyttötarkoituksen osalta siten, että säännöksen perusteella voidaan luovuttaa vain terveydentilan selvittämistä ja työkyvyn arvioimista varten välttämättömät tiedot.

Pykälässä tarkoitettujen henkilötietojen käsittely perustuu tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan ja 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan. Tietosuojasetuksen 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan perustuva henkilötietojen käsittely edellyttää, että kansallisessa lainsäädännössä säädetään rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevista asianmukaisista suojoitoimista. Lainkohdassa on lueteltu luovutettavia tietoja koskevat tietosisällöt ja määritely ne tahot joille tietoja voidaan luovuttaa. Lisäksi siinä on säädetty, että luovutettavien tietojen tulee olla välttämättömiä terveydentilan selvittämisestä ja työkyvyn arviointia varten. Näin ollen momentin mukaisten tietojen käsittelytarkoitus on yhteensopiva sen tarkoituksen kanssa, jota varten tiedot on kerätty. Tietosuojasetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan henkilötiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Tämä säännös koskee myös momentin mukaista tilannetta, jossa lääkäri, terveydenhuollon toimintayksikkö ja tutkimuslaitos saavat tutkimuksiin lähetettävää henkilöä koskevia tietoja. Lainsäädäntö sisältää siten rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevat asianmukaiset suojoitimet.

11 §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin elatustukilain 38 §:ää. Pykälässä oleva säännös ilmoitusvelvollisuudesta kumottaisiin ja pykälään otettaisiin säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakisääteisten etuuksien osalta vastaavin perustein kuin mitä kansaneläkelain 96 §:n kohdalla on todettu.

1.29 Sotilasavustuslaki

22 e §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin elatustukilain 38 §:ää. Pykälässä oleva säännös ilmoitusvelvollisuudesta kumottaisiin ja pykälään otettaisiin säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakisääteisten etuuksien osalta vastaavin perustein kuin mitä kansaneläkelain 96 §:n kohdalla on todettu.

1.30 Sotilasvammalaki

44 §. *Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta.* Pykälä vastaisi työtaturma- ja ammattitautilain 250 §:ään ehdotettua muutosta. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen myös Valtiokonttorin toimeenpannessa sotilasvammalakia vastaavin perustein kuin mitä työtaturma- ja ammattitautilain 250 §:n kohdalla on todettu.

1.31 Työntekijän eläkelaki

2 §. *Keskeiset määritelmät.* Pykälän 1 momentin 9 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi tietosuoja-asetuksen määritelmä. Nykyiset 9—12 kohdat siirtyisivät 10—13 kohdiksi. Saman momentin 4 kohdan viittaus liikennevakuutuslakiin korjattaisiin koskemaan uutta vuoden 2017 alusta voimaan tullutta liikennevakuutuslakia (460/2016), jolla on kumottu vanha liikennevakuutuslaki (279/1959).

145 §. *Työsuhteen alkamis- ja päättymisaikaa koskevan tiedon korjaaminen.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Pykälässä veloitetaan rekisterinpitäjä oikaisemaan virheelliset tiedot siten kuin henkilötietolaissa säädetään. Tietosuoja-asetus edellyttää, että henkilötietojen on oltava täsmällisiä. Rekisterinpitäjän on toteutettava kaikki mahdolliset kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käsittelyn tarkoituksiin nähden epätarkat ja virheelliset henkilötiedot poistetaan ja oikaistaan viipymättä. Rekisteröidyllä on oikeus vaatia, että rekisterinpitäjä oikaisee ilman aiheetonta viivytystä rekisteröityä koskevat epätarkat ja virheelliset tiedot. Koska tietosuoja-asetus on suoraan sovellettava, ei erillistä säännöstä virheellisten henkilötietojen oikaisemisesta tarvita työeläkelakeihin.

193 §. *Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Pykälän mukaan työntekijälle on pyynnöstä annettava työntekijän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Lisäksi työntekijälle on annettava tiedot siitä, mistä hänen tietojansa voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan luovuttaa. Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjältä tieto siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja vai ei. Jos tietoja käsitellään, rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy tietoihinsa ja lisäksi oikeus saada tiedot henkilötietojen käsittelyn tarkoituksesta, henkilötietoryhmistä, tietojen vastaanottajista ja muista asetuksessa määritellyistä tiedoista. Osa tiedoista on sellaisia, jotka on annettava rekisteröidylle ilman erillistä pyyntöä jo siinä vaiheessa, kun rekisteröidyltä kerätään tietoja, esimerkiksi eläkehakemuksen yhteydessä. Tietosuoja-asetus on suoraan sovellettava, joten erillistä säännöstä rekisteröidyn oikeudesta saada itseään koskevia tietoja ei tarvita työeläkelakeihin.

195 §. *Työnantajan velvollisuus antaa tietoja.* Pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta hakijan suostumuksesta, koska jatkossa hakijalta ei voida pyytää suostumusta laajempaan tietojen antamiseen kuin, mikä on välttämätöntä. Pykälässä tarkoitettujen henkilötietojen käsittely perustuu jatkossa tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan ja 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan. Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan perustuva henkilötietojen käsittely edellyttää, että kansallisessa lainsäädännössä säädetään rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevista asianmukaisista suojatoimista. Pykälän 2 momentissa on määritelty tarkasti ne tahot, joille tietoja voidaan luovuttaa. Lisäksi siinä on säädetty, että luovutettavien tietojen tulee olla välttämättömiä pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi. Momentin mukaisten tietojen käsittelytarkoitus on yhteensopiva sen tarkoituksen kanssa, jota varten tiedot on kerätty, sillä tietoja voidaan luovuttaa vain eläke- ja kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavien tietojen yksilöimiseksi. Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan henkilötiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Tämä säännös koskee myös momentin mukaista tilannetta, jossa työnantaja saa tietoja siltä pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi. Lainsäädäntö sisältää siten rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevat asianmukaiset suojatoimet.

195 a §. *Eläkelaitoksen oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten.* Pykälä on uusi ja siinä säädetään eläkelaitoksen oikeudesta antaa eläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja eri terveydenhuollon toimijoille. Pykälän tarkoituksena on mahdollistaa tietojen antaminen vastavassa laajuudessa kuin nykyään, kun tietoja annetaan hakijan suostumuksen perusteella. Pykälässä tarkoitettujen henkilötietojen käsittely perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan ja 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan.

Eläkelaitoksilla on lain mukaan oikeus hankkia työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelemistä varten tietoja useilta tahoilta. Tietoja on tarpeen myös luovuttaa eläkeasian ratkaisemiseksi. Oikeus tietojen luovuttamiseen on kuitenkin suppeampi kuin oikeus saada tietoja. Tämän vuoksi hakijaa pyydetään työkyvyttömyys- ja työuraeläkehakemuksessa antamaan suostumus tietojen luovuttamiseen muun muassa työterveyshuollolle, hoitavalle lääkärille sekä hoito- ja tutkimuslaitokselle.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan eläkelaitoksella olisi oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi hoitavalle lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilölle sekä hoito- ja tutkimuslaitokselle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi. Tämä kohta vastaisi käytännössä kaikkia niitä tietojen luovutusta koskevia tilanteita, joihin nykyään pyydetään suostumusta työkyvyttömyys- ja työuraeläkehakemuksissa.

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan perustuva henkilötietojen käsittely edellyttää, että kansallisessa lainsäädännössä säädetään rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevista asianmukaisista suojatoimista. Ehdotetussa pykälässä on määritelty tarkasti ne tahot, joille tietoja voidaan luovuttaa ja ne tarkoitukset, joihin tiedot voidaan luovuttaa. Luovutettavien tietojen on oltava välttämättömiä näitä tarkoituksia varten. Tietojen käsittelytarkoitus on yhteensopiva sen tarkoituksen kanssa, jota varten tiedot on kerätty, sillä tietoja voidaan luovuttaa vain eläkeasian ratkaisemista varten. Lainsäädäntö sisältää siten rekisteröidyn perusoikeuksia ja etuja koskevat asianmukaiset suojatoimet.

203 §. *Tietojen antaminen vakuutusyrittäjäryhmän sisällä.* Pykälän 2 momentissa säädetään työeläkevakuutusyhtiön oikeudesta luovuttaa samaan vakuutusyrittäjäryhmään tai taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla toisella yrityksellä asiakaspalvelua, asiakassuhteen hoitoa ja muuta

asiakashallintaa varten tarpeelliset tiedot. Momentin sanamuotoa täsmennettäisiin siten, että siitä kävisi ilmi, että kyseessä on poikkeus salassapitosäännökseen. Säännös koskee myös henkilötietoja, joiden käsittelyssä tietosuoja-asetus on aina ensisijainen suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön. Henkilötietoja käsitellessään työeläkevakuutusyhtiön olisi aina varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovutus olisi tietosuoja-asetuksen mukaista.

210 a §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälä olisi uusi. Pykälässä säädettäisiin poikkeus tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa säädettyyn rekisteröidyn oikeuteen rajoittaa henkilötietojensa käsittelyä. Rekisteröidyllä ei olisi oikeutta siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa henkilötietojen käsittelyä, jos rekisteröidyn vaatimus on ilmeisen perusteeton. Rekisteröidyn oikeuden rajamista sovellettaisiin siltä osin kuin kyse on työntekijän eläkelain mukaisen tehtävän hoitamisesta. Rekisteröidyn oikeuden rajoittaminen koskisi 18 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, jonka mukaan käsittelyä rajoitetaan, jos rekisteröity on kiistänyt henkilötietojen paikkansapitävyyden. Rekisteröidyn oikeuden rajaamisen tarkoituksena olisi estää se, että rekisteröity voisi perusteettomasti pyrkiä keskeyttämään lakisääteisen työeläketurvan toimeenpanon vetoamalla oikeuteen rajoittaa käsittelyä.

Lakisääteisen työeläkevakuutuksen toimeenpano on julkisen hallintotehtävän hoitamista, johon sovelletaan hallintolakeja. Hallintolain nojalla eläkelaitoksen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä.

Työntekijän eläkelain mukaisissa asioissa rekisteröidyllä on käytettävänä työntekijän eläkelain 9 luvun mukaiset muutoksenhakukeinot, jotka mahdollistavat sen, että mahdollisesti virheellisten tietojen perusteella annettu päätös korjataan. Muutoksenhakusäännökset toimivat rekisteröidyn oikeusturvan takeina, kun rekisteröidyltä lakiin perustuen evätään mahdollisuus tietojen käsittelyn rajoittamiseen. Työeläkelaeissa on säännökset myös asiavirheen korjaamisesta. Jos eläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, eläkelaitos voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen. Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Ehdotettua rajoitusta rekisteröidyn oikeuksiin voidaan pitää välttämättömänä ja oikeasuhteisena toimenpiteenä sosiaaliturvan takaamiseksi, eikä rajoitus uhkaa rekisteröidyn perusoikeuksia.

1.32 Työtapaturma- ja ammattitautilaki

2 §. *Määritelmät.* Lain 2 §:ssä on määritelty työtapaturma- ja ammattitautilaissa käytettyjä termejä. Pykälän 1 momentin 8 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi tietosuoja-asetuksen määritelmä. Nykyiset 8—10 kohdat siirtyisivät 9—11 kohdiksi.

115 §. *Korvausasian vireilletulosta ilmoittaminen vahingoittuneelle.* Pykälän 1 momentissa säädetään vakuutuslaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa vahingoittuneelle häntä koskevan korvausasian vireilletulosta ja siitä mitä tietoja ilmoitukseen on sisällytettävä. Pykälän 2 momentissa säädetään, että ilmoitukseen on sisällytettävä henkilötietolain 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu selvitys vahingoittuneen henkilötietojen käsittelystä työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen korvausasian yhteydessä. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska asiasta säädetään tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklassa.

250 §. *Vahingoittuneen tai hänen edunsaajansa oikeus saada korvausasiaa koskevia tietoja.* Pykälässä säädetään vakuutuslaitoksen velvollisuudesta antaa vahingoittuneelle tai hänen edunsaajalleen pyynnöstä hänen korvausasiaansa koskevat tiedot. Pykälässä todetaan, että oikeu-

desta tarkastaa henkilörekisteristä itseään koskevat tiedot säädetään henkilötietolaissa. Nykyinen säännös ehdotetaan kumottavaksi, koska henkilötietolaki on kumottu ja asiasta säädetään tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa.

Kumottavaksi ehdotetun säännöksen tilalle ehdotetaan uutta säännöstä rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Säännös olisi poikkeus tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa säädetystä rekisteröidyn oikeudesta rajoittaa henkilötietojensa käsittelyä. Rekisteröidyllä ei näin olisi oikeutta siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa henkilötietojen käsittelyä, jos rekisteröidyn vaatimus on ilmeisen perusteeton. Rekisteröidyn oikeuden rajaamista sovellettaisiin siltä osin kuin kyse on työtapa-turma- ja ammattitaitulain mukaisen tehtävän hoitamisesta. Rekisteröidyn oikeuden rajoittami-nen koskisi 18 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, jonka mukaan käsittelyä rajoitetaan, jos rekiste-röity on kiistänyt henkilötietojen paikkansapitävyyden. Rekisteröidyn oikeuden rajaamisen tar-koituksena olisi estää se, että rekisteröity voisi perusteettomasti pyrkiä keskeyttämään lakisää-teisen tapaturmavakuutuksen toimeenpanon vetoamalla oikeuteen rajoittaa käsittelyä.

Rekisteröidyllä on käytettävänään varsinaiset ja ylimääräiset muutoksenhakukeinot mahdolli- sesti virheellisten tietojen perusteella annetun päätöksen korjaamiseksi.

252 §. *Vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavin perustein kuin työntekijän eläkelain 195 §:n 2 momenttia.

255 §. *Vakuutuslaitoksen oikeus antaa tietoja.* Voimassaolevan pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan vakuutuslaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä antaa rikollisuuden eh- käisemiseksi tietoja vain liikennevakuutuslain tai potilasvahinkolain mukaista vakuutusta toi- meenpanevalle vakuutuslaitokselle ja edellyttäen, että tietosuojalautakunta on antanut tietojen käsittelyyn henkilötietolain 43 §:ssä tarkoitetun luvan. Vakuutusyhtiöiden oikeudesta käsitellä ja luovuttaa työtapa-turma- ja ammattitaitulain mukaisia tietoja rikollisuuden ehkäisemiseksi toi- sille vakuutusyhtiöille ja Liikennevakuutuskeskukselle perustuisi jatkossa ehdotettavaan uuteen 255 a §:n säännökseen. Tämän vuoksi pykälän 1 momentin 3 kohta ehdotetaan kumottavaksi. Vahinkotietojen luovuttaminen (vahinkorekisteriin) puolestaan perustuisi jatkossa tietosuoja- asetuksen 6 artiklan 1 kohdan f -alakohtaan. Momentin nykyiset 4—7 kohdat siirtyisivät 3—6 kohdiksi.

Pykälän 4 momentissa säädetään vakuutuslaitoksen oikeudesta luovuttaa samaan konserniin, vakuutusyhtyrhythymää, taloudelliseen yhteenliittymään tai rahoitus- tai vakuutusryhmittymään kuuluvalle toiselle yritykselle vakuutuksenottajaa koskevia asiakaspalvelua, asiakassuhteen hoitoa ja muuta asiakashallintaa varten tarpeellisia tietoja. Momentin sanamuotoa täsmennettäi- siin siten, että siitä kävisi ilmi, että kyseessä on poikkeus salassapitosäännökseen. Säännös kos- kee myös henkilötietoja, joiden käsittelyssä tietosuoja-asetus on aina ensisijainen suhteessa kan- salliseen lainsäädäntöön. Vakuutusyhtiön olisi aina varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovutus olisi tietosuoja-asetuksen mukaista.

255 a §. *Vakuutusyhtiön oikeus antaa tietoja vakuutusyhtiöihin ja Liikennevakuutuskeskukseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen.* Pykälä on uusi. Sen 1 momentissa säädettäisiin tämän lain mukaista vakuutusta toimeenpanevan vakuutusyhtiön oikeudesta salassapitosäännösten es- tämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a §:ssä tar- koitettuja tietoja toiselle vakuutusyhtiölle ja Liikennevakuutuskeskukselle vakuutusyhtiöön tä- män lain toimeenpanon yhteydessä kohdistuneista rikoksista vakuutusyhtiöihin ja Liikenneva- kuutuskeskukseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi. Tie- tosuoja-asetus on henkilötietojen käsittelyssä aina ensisijainen suhteessa kansalliseen lainsää- däntöön ja tässä säädettäisiin ainoastaan poikkeuksesta kansalliseen salassapitosääntelyyn. Va-

kuutusyhtiön olisi näin aina varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovutus olisi tietosuoja-asetuksen mukaista. Säännös koskisi työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista vakuutustoimintaa. Vakuutusyhtiön oikeudesta käsitellä rikostietoja korvausasian ratkaisemiseksi säädetään tietosuojalain 7 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, samoin perustein mitä on esitetty vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 §:n 3 momentin muutoksen osalta, että 1 momentissa tarkoitettussa tilanteissa voitaisiin luovuttaa vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevan tehtävän suorittamiseksi.

Pykälän 3 momentissa viitattaisiin edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen käsittelyoikeuden osalta vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a §:n säännökseen, jossa säädetään vakuutusyhtiön oikeudesta käsitellä tietoja rikoksista ja rikosepäilyistä. Mainitun lainkohdan mukainen käsittely perustuisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohtaan, eli olisi tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi. Tämän lain mukaista vakuutusta toimeenpanevan vakuutusyhtiön oikeus rikostietojen käsittelyyn perustuisi näin vakuutusyhtiölain 30 a luvun 3 a §:ään samoin perustein mitä mainitun säännöksen perusteluissa on esitetty.

Tällä hetkellä rikostietojen luovutuksesta säädetään lain 255 §:n 1 momentin 3 kohdassa. Sen mukaan vakuutuslaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja tämän lain, liikennevakuutuslain ja potilasvahinkolain mukaista vakuutusta toimeenpanevalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle, ja Potilasvakuutuskeskukselle niihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi tiedot vakuutuslaitokseen tämän lain toimeenpanon yhteydessä kohdistuneista rikoksista ja eräistä muista lainkohdassa mainituista tiedoista. Tietojen käsittely on edellyttänyt lisäksi tietosuojalautakunnan antamaa henkilötietolain 43 §:ssä tarkoitettua lupaa. Kyseinen lainkohta esitetään kumottavaksi ja rikostietojen luovutuksesta ja käsittelystä säädettäisiin jatkossa uudessa 255 a §:ssä. Jatkossa vakuutusyhtiö voisi antaa tietoja myös muulle kuin tämän lain, liikennevakuutuslain tai potilasvahinkolain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavalle vakuutusyhtiölle sekä edelleen Liikennevakuutuskeskukselle.

Rikostietojen käsittelyä koskevan sääntelyn piirissä ei enää olisi Valtiokonttoria ja Tapaturmavakuutuskeskusta, joilla ei ole ollut voimassa olevan säännöksen edellyttämää tietosuojalautakunnan antamaa lupaa rikostietojen käsittelylle. Tältä osin ehdotettu sääntely säilyttäisi nykyisen tosiasiallisen tilanteen.

257 §. *Vakuutuslaitoksen velvollisuus antaa tietoja Tapaturmavakuutuskeskukselle.* Pykälän 4 momentista poistettaisiin viimeinen virke, koska kysymyksessä on niin sanottu informatiivinen viittaus kumottuun henkilötietolakiin. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tietosuoja-asetusta ja uutta tietosuojalakia niiden soveltamisalaa koskevien säännösten mukaisesti ilman viittaustakin.

275 a §. *Päätöksen koneellinen allekirjoittaminen.* Pykälä on uusi. Siinä säädettäisiin, että vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama päätös voitaisiin allekirjoittaa koneellisesti. Hallintolaissa ei säädetä päätösten allekirjoittamisesta, mutta hyvään hallintoon on katsottu kuuluvan, että päätökset allekirjoitetaan. Mahdollisesta allekirjoittamatta jättämisestä ja päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta on edellytetty säädettävän erikseen. Työeläkeasioissa eläkelaitoksen ja eläketurvakeskuksen päätös voidaan allekirjoittaa koneellisesti. Tästä on säädetty työeläkelakien täytäntöönpanoasetuksissa kuten valtioneuvoston asetuksessa työntekijän eläkelain täytäntöönpanosta (874/2006). Vastaava mahdollisuus olisi tarkoituksenmukaista ulottaa koskemaan myös työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisia asioita, jossa päätöstuotanto niin ikään on massaluonteista. Koneellisella allekirjoituksella tarkoitetaan lähtökohtaisesti sitä, että

fyysisen allekirjoituksen sijasta asiakirjaan on kirjoitettu asianomaisen henkilön nimi tekstinkäsittelyohjelmalla (HaVM 14/2002 vp).

286 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 5 kohta, jonka myötä myös 35 luvussa olevia tietojen antamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä sekä 275 §:n säännöstä asiakirjojen säilyttämisestä ja ehdotettua uutta 275 a §:n säännöstä päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta sovellettaisiin työtapaturmiin ja ilmenneisiin ammattitaitoihin, jotka ovat sattuneet ennen 1 päivä tammikuuta 2016, jolloin nykyinen työtapaturma- ja ammattitautilaki tuli voimaan. Ehdotetut säännökset voidaan voimaantulon osalta rinnastaa 3 kohdan mukaisesti menettelyllisiin säännöksiin ja on tarkoituksenmukaista, että säännökset koskevat myös vanhojen vahinkojen käsittelyä.

1.33 Työttömyysturvalaki

13 luku Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §. Oikeus tietojen saamiseen. Pykälän 2 momentin johdantokappaletta ehdotetaan täsmennettäväksi käsittelytarkoituksen osalta siten, että siitä ilmenee, että Kansaneläkelaitoksella ja työttömyyskassalla on oikeus saada pykälässä tarkoitettut tiedot maksutta tässä laissa tai muissa laeissa säädettyjen tehtäviensä hoitamista varten.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi käsittelytarkoituksen osalta siten, että siitä ilmenee, että Kansaneläkelaitoksella ja työttömyyskassalla on oikeus saada pykälässä tarkoitettut tiedot maksutta tässä tai muussa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamista varten.

2 §. Tiedot rahalaitoksilta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaavin perustein kuin kansaneläkelain 86 §:n 1 momentin 7 kohtaa.

7 §. Ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä oleva säännös Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan ilmoitusvelvollisuudesta on tarpeeton vastaavin perustein kuin elatustukilain 38 §, ja pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Voimassa olevan pykälän mukaan Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa. Tietosuoja-asetus sisältää yksityiskohtaisempia määräyksiä rekisterinpitäjän informointivelvollisuudesta, joten säännös tulisi kumota tarpeettomana.

Rekisterinpitäjän informointivelvollisuudesta säädetään tietosuoja-asetuksen 13—15 artiklassa. Asetuksen 13 artiklassa säädetään rekisteröidylle toimitettavista tiedoista, kun henkilötiedot kerätään suoraan rekisteröidyltä ja 14 artiklassa säädetään tilanteista, joissa henkilötiedot kerätään muualta kuin rekisteröidyltä. Artiklojen perusteella rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle muun muassa henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät sekä se, mistä henkilötietoja on saatu. Lisäksi 15 artiklan perusteella rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy henkilötietoihinsa ja muun muassa tiedot henkilötietojen vastaanottajista ja vastaanottajaryhmistä sekä kaikki tietojen alkuperästä käytävissä olevat tiedot. Tietosuoja-asetuksen säännökset ovat suoraan sovellettavia, joten työttömyysturvalaissa ei tarvitse erikseen säätää Kansaneläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuudesta.

9 §. Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen. Pykälä olisi uusi ja se vastaisi sisällöltään kansaneläkelakiin ehdotettua uutta 96 §:ää. Siinä säädettäisiin poikkeus tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa säädettyyn rekisteröidyn oikeuteen rajoittaa henkilötietojensa käsittelyä. Rekisteröidyllä ei olisi oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa rajoittaa henkilötietojen käsittelyä,

jos rekisteröidyn vaatimus on ilmeisen perusteeton. Rekisteröidyn oikeuden rajaamista sovellettaisiin silloin kuin Kansaneläkelaitos ja työttömyyskassa hoitavat työttömyysturvalain mukaista tehtävää. Rekisteröidyn oikeuden rajoittaminen koskisi 18 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, jonka mukaan käsittelyä rajoitetaan, jos rekisteröity on kiistänyt henkilötietojen paikkansapitävyyden. Rekisteröidyn oikeuden rajaamisen tarkoituksena olisi estää se, että rekisteröity voisi perusteettomasti pyrkiä keskeyttämään työttömyysturvan toimeenpanon vetoamalla oikeuteen rajoittaa käsittelyä.

Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan on ratkaisutoiminnassa noudatettava hallintolakia. Hallintolain nojalla niiden on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Työttömyysturvalain mukaisissa asioissa rekisteröidyllä on käytettävänä työttömyysturvalain 12 luvun mukaiset muutoksenhakukeinot, jotka mahdollistavat sen, että mahdollisesti virheellisten tietojen perusteella annettu päätös korjataan. Muutoksenhakusäännökset toimivat rekisteröidyn oikeusturvan taakeina, kun rekisteröidyltä lakiin perustuen evätään mahdollisuus tietojen käsittelyn rajoittamiseen. Työttömyysturvalaissa on säännökset myös asiavirheen korjaamisesta. Jos Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen vääriin lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen. Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Ehdotettua rajoitusta rekisteröidyn oikeuksiin voidaan pitää välttämättömänä ja oikeasuhteisena toimenpiteenä, eikä rajoitus uhkaa rekisteröidyn perusoikeuksia.

10 §. *Etuudensaajarekisteri.* Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Momentissa on nykyään niin sanottu informatiivinen viittaus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin ja henkilötietolakiin eli säännöksellä ei ole aineellista sisältöä. Kumotun henkilötietolain ovat korvanneet yleinen tietosuoja-asetus ja tietosuojalaki, joita sovelletaan niiden soveltamisalaa koskevien säännösten mukaisesti ilman viittausta. Myös viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki tulee jatkossakin yleislakina sovellettavaksi sen soveltamisalaa koskevien säännösten mukaisesti ilman viittausta.

1.34 Vakuutuskassalaki

165 c §. Pykälässä säädettäisiin vakuutuskassan oikeudesta luovuttaa tietoja 165 §:ssä säädetyin vaihtoehtoisuuden estämättä. Pykälä vastaisi asiallisesti eläkesäätiölain 132 c §:ää.

1.35 Vakuutusyhdistyslaki

16 luku Erinäisiä säännöksiä

10 §. Pykälän 4 momentin 6 kohta ehdotetaan kumottavaksi, koska vakuutusyhdistyksillä ei ole tietosuojalautakunnan lupaan perustuvaa järjestelmää käytössä tietojen luovuttamiseen vakuutusyhdistyksiin kohdistuneista rikoksista. Momentin nykyiset 7—9 kohdat siirtyisivät kohdiksi 6—8. Muutoin 4 momenttiin tehtäisiin vastaavat muutokset kuin vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 §:n 1 momenttiin.

Pykälän 5 ja 7 momenttiin tehtäisiin vastaavat tekniset muutokset kuin vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 §:n 1 ja 3 momenttiin. Pykälän 6 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

1.36 Vakuutusyhtiölaki

6 luku Vakuutusyhtiön johto, hallintojärjestelmä ja varojen sijoittaminen

17 a §. Rikkomuksista ilmoittaminen. Pykälästä poistettaisiin viittaukset henkilötietolakiin tarpeettomina. Pykälän 3 momentin viittaus muutettaisiin siten, että rekisteröidyllä ei olisi tietosuoja-asetuksen mukaista oikeutta saada pääsyä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin. Rekisteröidyn oikeuden rajoittaminen on tarpeen rikosten selvittämiseen liittyvän tärkeän yleisen edun vuoksi.

30 luku Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

3 §. Poikkeukset salassapitovelvollisuuteen. Pykälässä säädettäisiin poikkeuksista 1 §:n mukaiseen salassapitovelvollisuuteen, jonka mukaan vakuutusyhtiön asiakkaan taloudellinen asema, terveydentila tai muut henkilökohtaisia oloja koskevat seikat ja liike- tai ammattisalaisuudet ovat salassa pidettäviä. Silloin kun kyseiset tiedot koskevat luonnollista henkilöä, ne ovat samalla myös henkilötietoja ja niitä koskee tietosuoja-asetus sekä sitä täydentävä kansallinen tietosuoja-laki. Henkilötietojen käsittelyssä tietosuoja-asetus on aina ensisijainen suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön. Pykälässä säädettäisiin tältä osin ainoastaan poikkeuksesta kansalliseen salassapitosääntöön. Vakuutusyhtiön olisi aina varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovutus olisi tietosuoja-asetuksen mukaista. Pykälän johdantolauseen sanamuodon muuttamisella korostettaisiin tietojen luovuttavan tahon velvollisuutta varmistaa tietosuoja-asetuksen mukaisten edellytysten olemassaolo ennen luovutukseen ryhtymistä.

Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa lainsäädäntöä, mutta siihen tehtäisiin eräitä teknisiä muutoksia ja täsmennyksiä. Momentin 4 kohtaa täsmennettäisiin siten, että tietoja voisi luovuttaa vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehdoista riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle. Vakuutusalan lautakuntia ovat muun muassa liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta. Vuoden 2021 alusta lautakunnat yhdistyvät liikenne- ja potilasvahinkolautakunnaksi (Laki liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta, 959/2019). Suomi on ilmoittanut komissiolle kuluttajariitoja ratkaiseviksi toimielimiksi kuluttajariitalautakunnan sekä Vakuutuslautakunnan, Pankkilautakunnan ja Arvopaperilautakunnan. Tietoja saa tämän kohdan nojalla luovuttaa lautakuntaan tai toimielimeen saatetun asian käsittelemistä varten. Momentin 6 kohdasta poistettaisiin viittaus henkilötietolakiin ja lisättäisiin viittaus uuteen 3 a §:ään, joka korvaisi tietosujalautakunnan luvan. Momentin 7 kohdasta poistettaisiin maininta sosiaali- ja terveysministeriön luvasta. Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan tietojen luovuttaminen tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia varten ei olisi yhteensopimatonta tietojen alkuperäisen tarkoituksen kanssa. Tietojen luovuttaminen edellyttää sen varmistamista, että tietojen vastaanottajalla on lainmukainen käsittelyperuste. Voimassa olevan lain lupamenettely henkilötietojen luovuttamiseksi saattaisi näiltä osin olla tietosuoja-asetuksen vastainen. Lupamenettelyä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena myöskään silloin kuin kyse on muista salassa pidettävistä tiedoista kuin henkilötiedoista.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 3 momentin mukaan vakuutusyhtiö voisi 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi. Muutos perustuu perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytäntöön. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että jos luovutettavia tietosisältöjä ei ole lueteltu tyhjentävästi, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus tietojen välttämättömyydestä jonkin tarkoituksen kannalta.

3 a §. *Vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja siihen kohdistuneista rikosepäilyistä ja rikoksista.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä vakuutusyhtiön oikeudesta käsitellä tietoja siihen kohdistuneista rikoksista ja rikosepäilyistä. Pykälä koskisi vapaaehtoisen vakuutustoiminnan lisäksi myös liikennevakuutuslain ja työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista vakuutustoimintaa. Vakuutusyhtiön oikeudesta käsitellä rikostietoja korvausasian ratkaisemiseksi säädetään tietosuojalain 6 §:ssä.

Pykälä olisi tarpeen, koska tietosuoja-asetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvä henkilötietojen käsittely olisi mahdollista vain viranomaisen valvonnassa tai kun se sallitaan jäsenvaltion lainsäädännössä. Tärkeä yleinen etu edellyttää, että tällainen henkilötietojen käsittely on mahdollista vakuutusyhtiöihin kohdistuvien rikosten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi. Pykälässä säädetty tietojen käsittely perustuisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohtaan, eli olisi tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi.

Pykälän 1 momentti oikeuttaa vakuutusyhtiöitä käsittelemään tietoja niihin kohdistuneista epäilyistä tai toteutuneista rikoksista.

Pykälän 2 momentissa säädetään rekisteriin merkittävistä tiedoista. Vakuutusyhtiö saa merkitä rekisteriin tiedon vahinkotapahtumasta ja vakuutusyhtiöstä, johon rikos tai sen epäily on kohdistunut. Lisäksi rekisteriin saadaan merkitä tieto tallennusajasta. Tieto on tarpeen, koska tiedon säilyttämisäika lasketaan tallentamisajasta lähtien. Lisäksi rekisteriin saadaan merkitä rekisteröidyn nimi, henkilötunnus, osoite ja ammatti sekä tiedon siitä tuomioistuimesta, jossa asia käsitellään. Rekisteriin saadaan merkitä myös tieto siitä vakuutusyhtiön työntekijästä, joka on ilmoittanut rekisteröitävät tiedot. Rekisteriin merkittävät tiedot vastaavat tietosuojalautakunnan vahvistamia lupaehtoja.

Rekisteröidyn oikeusturvan takaamiseksi pykälän 3 momentissa edellytetään, että rekisteröitävä epäily tai toteutunut rikos on saatettu toimivaltaisen viranomaisen tutkittavaksi. Ehdotetun lainkohdan mukaan tieto olisi rekisteröitävä vuoden kuluessa siitä, kun rikosprosessi on saatettu vireille tai vakuutusyhtiö on saanut tiedon rikosprosessin vireille saattamisesta. Määräaika on tarpeen, jotta rekisteröinnin viivästyminen ei voi kohtuuttomasti siirtää säilyttämisaajan alkua.

Pykälän 4 momentin mukaan tiedot on poistettava rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun rekisteröity on todettu syyttömäksi tai prosessista on muuten luovuttu. Poistaminen on tehtävä välittömästi, koska rekisterimerkinnällä voi olla kielteisiä vaikutuksia rekisteröidylle.

Pykälän 5 momentin mukaan tiedot olisi poistettava viiden vuoden kuluessa rekisterimerkinnän tekemisestä. Säilyttämisäika lasketaan kyseistä tekoa koskevan rekisterimerkinnän tekemisestä ensimmäisen kerran. Tietojen poistaminen ja uudelleen merkitseminen esimerkiksi muuttuneen tuomion vuoksi ei siten vaikuta säilyttämisaikaan. Tietojen säilyttäminen tätä pidempään ei ole perusteltua niiden käyttötarkoituksen kannalta.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin vakuutusyhtiön velvollisuudesta ilmoittaa rekisteröidylle, jos vakuutushakemuksen epääminen tai muu rekisteröidyn kannalta kielteinen päätös johtuu rekisterimerkinnästä.

1.37 Laki vakuutusten tarjoamisesta

72 §. *Rikkomuksista ilmoittaminen.* Pykälän 1 ja 3 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaukset henkilötietolakiin ja muuhun lakiin. Jatkossa henkilötietojen suojasta säädetään tietosuoja-asetuksessa, johon ei ole tarvetta erikseen viitata.

Pykälän 3 momentissa säädetään siitä, että rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä. Säännöksellä rajataan tietosuoja-asetuksen 15 artiklan mukaista rekisteröidyn oikeutta saada pääsy tietoihin. Säännöksen sanamuotoa tarkennettaisiin, jotta siitä kävisi ilmi, että kyse on edellä mainitun oikeuden rajoittamisesta. Rajoitukset perustuvat yleisen tietosuoja-asetuksen 23 artiklan 1 kohdan d ja g alakohtaan sekä täyttävät yleisen tietosuoja-asetuksen 23 artiklan 2 kohdan edellytykset.

80 §. Poikkeukset vaitiolovelvollisuuteen. Pykälässä säädetään poikkeuksista salassapitovelvollisuuteen. Silloin kun salassa pidettävät tiedot koskevat luonnollista henkilöä, ne ovat samalla myös henkilötietoja ja niitä koskee tietosuoja-asetus sekä sitä täydentävä kansallinen tietosuoja-laki. Henkilötietojen käsittelyssä tietosuoja-asetus on aina ensisijainen suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön. Pykälässä säädettäisiin tältä osin ainoastaan poikkeuksesta kansalliseen salassapitosääntöön. Tietojen luovuttajan olisi aina varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovutus olisi tietosuoja-asetuksen mukaista.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädetään vakuutusmeklarin ja vakuutusedustajan oikeudesta luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja historiallista ja tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten. Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan tietojen käyttämistä tieteellisiä tai historiallisia tai tilastollisia tarkoituksia varten ei katsota yhteen so-piviksi tietojen alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa. Näin ollen momentista poistettaisiin maininta sosiaali- ja terveysministeriön luvasta. Vakuutusmeklari tai vakuutusedustaja voisi siten jatkossa tietosuoja-asetuksen ja muun lainsäädännön perusteella tehdä päätöksen luovutuksesta itse.

1.38 Vuorotteluvapaalaki

21 §. Työttömyysturva- ja työttömyyskassalain soveltaminen. Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus, jonka mukaan työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnasta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa säädetään. Viittaus on tarpeeton, koska vuoden 2018 alusta voimaan tulleella lailla työttömyysturvalain 12 a luvun kumoamisesta (795/2017) työttömyysturvalain 12 a luku on kumottu eikä työttömyysturvalaki enää sisällä muutoksenhakulautakuntaa koskevia säännöksiä.

1.39 Yrittäjän eläkelaki

2 §. Keskeiset määritelmät. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin työntekijän eläkelain 2 §:n 1 momenttiin on ehdotettu.

146 §. Sovellettavat säännökset. Pykälän 4 momentissa säädetään niistä työntekijän eläkelain säännöksistä, joita sovelletaan yrittäjän eläkelain toimeenpanossa. Momenttiin lisättäisiin uusi 1 kohta, jossa viitattaisiin työntekijän eläkelakiin ehdotettuun uuteen 195 a §:ään. Pykälän nykyiset kohdat 1—9 siirtyisivät kohdiksi 2—10.

148 §. Yrittäjän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi vastaavin perustein kuin työntekijän eläkelain 193 §.

152 a §. Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen. Pykälä olisi uusi ja se vastaisi sisällöltään työntekijän eläkelakiin ehdotettua uutta 210 a §:ää. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien työeläkelakien osalta vastaavin perustein kuin mitä työntekijän eläkelain kohdalla on todettu.

1.40 Äitiysavustuslaki

14 b §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin elatustukilain 38 §:ää. Pykälässä oleva säännös ilmoitusvelvollisuudesta kumottaisiin ja pykälään otettaisiin säännös rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Rekisteröidyn oikeuksien rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen kaikkien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakisääteisten etuuskien osalta vastaavin perustein kuin mitä kansaneläkelain 96 §:n kohdalla on todettu.

1.41 Opintotukilaki

43 b §. *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen.* Voimassa oleva säännös Kansaneläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuudesta ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Voimassa olevan pykälän mukaan Kansaneläkelaitoksen on annettava opintotuen hakijalle etukäteen tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa. Tietosuoja-asetus sisältää nykyistä sääntelyä yksityiskohtaisempia määräyksiä rekisterinpitäjän informointivelvollisuudesta, minkä vuoksi säännös ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

Rekisterinpitäjän informointivelvollisuudesta säädetään tietosuoja-asetuksen 13—15 artiklassa. Asetuksen 13 artiklassa säädetään rekisteröidylle toimitettavista tiedoista, kun henkilötiedot kerätään suoraan rekisteröidyltä ja 14 artiklassa säädetään tilanteista, joissa henkilötiedot kerätään muualta kuin rekisteröidyltä. Artiklojen perusteella rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle muun muassa henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät sekä se, mistä henkilötietoja on saatu. Lisäksi 15 artiklan perusteella rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy henkilötietoihinsa ja muun muassa tiedot henkilötietojen vastaanottajista ja vastaanottajaryhmistä sekä kaikki tietojen alkuperästä käytettävissä olevat tiedot. Tietosuoja-asetuksen säännökset ovat suoraan sovellettavia, joten opintotukilaissa ei tarvitse erikseen säätää Kansaneläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuudesta.

Pykälää ei kokonaan kumottaisi, vaan siihen otettaisiin uudet säännökset rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Näin ollen myös pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi. Pykälässä säädettäisiin jatkossa rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta. Uudistettu pykälä vastaisi sisällöltään kansaneläkelakiin ehdotettua uutta 96 §:ää.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Ehdotus on valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellinen perustuslain 10 §:ssä turvatun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta.

Henkilötietojen suoja on myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukaan perusoikeus. Perusoikeuskirjan 8 artiklan mukaan jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan. Tällaisten tietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja sen on tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja asianomaisen henkilön suostumuksella tai muun laissa säädetyn oikeuttavan perusteen nojalla. Jokaisella on oikeus tutustua niihin tietoihin, joita hänestä on kerätty, ja saada ne oikaistuksi. Perusoikeuskirjan 52 artiklassa säädetään perusoikeuksien rajoittamisen edellytyksistä. Artiklan 1 kohdan mukaan perusoikeuksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla sekä kyseisten oikeuksien keskeistä sisältöä kunnioittaen. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti rajoituksia voi-

daan säätää ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia.

Euroopan ihmisoikeussopimus ei sisällä mainintaa henkilötietojen suojasta, mutta sen 8 artiklassa turvataan yksilöille oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiinsa ja kirjeenvaihtoonsa kohdistuvaa kunnioitusta. Euroopan ihmisoikeuskomitea on katsonut, että henkilötietojen suoja voi tulla käsitellyksi suoraan osana yksityiselämän suoja.

Tietosuoja-asetus on kansallisesti suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä. Asetus jättää kuitenkin jäsenvaltioille direktiivinomaista kansallista liikkumavaraa. Kansallisella lainsäädännöllä on asetuksessa säädetyin edellytyksin mahdollista tarkentaa ja täsmentää asetuksen säännöksiä. Lisäksi tietyissä tilanteissa asetus antaa mahdollisuuden säätää kansallisella lainsäädännöllä poikkeuksia asetuksessa säädetyistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Asetus sisältää säännökset siitä, mistä oikeuksista ja velvollisuuksista on mahdollista poiketa, ja mitkä ovat edellytykset poikkeukselle. Perustuslakivaliokunta on pitänyt tärkeänä, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset (PeVL 1/2018 vp ja PeVL 25/2005 v).

Eduskunnan perustuslakivaliokunta antoi rauenneesta hallituksen esityksestä lausunnon (PeVL 78/2018 vp—HE 52/2018 vp). Lausunnon mukaan perustuslakivaliokunnan valtiosääntöisiin tehtäviin ei lähtökohtaisesti kuulu kansallisen täytäntöönpanosääntelyn arviointi EU:n aineellisen lainsäädännön kannalta (esim. PeVL 31/2017 vp, s. 4). Valiokunta korosti kuitenkin edelleen, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset (ks. esim. PeVL 1/2018 vp, PeVL 25/2005 vp).

Perustuslakivaliokunta on hiljattain tarkistanut kantaansa henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn lakitasoisuuden, kattavuuden ja yksityiskohtaisuuden vaatimuksista. Perustuslakivaliokunta on uudemmassa käytännössään pitänyt lähtökohtaisesti riittävänä perustuslain 10 §:n 1 momentin kannalta, että sääntely täyttää EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa asetetut vaatimukset. Perustuslakivaliokunnan mukaan henkilötietojen suoja tulee jatkossa turvata ensisijaisesti EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja säädettävän kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Tähän liittyen kansallisen erityislainsäädännön säätämiseen tulee suhtautua pidättyvästi ja rajata sellainen vain välttämättömään tietosuoja-asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran puitteissa (PeVL 14/2018 vp). Perustuslakivaliokunnan mukaan on kuitenkin selvää, että erityislainsäädännön tarpeellisuutta on arvioitava myös tietosuoja-asetuksenkin edellyttämän riskiperustaisen lähestymistavan mukaisesti kiinnittämällä huomiota tietojen käsittelyn aiheuttamiin uhkiin ja riskeihin. Mitä suurempi riski käsittelystä aiheutuu luonnollisen henkilön oikeuksille ja vapauksille, sitä perustellumpaa on yksityiskohtaisempi sääntely. Tällä seikalla on erityistä merkitystä arkaluonteisten tietojen käsittelyn osalta (ks. PeVL 14/2018 vp).

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että yksityiselämän suojaan kohdistuvia rajoituksia on arvioitava kulloisessakin sääntely-yhteydessä perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten valossa (ks. PeVL 42/2016 vp, s. 2—3 ja siinä viitatus lausunnot). Lainsäätäjän liikkumavaraa rajoittaa henkilötietojen käsittelystä säädettäessä erityisesti se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy perustuslain 10 §:n samassa momentissa turvatun yksityiselämän suojan piiriin. Lainsäätäjän tulee turvata tämä oikeus tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa. Valiokunta on arvioinut erityisesti arkaluonteisten tietojen käsittelyn sallimisen koskevan yksityiselämään kuuluvan henkilötietojen suojan ydintä (PeVL 37/2013 vp, s. 2/II), minkä johdosta esimerkiksi tällaisia tietoja

sisältävien rekisterien perustamista on arvioitava perusoikeuksien rajoitusedellytysten, erityisesti rajoitusten hyväksyttävyyden ja oikeasuhtaisuuden, kannalta (ks. PeVL 29/2016 vp, s. 4—5 ja esimerkiksi PeVL 21/2012 vp, PeVL 47/2010 vp sekä PeVL 14/2009 vp). Valiokunta on antanut merkitystä luovutettavien tietojen luonteelle arkaluonteisina tietoina arvioidessaan tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevan sääntelyn kattavuutta, täsmällisyyttä ja sisältöä (ks. esim. PeVL 38/2016 vp, s. 3).

Tämän hallituksen esityksen tavoitteena on sopeuttaa kansallista sosiaaliturva- ja vakuutuslain säädäntöä tietosuojasetukseen. Tietosuoja-asetuksen kanssa ristiriitaiset tai päällekkäiset säännökset ehdotetaan kumottavaksi, koska asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta. Lisäksi esityksessä esitetään eräitä tietosuoja-asetusta tarkentavia säännöksiä ja välttämättömiä poikkeuksia tietosuoja-asetuksen velvoitteista. Yleisperusteluissa ja yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetyin perustein nämä tarkennukset ja poikkeukset täyttävät tietosuoja-asetuksessa asetetut edellytykset asetuksen säännöksistä poikkeamiselle.

Tämä hallituksen esitys vastaa pääosin rauennutta hallituksen esitystä, mutta perustuslakivaliokunnan rauenneesta hallituksen esityksestä antamassa lausunnossa (PeVL 78/2018 vp—HE 52/2018 vp) esittämät kannanotot ja huomiot on otettu huomioon tämän hallituksen esityksen sisällössä. Lausunnossaan perustuslakivaliokunta piti automatisoituja yksittäispäätöksiä koskevan sääntelyn täsmentämistä edellytyksenä sille, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Lisäksi perustuslakivaliokunta kehotti sosiaali- ja terveysvaliokuntaa kiinnittämään huomiota sairausvakuutuslain 19 luvun 1 §:n 2 momenttia ja väärinkäytösrekisteriä koskeneisiin ehdotuksiin ja selvittämään vielä niitä.

Keskeisin muutos rauenneeseen esitykseen verrattuna on, ettei nyt annettava esitys sisällä automaattisia päätöksiä koskevaa ehdotusta, koska sääntelyn täsmentäminen vaatii tuekseen laajempaa selvitystyötä. Tässä yhteydessä on otettu huomioon se, että perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään kiinnittänyt myös valtioneuvoston huomiota siihen, että automatisoituun päätöksentekoon vaikuttaa sisältyvän useita hallinnon yleislaeilla nimenomaisesti säätelemättömiä kysymyksiä. Perustuslakivaliokunta on todennut, että asiasta ja oikeusministeriön valmisteluvastuulle kuuluvan hallinnon yleislainsäädännön alan sääntelytarpeesta tulee tehdä selvitys. Selvityksessä on tarkasteltava, millä tavoin automatisoidun hallintomenettelyn ja päätöksenteon sääntely täyttää hallinnon lainalaisuuden, julkisuusperiaatteen ja hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvien hallinnon oikeusperiaatteiden asettamia vaatimuksia sekä turvaa oikeusturvan ja virkamiesten virkavastuun asianmukaisen toteutumisen (PeVL 62/2018 vp, PeVL 70/2018 vp).

Tämä hallituksen esitys sisältää rauenneen hallituksen esityksen mukaisen väärinkäytösrekisteriä koskevan ehdotuksen. Ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perusoikeuksien kannalta hyväksyttävänä ja oikeasuhtaisena. Ehdotettu sääntely on tarkkarajaista ja täsmällistä sekä perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä edellytettyjen vaatimusten mukaista. Tähän esitykseen sisältyvä vakuutusyhtiöiden väärinkäytösrekisteriä koskeva ehdotus on tavoitteiltaan ja keskeiseltä sisällöltään samanlainen kuin luotto- ja rahoituslaitosten asiakashäiriörekisteriä koskeva sääntely. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamiseksi (394/2019) sisältää säännöksen luotto- ja rahoituslaitosten oikeudesta pitää yhteistä asiakashäiriörekisteriä. Lain eduskuntakäsittelyssä talousvaliokunta on ottanut huomioon perustuslakivaliokunnan lausunnon (PeVL 78/2018 vp—HE 52/2018 vp). Talousvaliokunta on lausunnossaan hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (TaVM 42/2018 vp—HE 100/2018 vp) todennut, että ehdotettu pykälä toimii yhtäältä valtuutuksena rekisterinpitäjälle tietojen tallennukseen ja toisaalta rajoituksena sille, mitä tietoja, millä edellytyksillä ja kuinka kauan saadaan tallentaa. Talousvaliokunta on pitänyt ehdotettua säännöstä tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon myös, että tämän lainsäädännön so-

veltamisalaan kuuluvilla tahoilla on asiakkaan tuntemiseen, asiakkaiden toiminnan seuraamiseen ja toimintaympäristön havainnointiin liittyviä velvoitteita säännöksissä, joilla on tarkoitus estää rahoitusjärjestelmän käyttö rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen.

Oikeutta käsittelyn rajoittamiseen esitetään edelleen rajoitettavaksi tietosuoja-asetuksen 23 artiklan nojalla. Tarkoitus on, että oikeus käsittelyn rajoittamiseen ei tietosuoja-asetuksen myötä tulisi sovellettavaksi tilanteissa, joissa on kyse lakisääteisen sosiaaliturvan toimeenpanosta ja joissa rekisteröidyn vaatimus on ilmeisen perusteeton. Eситetty muutos ei rajoittaisi rekisteröidyn oikeuksia nykytilaan verrattuna. Rajoitus täyttää tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa säädetty edellytykset rekisteröidyn oikeuksien rajoittamiselle. Rajoitus koskisi vain lakisääteistä sosiaaliturvaa ja vain tilanteita, joissa rekisteröity esittää ilmeisen perusteettoman vaatimuksen. Rajoittaminen on välttämätöntä sosiaaliturvan toteuttamisessa, eikä se vaaranna rekisteröityjen oikeusturvaa ja perusoikeuksien ja -vapauksien toteutumista. Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen ei poistaisi rekisterinpitäjän velvollisuutta selvittää rekisteröidyn väitettä henkilötietojen paikkansapitävyydestä. Kansallisessa lainsäädännössä on rekisteröidyn oikeusturvan takaamiseksi säädetty muun muassa muutoksenhakuoikeudesta. Rajoitusta voidaan pitää myös suhteellisuus-periaatteen mukaisena, sillä se on välttämätön toimenpide yleisen edun mukaisen tavoitteen takaamiseksi.

Esitys sisältää edelleen myös henkilötietojen luovuttamista koskevia säännöksiä. Esityksessä ehdotettujen tietojenluovutussäännösten perusteella vakuutuslaitoksella olisi oikeus luovuttaa eläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja muun muassa terveydenhuollon ammattihenkilölle tai terveydenhuollon organisaatiolle. Säännösten perusteella voitaisiin luovuttaa myös terveydentilätietoja. Tietojen luovuttaminen on rajattu koskemaan vain tilanteita, joissa tietojen antaminen on välttämätöntä eläkeasian ratkaisemiseksi. Säännösten tarkoituksena on turvata eläkeasian asianmukainen käsittely ilman aiheutonta viivytystä. Henkilötietojen käsittelylle on tietosuoja-asetuksen mukainen oikeudellinen peruste, ja sääntely on täsmällistä ja tarkkarajaista.

Erityisiin henkilötietoihin kuuluvien henkilötietojen käsittelyn osalta esityksessä on tarkoituksena säilyttää nykytila. Esityksessä ei säädetä uusista tai laajennetuista oikeuksista erityisiin henkilötietojen kuuluvien tietojen käsittelyyn. Valmistelun yhteydessä on arvioitu, että säännökset, jotka koskevat erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittelyä, täyttävät tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaiset edellytykset.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

elatustukilain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elatustukilain (580/2008) 38 § seuraavasti:

38 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

2.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkesäätiölain (1774/1995) 71 §:n 2 momentti ja 132 c §, sellaisena kuin niistä on
132 c § laissa 288/2000, sekä
lisätään 70 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

70 §

Rekisteristä voidaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä luovuttaa tietoja sähköisessä muodossa. Tieto henkilötunnuksen tunnusosasta ja ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteesta luovutetaan rekisteristä vain, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Muutoin ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteen sijasta luovutetaan tieto henkilön asuinmaasta.

71 §

Eläkesäätiörekisteriin merkittävistä luonnollisista henkilöistä rekisteriin merkitään täydellinen nimi, henkilötunnus, kotikunta ja kansalaisuus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, merkitään rekisteriin syntymäaika. Ulkomailla asuvista luonnollisista henkilöistä kotikunnan sijasta rekisteriin merkitään kotiosoite.

132 c §

Sen estämättä, mitä 132 §:ssä säädetään, eläkesäätiöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) eläkesäätiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa eläkesäätiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;
- 4) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vaitiolovelvollisuus on säädetty;
- 5) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä Finanssivalvonnalle; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syytteen esittämistä varten.

Eläkesäätiö voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____.

3.

Laki

eläketukilain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläketukilain (1531/2016) 22 § seuraavasti:

22 §

Eläketukea koskevat menettelysäännökset ja muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemaan eläketukeen sovelletaan, mitä takuueläkkeestä annettussa laissa säädetään päätöksen antamisesta, viivästyskorotuksesta ja viivästysajasta, tietojen saamisesta, tietojen luovutuksesta ja salassapidosta, rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta, tietojen käytöstä ja teknisestä käyttöyhteydestä, kuoleman jälkeen maksettujen etuuksien palauttamisesta, takaisinperinnästä ja takaisinperittävän saatavan vanhentumisesta sekä päätöksen oikaisusta, muutoksenhakumenettelystä ja lainvoimaisen päätöksen poistamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

4.

Laki

julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisten alojen eläkelain (81/2016) 155 §,
muutetaan 3 §:n 1 momentti ja 153 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 1 momentti osaksi laissa 1259/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 153 a ja 165 a § seuraavasti:

3 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *palvelussuhteella* tämän lain piiriin kuuluvaa virka- tai työsuhdetta, perhe- ja omaishoitajan sopimussuhdetta Kevan jäsenyhteisöön, luottamustointa sekä toimeksianto- tai konsulttisopimussuhdetta tai vastaavaa muuta sovittua järjestelyä;

2) *työntekijällä* kaikkia lain soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä;

3) *julkisella työnantajalla* Kevan jäsenyhteisöä, valtiota, evankelis-luterilaista kirkon seurakuntaa, seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia, kirkkohallitusta sekä Kansaneläkelaitosta;

4) *työeläkeläillä* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittuja lakeja ja eläkesääntöjä sekä muita niihin verrattavia säädöksiä, joissa määritellään työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuva eläke;

5) *yksityisten alojen työeläkeläillä* työntekijän eläkelakia ja mainitun lain 3 §:n 1 momentissa mainittuja lakeja;

6) *työeläkkeellä* työeläkelain mukaisia eläkkeitä;

7) *yksityisten alojen työeläkelaitoksella* yksityisten alojen työeläkelain mukaisesta eläketurvasta huolehtivaa eläkelaitosta;

8) *palkattomalla ajalla aikaa*, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutu- setuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta, työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (460/2016) mukaista päivärahaa;

9) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioiden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 8 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

10) *ensisijaisella etuudella* 96 ja 97 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

11) *tulevalla ajalla* sen vuoden alun, jona työkyvyttömyys alkaa, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää alimman vanhuuseläkeikänsä; jos työntekijän alinta vanhuuseläkeikää ei ole eläketapahtumahetkellä säädetty, eläkkeeseen oikeuttaa aika sen kalenterivuoden alusta, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää hänen omaa ikäluokkaansa lähimmälle ikäluokalle säädetyn alimman vanhuuseläkeiän;

12) *rahamäärillä* summia, jotka vastaavat työntekijän eläkelain 96, 97 ja 100 §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004;

13) *edunjättäjällä* henkilöä, jonka jälkeen suoritetaan tämän lain mukaista perhe-eläkettä;

14) *edunsaajalla* henkilöä, jolla on oikeus saada tämän lain mukaista perhe-eläkettä;

15) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

16) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

17) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itseänsiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

18) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;

19) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maassa työskentely aika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;

20) *alimmalla vanhuuseläkeikällä* 10 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.

---

153 §

Julkisen työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Pyydettäessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä mainittujen asioiden päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

---

153 a §

Kevan oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten

Kevalla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

10 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

165 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Keva rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

5.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan kansaneläkelain (568/2007) 86 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 90 ja 96 §, sellaisena kuin niistä on 90 § osaksi laissa 986/2007 seuraavasti:

86 §

Tiedot etuuden ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan tämän lain mukaisen eläkkeen tai etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

7) rahalaitoksilta koskien leskeneläkehakijaa tai -saajaa, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta; pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

90 §

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

1) Eläketurvakeskukselle, eläke- ja vakuutuslaitokselle tai muulle eläkkeen tai korvauksen myöntäjälle tai maksajalle välttämättömät tiedot tämän lain mukaisista eläkepäätöksistä kokonaiseläketurvan arvioimiseksi;

2) Eläketurvakeskukselle ja eläkelaitoksille sekä Suomen kanssa sosiaaliturvasopimuksen tehneiden ja sosiaaliturva-asetuksen piiriin kuuluvien maiden viranomaisille ja laitoksille välttämättömiä tietoja sosiaaliturvasopimusten ja edellä mainitun asetuksen täytäntöönpanoa sekä niiden hoitamien muiden sosiaalietuuksien täytäntöönpanoa varten;

3) 61 §:ssä tarkoitettulle lääkärille tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle tutkimuksiin lähetettävän henkilön terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä vireillä olevassa etuusasiassa työkyvyttömyyden selvittämistä varten tehtävän tutkimuksen suorittamiseksi;

4) Maahanmuuttovirastolle välttämättömiä tietoja Kansaneläkelaitoksen toimeenpantavaksi säädettyistä etuuksista kansalaisuuslaissa (359/2003) ja ulkomaalaislaissa (301/2004) säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

HE 87/2019 vp

5) lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi työkyvyttömyyseläkeasian käsittelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevia tietoja, jos tietojen antaminen on vireillä olevan työkyvyttömyyseläkeasian ratkaisemiseksi välttämätöntä.

96 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____ .

6.

Laki

aikuiskoulutusetuuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan aikuiskoulutusetuuksista annetun lain (1276/2000) 29 §:n 3 momentti,
muutetaan 29 §:n 1 momentti ja
lisätään lakiin uusi 18 a § seuraavasti:

18 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Työllisyysrahasto tai Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun ne hoitavat tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

29 §

Salassapito

Rahastolla ja muutoksenhakuelimellä on oikeus saada ja luovuttaa 27 ja 28 §:ssä tarkoitetut tiedot salassapitosäännösten estämättä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

7.

Laki

asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 15 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain (1573/1993) 15 a §, sellaisena kuin se on laissa 699/2002, seuraavasti:

15 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

8.

Laki

Eläketurvakeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään Eläketurvakeskuksesta annettuun lakiin (397/2006) uusi 2 a § seuraavasti:

2 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Eläketurvakeskus rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain tai työeläkelakien mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

9.

Laki

eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 43 ja 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 43 §:n 2 momentti ja 50 §
seuraavasti:

43 §

Tiedot asumistuen ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien asumistuenhakijaa tai -saajaa sekä hänen avio- tai avopuolisoaan, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä asumistuen hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

50 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

10.

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 59 §:n 5 momentti ja 64 § seuraavasti:

59 §

Tietojen saaminen pyynnöstä

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus sallassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada 37 §:n mukaan yhteensovitetun kuntoutusrahan määräämistä varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta kuntoutusrahan hakijasta ja saajasta sekä kuolinpesästä, jossa hakija tai saaja on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

---

64 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____ .

11.

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 23 a §:n 2 momentti sekä 24 ja 24 c §, sellaisina kuin ne ovat, 23 a §:n 2 momentti ja 24 c § laissa 693/2002 sekä 24 § laeissa 693/2002 ja 109/2016, seuraavasti:

23 a §

Tietojensaantioikeus

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien tuen hakijaa tai saajaa ja hänen 6 §:n 1 momentin perusteella määräytyvää perheenjäsentään sekä kuolinpesää, jossa joku heistä on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

24 §

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Tuen maksamisen yhteydessä Kansaneläkelaitos lähettää kunnalle lastenhoidon tuen maksuvelvollisuuden selvittämistä varten salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta tiedot sinä kuukautena tuen piirissä olevista lapsista sekä tukeen oikeutetuista ja tukea saavista henkilöistä, yhteisöistä ja yhtymistä ja näille maksettavien tukien määrästä.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamiaan tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa kunnalle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tietoonsa saamansa seikat, jotka ovat välttämättömiä arvioitaessa lapsen varhaiskasvatusoikeuden laajuutta.

24 c §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

12.

Laki

sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) 9 a §:n 3 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 882/2015, ja *lisätään* lakiin uusi 9 b § seuraavasti:

9 b §

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen *tietosuoja-asetus*), jäljempänä tietosuoja-asetus, 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Maatalousyrittäjien eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

13.

Laki

sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 20 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain (352/2010) 20 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

14.

Laki

takuueläkkeestä annetun lain 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 32 §,
sellaisena kuin se on osaksi laissa 1267/2016, seuraavasti:

32 §

Takuueläkettä koskevat menettelysäännökset

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa 14 §:n 3 momentissa tarkoitettulle lääkärielle, terveydenhuollon toimintayksikölle ja tutkimuslaitokselle tutkimuksiin lähetettävän terveydentilaa, sairautta, hoito- toimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä työkyvyttömyyden selvittämistä tai uudelleen arvioimista varten tehtävän tutkimuksen toteuttamiseksi.

Takuueläkkeeseen sovelletaan kansaneläkelain 63 §:ää päätöksen antamisesta, 75 §:ää takaisinperinnästä, 75 a §:ää kuoleman jälkeen maksettujen etuuksien palauttamisesta, 76 §:ää takaisinperittävän saatavan vanhentumisesta, 13 luvun säännöksiä tietojen saamisesta, luovuttamisesta ja salassapidosta sekä rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta sekä 106 ja 107 §:ää viivästyskorotuksesta ja viivästysajasta, kuitenkin siten, että viivästysajan katsotaan alkavan vasta, kun yksi kalenterikuukausi on kulunut sen kuukauden päättymisestä, jona ilmoitus 9 §:ssä mainitusta eläkkeestä tai korvauksesta on tullut Kansaneläkelaitokselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

15.

Laki

tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun
lain (1522/2016) 16 § seuraavasti:

16 §

Työtapaturma- ja ammattitautilain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaiseen asiaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuksien toimeenpanosta. Lisäksi sovelletaan mitä mainitun lain IX osassa, 255 a §:ää lukuun ottamatta, säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja salassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilatiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä, päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

16.

Laki

sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016)
16 § seuraavasti:

16 §

Työtapaturma- ja ammattitautilain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaiseen asiaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuskien toimeenpanosta. Lisäksi sovelletaan mitä mainitun lain IX osassa, 255 a §:ää lukuun ottamatta, säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja salassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilatiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä, päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____ .

17.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 1 a ja 26 a §,
sellaisina kuin ne ovat, 1 a § laissa 1653/2015 ja 26 a § laissa 522/2018, sekä
lisätään lakiin uusi 26 f § seuraavasti:

1 a §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

2) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työttömyysvakuutusta koskevia määräyksiä;

3) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

26 a §

Työttömyysvakuutusrekisteri

Työllisyysrahasto pitää sille tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuja koskevien asioiden hoitoa varten työttömyysvakuutusrekisteriä.

26 f §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Työllisyysrahasto rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

18.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 79 §:n 6 ja 8 momentti, sellaisena kuin niistä on 79 §:n 6 momentti laissa 525/2008,
muutetaan 79 §:n 4, 5 ja 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 79 §:n 4 momentti osaksi laeissa 50/2002, 525/2008 ja 305/2015, 5 momentti laissa 50/2002 ja 7 momentti laissa 525/2008, sekä *lisätään* lakiin siitä lailla 75/1998 kumotun 81 §:n tilalle uusi 81 § seuraavasti:

79 §

Salassapitovelvollisuus

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, muuta johdu, ulkomainen vakuutusyhtiö saa 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:

- 1) toiselle vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhtiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhtiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalle vakuutuslaitokselle tai omistusyhteisölle korvausasian hoitoa, vakuutussovimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista;
- 4) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;
- 5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhtiön takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutustapahtumasta;
- 6) toiselle vakuutusyhtiölle vakuutusyhtiöön kohdistuneista rikoksista 81 §:ssä tarkoitetut tiedot vakuutusyhtiöihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi;
- 7) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;
- 8) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen panoa varten; sekä

9) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle muun kuin kuluttajan viivästyneestä vakuutusmaksusaatavasta;

10) samaan konserniin, vakuutusyhtiölain 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyhtyrhythmaan tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia, ryhmävalvontaa sekä ryhmittymän riskienhallintaa varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 4 momentissa säädetään, ulkomainen vakuutusyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu ulkomaisen vakuutusyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Vakuutusyhtiö voi 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

81 §

Ulkomaisen vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja siihen kohdistuneista rikoksista ja rikos epäilyistä

Ulkomainen vakuutusyhtiö saa käsitellä ja rekisteröidä tiedon sen harjoittamaan vakuutustoimintaan kohdistuneista rikoksista ja niiden epäilyistä ylläpitämäänsä rekisteriin. Tietoja saa käsitellä vain siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä vakuutustoimintaan kohdistuvien rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi.

Ulkomainen vakuutusyhtiö saa merkitä rekisteriin:

- 1) tiedon vahinkotapahtumasta,
- 2) tiedon vakuutusyhtiöstä, johon rikos tai epäilty rikos on kohdistunut,
- 3) tiedon tallennusajasta,
- 4) rekisteröidyn nimen, henkilötunnuksen, osoitteen ja ammatin,
- 5) tiedon tuomioistuimesta, jossa asiaa käsitellään,
- 6) tiedon siitä, kuka on ilmoittanut tallennettavan tiedon.

Ulkomainen vakuutusyhtiö ei saa tehdä merkintää rekisteriin ennen kuin epäilyistä rikoksesta on ilmoitettu esitutkintaviranomaiselle taikka syyttäjälle. Merkintä rekisteriin on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun ulkomainen vakuutusyhtiö on saattanut rikosprosessin vireille tai kun ulkomainen vakuutusyhtiö on saanut tiedon siitä, että joku muu on saattanut rikosprosessin vireille, taikka kun syyttäjä on päättänyt nostaa asiassa syytteen.

Tiedot on poistettava rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun rekisteröity on alioikeuden tuomiolla todettu syyttömäksi epäiltyyn tekoon, oikeusprosessista on luovuttu tai jos ylempi oikeusaste on vapauttanut alemman oikeusasteen tuomitseman henkilön. Ulkomainen vakuutusyhtiö voi rekisteröidä tiedot uudelleen, jos ylempi oikeusaste tuomitsee henkilön, jonka alempi oikeusaste on vapauttanut.

Tiedot on poistettava rekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun kyseistä rikosta koskeva tieto on ensimmäisen kerran rekisteröity.

Rekisteröidylle on ilmoitettava, jos vakuutushakemuksen epääminen taikka muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu rekisterissä olevista tiedoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____ .

19.

Laki

urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 18 ja 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) 16 §:n 1 momentti, 18 §:n 3 momentti ja 22 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 16 §:n 1 momentti laissa 483/2015 seuraavasti:

16 §

Tapaturmaturvan järjestäminen ja asian käsittely

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaista tapaturmaturvaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuskien toimeenpanosta lukuun ottamatta 114 §:n säännöstä asian alistamisesta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ratkaistavaksi. Lisäksi sovelletaan, mitä mainitun lain IX osassa säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja salassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilatiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä, päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

18 §

Tapaturmavakuutuskeskuksen ja vakuutuslaitoksen tehtävät

Vakuutuslaitoksen on ilmoitettava vuosittain viimeistään kuukauden kuluttua urheilulajin peli- tai kilpailukauden alkamisesta lajiliitolle 19 §:ssä säädettyä tehtävää varten lajiliittoon kuuluvan urheiluseuran ja muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön tämän lain mukaisen vakuutuksen alkamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä vakuutukseen kuuluvien urheilijoiden nimet ja henkilötunnukset. Vakuutuslaitoksen on vastaavasti tehtävä ilmoitus lajiliitolle vakuutuksen alkamisesta ja päättymisestä kesken pelikauden. Ilmoitus on tällöin tehtävä viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluttua vakuutuksen alkamisesta tai irtisanomisesta tai vakuutuksen päättymisestä ilman irtisanomista.

22 §

Ansiotietojen ilmoittaminen ja henkilötietojen käsittely

Edellä 1 momentin nojalla saatujen tietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa (759/2004) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

20.

Laki

vammaisetuuksista annetun lain 45 ja 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 45 §:n 2 kohta ja 48 §, sellaisena kuin niistä on 45 §:n 2 kohta laissa 1331/2011, seuraavasti:

45 §

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

---

2) 20 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin tutkimuksiin lähetettävän henkilön terveydentilaa, sairautta ja hoitotoimenpiteitä koskevia tietoja mainitussa momentissa tarkoitettulle lääkärille tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle, jos tiedot ovat välttämättömiä tutkimuksen toteuttamiseksi.

48 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

21.

Laki

yleisestä asumistuesta annetun lain 42 ja 49 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) 42 §:n 2 momentti ja 49 § seuraavasti:

42 §

Tiedot asumistuen ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien asumistuenhakijaa tai -saajaa sekä muita ruokakuntaan kuuluvia, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä asumistuen hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena. Ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

49 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

22.

Laki

lapsilisälain 16 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsilisälain (796/1992) 16 b §, sellaisena kuin se on laissa 694/2002, seuraavasti:

16 b §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

23.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 2 §, 4 §:n 2 momentti ja 32 §:n 3 momentti, sekä lisätään lakiin uusi 62 a § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* moottoriajoneuvoa, joka on tarkoitettu kulkemaan mekaanisella voimalla maata mutta ei raiteita pitkin, sekä kytkettyä tai irrallista perävaunua;
- 2) *direktiivillä* moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/103/EY;
- 3) *vakuutusyhtiöllä* vakuutusyhtiötä tai muuta vakuutusyrittystä, joka on saanut toimiluvan harjoittaa direktiivissä tarkoitettua vakuutustoimintaa;
- 4) *vakuutuksenottajalla* sitä, joka on tehnyt vakuutusyhtiön kanssa vakuutus sopimuksen;
- 5) *vakuutetulla* sitä, jonka hyväksi vakuutus on voimassa;
- 6) *liikennevahingolla* ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunutta henkilö- tai esinevahinkoa;
- 7) *rekisterillä* ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettua ajoneuvo-liikennerekisteriä;
- 8) *ajoneuvon haltijalla* rekisteriin merkittyä ajoneuvon haltijaa tai, jos ajoneuvoa ei tarvitse merkitä rekisteriin, sitä henkilöä, jolle ajoneuvon hallinta on pysyvästi luovutettu;
- 9) *ajoneuvon pysyvällä kotipaikalla* valtiota, jossa ajoneuvossa oleva rekisterikilpi, vakuutuskilpi tai tunnistemerkki on annettu, tai jos näitä ei vaadita, sitä valtiota, jossa ajoneuvon haltijalla on pysyvä asuinpaikka, taikka jos rekisterikilpeä ei ole tai se on väärä tai laitton, sitä valtiota, jossa liikennevahinko on tapahtunut;
- 10) *liikennekäytöstä poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;
- 11) *lopullisella poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;
- 12) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;
- 13) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;
- 14) *kansallisella toimistolla* erityisjärjestöä, joka on perustettu 25 päivänä tammikuuta 1949 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sisämaan liikennekomitean tieliikenteen alakomitean suosituksen N:o 5 mukaisesti ja joka toimii niiden vakuutusyrittysten yhteiselimenä, joilla on valtiossa toimilupa liikennevakuutusta käsittävän vakuutusliikkeen harjoittamiseen;
- 15) *vihreä kortti -järjestelmällä* vakuutuksenantajien kansallisten toimistojen hallinnoimaa kansainvälistä vakuutusjärjestelmää;

HE 87/2019 vp

16) *vihreällä kortilla* kansainvälistä vakuutustodistusta, jonka vakuutusyhtiö antaa 14 kohdassa tarkoitetun suosituksen mukaisesti;

17) *korvauselimellä* direktiivin 10 artiklassa tarkoitettua korvauksen suorittamisesta vastuussa olevaa elintä;

18) *siirtoliikennevakuutuksella* ajoneuvolain (1090/2002) 66 f §:ssä tarkoitettua siirtolupaa varten annettua määräaikaista liikennevakuutusta;

19) *liikenneväylällä* yleistä ja yksityistä tietä, katua, rakennuskaavatietä, moottorikelkkailureittiä, toria sekä muuta liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta;

20) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

4 §

Liikennevakuutuskeskus

Mitä jäljempänä 9, 11, 12, 14, 15, 20, 24, 25, 33—39, 49—52, 55—62, 62 a, 63, 64—68, 73, 79—85 ja 95 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Liikennevakuutuskeskukseen.

32 §

Korvausvastuu liikennevahingosta

Mitä jäljempänä 33—39, 49—62, 62 a, 63, 64—68, 73 ja 79—83 §:ssä, 84 §:n 1 momentissa ja 85 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Valtiokonttoriin.

---

62 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että vakuutusyhtiö rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____ .

24.

Laki

Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain (461/2016) 18 § seuraavasti:

18 §

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

Liikennevakuutuskeskuksen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön salassapitovelvollisuuteen, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen ja salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 30 luvun 1, 3, 3 a ja 4 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

25.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 140 § ja 144 §:n 5 momentti,
muutetaan 2 §:n 1 momentti, 143 § ja 144 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n
1 momentti osaksi laeissa 990/2008, 632/2009, 357/2010 ja 75/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 138 a ja 146 a § seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläkelaitoksella* Maatalousyrittäjien eläkelaitosta sekä työntekijän eläkelain (395/2006) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua eläkelaitosta silloin, kun ne käsittelevät tämän lain mukaista eläkeasiaa;
- 2) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 31 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua maatalousyrittäjän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää;
- 3) *työeläkelailta* työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettuja lakeja;
- 4) *työeläkkeellä* työeläkelakien mukaista eläkettä;
- 5) *työtulolla* maatalousyrittäjälle 14 §:n ja apurahansaaajalle 21 a §:n mukaisesti vahvistettua vuotuista työtuloa;
- 6) *kokonaistyötulolla* 73 §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteena olevaa työtuloa, jossa on otettu huomioon työeläkevakuutusmaksun maksamatta jättäminen;
- 7) *työansioilla* tässä laissa ja yrittäjän eläkelaisissa (1272/2006) tarkoitettuja kokonaistyötuloja sekä muiden työeläkelakien mukaisia työansioita;
- 8) *palkattomalla ajalla* työntekijän eläkelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua aikaa;
- 9) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettua kokonaistyötulon, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 8 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;
- 10) *ensisijaisella etuudella* työntekijän eläkelain 92 ja 93 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;
- 11) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;
- 12) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);
- 13) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

14) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta; ja

15) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi.

---

13 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

138 a §

Eläkelaitoksen oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten

Eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

143 §

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeus saada tietoja tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) Verohallinnolta ja maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008) tarkoitettulta rekisteriviranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa; ja

2) Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetussa laissa (1048/2016) ja kalastuslaissa (379/2015) säädetyiltä tarkoitettulta viranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

Eläketurvakeskuksella ja eläkelaitoksella on oikeus saada 1 momentissa tarkoitettut tiedot maksutta, jos ne on tarkoitettu käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi. Muussa tapauksessa tietojen pyytäjän on Verohallinnon vaatimuksesta maksettava tietojen antamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa. Nämä tiedot on annettava eläkelaitokselle vuosittain poronhoitovuoden päätyttyä siten kuin eläkelaitos tarkemmin määrää. Eläketurvakeskuksella ja eläkelaitoksella on oikeus tarvittaessa muulloinkin saada näitä tietoja paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada valvontatehtävän toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot joukkotietona 1 ja 3 momentissa säädetyiltä tahoilta, vaikka se ei olisi tietopyynnössään yksilöinyt valvontakäsittelyyn otettavia yrityksiä ja maatalousyrittäjiä, vaikka valvontakäsittely ei olisi vielä vireillä ja vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu. Valvontatehtävän toimeenpanoa varten eläkelaitoksella on oikeus yhdistää ja käsitellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää viisi vuotta, kuitenkin enintään valvontakäsittelyn päättämiseen saakka. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

144 §

Maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteri

Eläkelaitoksella on oikeus kerätä ja tallettaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot tilakäyntirekisteriin 115 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Tilakäyntirekisterin rekisterinpitäjänä toimii eläkelaitos. Tietojen luovuttamista varten työterveyshuollon palvelujen tuottajille voidaan avata tekninen käyttöyhteys eläkelaitoksessa olevaan tilakäyntirekisteriin. Tilakäyntirekisteriin talletetut tiedot on hävitettävä kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun tilakäynti on toteutettu.

---

146 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____.

26.

Laki

maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 77 §:n 2 momentti,
muutetaan 4 §:n 1 momentti, 157 §:n 2 momentti, 158 §, 162 § ja 180 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1 momentti osaksi laissa 94/2016 ja 180 §:n 2 momentti osaksi laissa 1651/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 174 a § seuraavasti:

4 §

Muut määritelmät ja viittaussäännökset

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *vahingolla* 11 §:ssä tarkoitetun vahinkotapahtuman seurausta;
  - 2) *pakollisella vakuutuksella* 5 §:n 1 ja 2 momentin mukaan vahvistettua tai jatkettua tämän lain mukaista vakuutusta;
  - 3) *vahingoittuneella* henkilöä, jolle on sattunut 11 §:ssä tarkoitettu vahinkotapahtuma;
  - 4) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;
  - 5) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);
  - 6) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työtaturmia ja ammattitauteja koskevia määräyksiä;
  - 7) *vanhuuseläkkeellä* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista vanhuuseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua aikaisemman lainsäädännön mukaista vanhuuseläkettä, kansaneläkelain (568/2007) mukaista vanhuuseläkettä sekä niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä;
  - 8) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaisissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.
-

157 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

---

Pyydetessä työnantajalta korvausasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja työnantajalle saa ilmoittaa vain ne vahingoittunutta koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

---

158 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus antaa tietoja

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturvaa koskevan kansainvälisen säädöksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) ministeriölle, Verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaalivakuutusjärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen korvaus vaikuttaa, tämän lain mukaista korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista korvauksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatoimintaa varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteen esittämistä varten;

3) toiselle lakisääteistä vakuutus toimintaa harjoittavalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle välttämättömät tiedot sen selvittämiseksi, mikä on näiden vastuu samasta vahingosta;

4) toiselle vakuutuslaitokselle ja vahingonaiheuttajalle tiedot, jotka ovat välttämättömiä vakuutuslaitoksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi;

5) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle vakuutuksenottajaan ja vakuuttamisvelvolliseen tämän lain perusteella kohdistuvasta ulosottokelpoisesta saatavastaan;

6) tämän lain 157 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle terveydenhuollon toimintayksikölle ja itsenäiselle ammatinharjoittajalle vahingoittunutta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä maksusitoumuksen antamiseksi tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen pyytessä asiantuntijalausuntoa korvausasian ratkaisemiseksi;

7) Tilastokeskukselle tämän lain mukaista korvausta saaneen henkilötunnus, vahinkotapahtuman sattumisaikaa ja -paikkaa, sattumisolosuhteita, syitä ja seurauksia sekä siitä aiheutuneen työkyvyttömyyden kestoa koskevat tiedot samoin kuin muut 75 §:ssä tarkoitettuun ilmoitukseen perustuvat tiedot, jotka ovat välttämättömiä Tilastokeskuksen toimialaan kuuluvien, yhteiskuntaoloja ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laadintaa varten;

8) Työterveyslaitokselle työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 2 a §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot työperäisten sairauksien rekisteröintiä varten;

9) Eläketurvakeskukselle tiedot maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen myöntämistä, työeläkkeeseen vaikuttavista korvauksista.

HE 87/2019 vp

162 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että vakuutuslaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

174 a §

Päätöksen koneellinen allekirjoittaminen

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama päätös voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

180 §

Siirtymäsäännökset

Edellä 1 momentista poiketen:

- 1) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaista tapaturmaeläkettä ja haittarahaa ei voida enää tämän lain tultua voimaan vaihtaa niiden pääoma-arvoa vastaavaksi pääomaksi;
- 2) ennen tämän lain voimaantuloa ilmenneeseen ammattitautiin, jota koskeva korvausasia on tullut vireille lain tultua voimaan, sovelletaan 29 §:n 3 momentin 3 kohtaa;
- 3) IV ja VII osaa sekä 112 ja 113 §:ää sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin; edellä 112 §:n nojalla korvauksesta voidaan vähentää myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiset pakolliset vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkeineen; mainitun pykälän 4 momenttia sovelletaan myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:ssä tarkoitettujen vapaaehtoisten vakuutusten perusteella maksettavaan korvaukseen ja vakuutusmaksuihin viivästyskorkeineen;
- 4) 38 §:ää sovelletaan myös 1 päivänä tammikuuta 2005 alkaen sattuneisiin vahinkotapahtumiin;
- 5) 26 luvun säännöksiä sekä 174 § ja 174 a §:ää sovelletaan myös ennen 1 päivää tammikuuta 2016 sattuneisiin työtapaturmiin ja ammattitauteihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____.

27.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merimieseläkelain (1290/2006) 217 §,
muutetaan 2 §:n 1 momentti ja 219 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentti
laeissa 78/2016 ja 1256/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 219 a ja 221 a § seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *työntekijällä* merityösopimuslain (756/2011) mukaisessa työsuhteessa olevaa merenkulkijaa;
- 2) *työsuhteella* merityösopimuslain 1 luvun 1 §:n mukaiseen työsopimukseen perustuvaa työsuhdetta tai sitä vastaavaa työsuhdetta ulkomaisessa aluksessa;
- 3) *päällystöllä* kansi- ja konepäällystöä sekä miehistöllä kansi- ja konemiehistöä, taloushenkilökuntaa ja muuta laivahenkilökuntaa;
- 4) *eläkekassalla* 1 §:n 3 momentissa mainittua Merimieseläkekassaa;
- 5) *työeläkkeellä* 3 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaista eläkettä;
- 6) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutuspäivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta, työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (640/2016) mukaista päivärahaa;
- 7) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioiden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 6 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;
- 8) *ensisijaisella etuudella* 97 ja 98 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;
- 9) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

10) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

11) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itseensä ammattinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

12) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;

13) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;

14) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 8 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.

---

20 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

219 §

Työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Pyydettyä työantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

219 a §

Eläkekassan oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten

Eläkekassalla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi ja työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöstä annetussa laissa tarkoitettulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

221 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkekassa tai muu toimivaltainen eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____ .

28.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 15 luvun 1 §:n 1 momentti sekä 19 luvun 5 §:n 2 momentti ja 11 §, sellaisina kuin niistä ovat 15 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 885/2005 seuraavasti:

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

1 §

Sairausvakuutuskortti

Kansaneläkelaitos antaa tämän lain mukaan vakuutetulle henkilölle sairausvakuutuskortin. Korttiin merkitään vakuutetun suku- ja etunimet sekä henkilötunnus. Jos vakuutettu on 16 luvussa tarkoitetun työpaikkakassan jäsen, siitä tehdään merkintä sairausvakuutuskorttiin. Sairausvakuutuskorttiin voidaan merkitä myös tieto siitä, onko vakuutetulla oikeus tämän lain 5 luvussa tarkoitettuihin erityiskorvattaviin lääkkeisiin, rajoitetusti peruskorvattaviin lääkkeisiin ja kliinisiin ravintovalmisteisiin, tieto sairausvakuutuksen voimassaoloajasta ja tieto siitä, ettei vakuutettu ole oikeutettu korvaukseen 19 luvun 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla suorakorvausmenettelyllä. Sairausvakuutuskorttiin voidaan merkitä lisäksi sairausvakuutuksen toimeenpanossa välttämättömiä tietoja.

---

19 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

5 §

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettuihin tutkimuksiin lähetettävän vakuutetun terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettulle lääkärille tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle, jos tiedot ovat välttämättömiä vireillä olevassa etuusasiassa terveydentilan selvittämistä ja työkyvyn arvioimista varten.

---

11 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

29.

Laki

sotilasavustuslain 22 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilasavustuslain (781/1993) 22 e §, sellaisena kuin se on laissa 690/2002, seuraavasti:

22 e §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

30.

Laki

sotilasvammalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään sotilasvammalakiin (404/1948) siitä lailla 536/2001 kumotun 44 §:n tilalle uusi 44 § seuraavasti:

44 §

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Valtiokonttori rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

31.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työntekijän eläkelain (395/2006) 145 ja 193 §,
muutetaan 2 §:n 1 momentti, 195 § ja 203 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n
1 momentti laeissa 69/2016 ja 1247/20zzzz16, sekä
lisätään lakiin uusi 195 a ja 210 a § seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläkelaitoksella* 1 §:n 3 momentin mukaista työeläkevakuutusyhtiötä, eläkekassaa tai eläkesäätiötä;
- 2) *työsuhteella* työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:n mukaiseen työsopimukseen perustuva työsuhdetta;
- 3) *työeläkkeellä* 3 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaista eläkettä;
- 4) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta taikka työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (460/2016) mukaista päivärahaa;
- 5) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioiden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 4 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;
- 6) *ensisijaisella etuudella* 92 ja 93 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;
- 7) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;
- 8) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

9) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

10) *kolmannella valtiolla* muuta kuin EU- tai ETA-maata, Sveitsiä tai valtiota, jonka kanssa Suomi on solminut kahdenvälisen sosiaaliturvasopimuksen;

11) sosiaaliturvasopimuksella Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;

12) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maassa työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;

13) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 11 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.

---

14 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

195 §

Työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Jos käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai kuntoutusasian ratkaisemiseksi tai muuten tämän lain tai Eläketurvakeskuksesta annetun lain mukaisten tehtävien toimeenpanossa tarvitaan tietoja työntekijän työskentelystä ja työolosuhteista tai muista vastaavista seikoista, työnantaja on velvollinen antamaan tiedot eläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle.

Pyydettyessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

195 a §

Eläkelaitoksen oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten

Eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

203 §

Tietojen antaminen vakuutusyrittäjäryhmän sisällä

Jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu, työeläkevakuutusyhtiö voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa 1 momentissa tarkoitettulle toiselle yritykselle asiakaspalvelua, asiakassuhteen hoitoa ja muuta asiakashallintaa varten tarpeelliset tiedot. Tällaisia ovat tiedot työnantajan

HE 87/2019 vp

tai yrittäjän nimestä, henkilö-, yritys- ja yhteisötunnuksesta sekä asiakastunnuksesta, tiedot yhteydenpitoa varten, tiedot yrityksen omistussuhteista ja vakuutusjärjestelystä, palkkasummasta sekä näihin tietoihin rinnastettavat, asiakashallintaan liittyvät tiedot.

-----

210 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

32.

Laki

työtaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 115 §:n 2 momentti,
muutetaan 2 §:n 1 momentti, 250 §, 252 §:n 2 momentti, 255 §:n 1 ja 4 momentti, 257 §:n
4 momentti ja 286 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentti osaksi laissa
93/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 255 a ja 275 a § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *työntekijällä* henkilöä, johon 8 ja 9 §:n mukaan sovelletaan tätä lakia;
- 2) *yrittäjällä* henkilöä, johon 188—190 §:n mukaan sovelletaan tätä lakia;
- 3) *vahingolla* 15 §:ssä tarkoitetun vahinkotapahtuman seurausta;
- 4) *vakuuttamattomalla työllä* työtä, jota tekevää työntekijää työnantaja ei ole vastoin 3 §:n 1 momenttia vakuuttanut, ja työtä, jota tekevää työntekijää työnantaja ei ole 3 §:n 2 momentin nojalla velvollinen vakuuttamaan;
- 5) *pakollisella vakuutuksella* 3 §:n mukaista vakuutusta;
- 6) *vahingoittuneella henkilöllä*, jolle on sattunut 15 §:ssä tarkoitettu vahinkotapahtuma;
- 7) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 833/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;
- 8) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);
- 9) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työtaturmia ja ammattitauteja koskevia määräyksiä;
- 10) *vanhuuseläkkeellä* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista vanhuuseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua aikaisemman lainsäädännön mukaista vanhuuseläkettä, kansaneläkelain (568/2007) mukaista vanhuuseläkettä sekä niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä;
- 11) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaisissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.

250 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että vakuutuslaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

252 §

Vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

---

Pyydettyessä työnantajalta korvausasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne vahingoittunutta koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

---

255 §

Vakuutuslaitoksen oikeus antaa tietoja

Vakuutuslaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturvaa koskevan kansainvälisen säädöksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) ministeriölle, Verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaalivakuutusjärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen korvaus vaikuttaa, tämän lain mukaista korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista korvauksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontaintoa varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten;

3) toiselle lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle välttämättömät tiedot sen selvittämiseksi, mikä on näiden vastuu samasta vahingosta;

4) toiselle vakuutuslaitokselle ja vahingonaiheuttajalle tiedot, jotka ovat välttämättömiä tämän lain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavan vakuutuslaitoksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi;

5) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle vakuutuksenottajaan ja vakuuttamisvelvolliseen tämän lain perusteella kohdistuvasta ulosottokelpoisesta saatavastaan;

6) 252 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle terveydenhuollon toimintayksikölle ja itsenäiselle ammatinharjoittajalle vahingoittunutta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä maksusitoumuksen antamiseksi tai vakuutuslaitoksen pyytäessä asiantuntijalausuntoa korvausasian ratkaisemiseksi;

HE 87/2019 vp

Sen estämättä, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, vakuutusyhtiö voi kuitenkin luovuttaa 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle sekä käyttää muussa vakuutustoiminnassaan vakuutuksenottajaa koskevia asiakaspalvelua, asiakassuhteen hoitoa ja muuta asiakashallintaa varten tarpeellisia tietoja, jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu. Tällaisia ovat tiedot vakuutuksenottajana olevan työnantajan tai yrittäjän nimestä, henkilö-, yritys- ja yhteisö- sekä asiakastunnuksesta, yhteystiedot, tiedot yrityksen omistussuhteista ja tämän lain mukaisista vakuutusjärjestelyistä ja niiden perusteena olevasta palkkasummasta sekä näihin tietoihin rinnastettavat asiakashallintaan liittyvät tiedot.

255 a §

Vakuutusyhtiön oikeus antaa tietoja vakuutusyhtiöihin ja Liikennevakuutuskeskukseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen

Jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu, vakuutusyhtiöllä on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuja tietoja toiselle vakuutusyhtiölle ja Liikennevakuutuskeskukselle vakuutusyhtiöön tämän lain toimeenpanon yhteydessä kohdistuneista rikoksista vakuutusyhtiöihin ja Liikennevakuutuskeskukseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi.

Vakuutusyhtiö voi 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa antaa vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevan tehtävän suorittamiseksi.

Oikeudesta käsitellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tietoja sovelletaan mitä vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a §:ssä säädetään vakuutusyhtiön oikeudesta käsitellä tietoja rikoksista ja rikosepäilyistä.

257 §

Vakuutuslaitoksen velvollisuus antaa tietoja Tapaturmavakuutuskeskukselle

---

Sen lisäksi, mitä salassapidosta julkisuuslaissa ja tässä laissa säädetään, 235 ja 236 §:ssä Tapaturmavakuutuskeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi saadut henkilötiedot on pidettävä salassa eikä niitä saa käyttää tai luovuttaa käytettäväksi vakuutettua koskevaan päätökseen tekoon muissa kuin 262 §:n 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

---

275 a §

Päätöksen koneellinen allekirjoittaminen

Vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama päätös voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

286 §

Siirtymäsäännökset

Edellä 1 momentista poiketen:

1) tapaturmavakuutuslain mukaista tapaturmaeläkettä ja haittarahaa ei voida enää tämän lain tultua voimaan vaihtaa niiden pääoma-arvoa vastaavaksi pääomaksi;

HE 87/2019 vp

2) ennen tämän lain voimaantuloa ilmenneeseen ammattitautiin, jota koskeva korvausasia on tullut vireille lain tultua voimaan, sovelletaan 32 §:ää;

3) IV ja VIII osan säännöksiä sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin;

4) 39—42 §:ää sovelletaan myös 1 päivänä tammikuuta 2005 alkaen sattuneisiin vahinkotapahtumiin;

5) 35 luvun säännöksiä sekä 275 ja 275 a §:ää sovelletaan myös ennen 1 päivää tammikuuta 2016 sattuneisiin työtapaturmiin ja ammattitauteihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

33.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 13 luvun 7 § ja 10 §:n 3 momentti,
muutetaan 13 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti ja 2 §, sellaisina kuin niistä ovat 13 luvun 1 §:n
2 momentti laissa 288/2012 ja 2 § laissa 1049/2013, sekä
lisätään 13 lukuun siitä lailla 1554/2015 kumotun 9 §:n tilalle uusi 9 § seuraavasti:

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja työttömyyskassalla on oikeus saada maksutta tässä tai muissa laeissa säädettyjen tehtäviensä hoitamista varten:

1) työvoimaviranomaiselta 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitettu työvoimapoliittinen lausunto;

2) rangaistuslaitokselta tiedot rangaistuksen alkamisesta ja päättymisestä; rangaistuslaitoksen on annettava tiedot välittömästi, kun henkilö otetaan rangaistuslaitokseen.

Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava asianomaiselle työttömyyskassalle tämän tai muun lain mukaisen etuuden ratkaisemista varten, jos ansioon suhteutetun päivärahan saajalle tai tämän puolisolle myönnetään lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukainen kotihoidon tuki.

---

2 §

Tiedot rahalaitoksilta

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada sallassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä maksutta käsiteltävänä olevan työmarkkinatukea koskevan asian ratkaisemista varten välttämättömät työmarkkinatuen hakijaa tai saajaa koskevat tiedot rahalaitoksilta, ellei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä on hakijalle tai saajalle annettava siitä tieto.

9 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun ne hoitavat tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

34.

Laki

vakuutuskassalain 165 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutuskassalain (1164/1992) 165 c §, sellaisena kuin se on laeissa 287/2000 ja 1016/2005 seuraavasti:

165 c §

Sen estämättä, mitä 165 §:ssä säädetään, vakuutuskassalla on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutuskassan palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutuskassan antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidantarkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;
- 4) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vaitiolovelvollisuus on säädetty; sekä
- 5) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 165 b §:n 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syytteeseenpanoa varten.

Vakuutuskassa voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

35.

Laki

vakuutusyhdistyslain 16 luvun 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 16 luvun 10 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1231/2009,
muutetaan 16 luvun 10 §:n 4, 5 ja 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1231/2009, seuraavasti:

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

10 §

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, muuta johdu, vakuutusyhdistys saa 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:

- 1) toiselle vakuutuslaitokselle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhdistyksen palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhdistyksen antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusyhdistyksen kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla vakuutuslaitoksella korvausasian hoitoa, vakuutus sopimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista;
- 4) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;
- 5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhdistyksen takautumisoikeyden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutus tapahtumasta;
- 6) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;
- 7) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen panoa varten; sekä
- 8) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle; luovuttaa voidaan kuitenkin vain tietoja, joita luottotietotoiminnan harjoittaja saa tallettaa luottotietorekisteriin tai muutoin käsitellä luottotietoina käytettäväksi.

HE 87/2019 vp

Sen lisäksi, mitä 4 momentissa säädetään, vakuutusyhdistys voi luovuttaa asiakasrekisterisään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu vakuutusyhdistyksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Vakuutusyhdistys voi 4 ja 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____ .

36.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 6 luvun 17 a §:n 1 ja 3 momentti ja 30 luvun 3 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 17 a §:n 1 ja 3 momentti laissa 523/2016 ja 30 luvun 3 § osaksi laeissa 303/2015 ja 1514/2015, sekä
lisätään 30 lukuun uusi 3 a §, seuraavasti:

6 luku

Vakuutusyhtiön johto, hallintojärjestelmä ja varojen sijoittaminen

17 a §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Vakuutusyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoituksen asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, 15 artiklan mukaista oikeutta saada pääsyä sellaisiin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, joiden antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

30 luku

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

3 §

Poikkeukset salassapitovelvollisuuteen

Jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu, vakuutusyhtiö saa 1 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:

- 1) toiselle vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhtiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhtiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;

3) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla vakuutus- tai eläkelaitoksella taikka vakuutusomistusyhteisölle korvausasian hoitoa, vakuutus sopimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista;

4) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne saatetun asian käsittelemistä varten;

5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhtiön takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutustapahtumasta;

6) toiselle vakuutusyhtiölle vakuutusyhtiöön kohdistuneista rikoksista 3 a §:ssä tarkoitetut tiedot vakuutusyhtiöihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi;

7) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

8) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 2 §:n 1 momentin 2—6 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteesen panoa varten;

9) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle; luovuttaa voidaan kuitenkin vain tietoja, joita luottotietotoiminnan harjoittaja saa tallettaa luottotietorekisteriin tai muutoin käsitellä luottotietoina käytettäväksi; ja

10) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin, 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyrittäjäryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia, ryhmävalvontaa sekä riskienhallintaa varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista,

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutusyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja yritykselle, joka kuuluu vakuutusyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Vakuutusyhtiö voi 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

3 a §

Vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja rikoksista ja rikosepäilyistä

Vakuutusyhtiö saa käsitellä ja rekisteröidä tiedon sen harjoittamaan vakuutustoimintaan kohdistuneista rikoksista ja niiden epäilyistä ylläpitämäänsä rekisteriin. Tietoja saa käsitellä vain siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä vakuutustoimintaan kohdistuvien rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi.

Vakuutusyhtiö saa merkitä rekisteriin:

- 1) tiedon vahinkotapahtumasta,
- 2) tiedon vakuutusyhtiöstä, johon rikos tai epäilty rikos on kohdistunut,
- 3) tiedon tallennusajasta,
- 4) rekisteröidyn nimen, henkilötunnuksen, osoitteen ja ammatin,

- 5) tiedon tuomioistuimesta, jossa asiaa käsitellään,
6) tiedon siitä, kuka on ilmoittanut tallennettavan tiedon.

Vakuutusyhtiö ei saa tehdä merkintää rekisteriin ennen kuin epäilystä rikoksesta on ilmoitettu esitutkintaviranomaiselle taikka syyttäjälle. Merkintä rekisteriin on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun vakuutusyhtiö on saattanut rikosprosessin vireille tai kun vakuutusyhtiö on saanut tiedon siitä, että joku muu on saattanut rikosprosessin vireille, taikka kun syyttäjä on päättänyt nostaa asiassa syytteen.

Tiedot on poistettava rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun rekisteröity on alioikeuden tuomiolla todettu syyttömäksi epäiltyyn tekoon, oikeusprosessista on luovuttu tai ylempi oikeusaste on vapauttanut alemman oikeusasteen tuomitseman henkilön. Vakuutusyhtiö voi rekisteröidä tiedot uudelleen, jos ylempi oikeusaste tuomitsee henkilön, jonka alempi oikeusaste on vapauttanut.

Tiedot on poistettava rekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun kyseistä rikosta koskeva tieto on ensimmäisen kerran rekisteröity.

Rekisteröidylle on ilmoitettava, jos vakuutushakemuksen epääminen taikka muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu rekisterissä olevista tiedoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

37.

Laki

vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 72 ja 80 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (234/2018) 72 §:n 1 ja 3 momentti ja 80 §:n 1 momentti seuraavasti:

72 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Vakuutusten tarjoamista harjoittavalla oikeushenkilöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa oikeushenkilön sisällä riippumattoman kanavan kautta tämän lain sekä markkinoiden väärinkäytöstä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 (markkinoiden väärinkäyttöasetus) epäillystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä tietosuojasetus, 15 artiklan mukaista oikeutta saada pääsyä sellaisiin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

80 §

Poikkeukset vaitiolovelvollisuuteen

Jollei tietosuojasetuksesta muuta johdu, vakuutusmeklari, sivutoiminen vakuutusmeklari tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu sivutoiminen vakuutusedustaja saa 79 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:

- 1) Finanssivalvonnalle tai muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;
- 2) vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä olevalle sinne saatetun asian käsittelemistä varten;
- 3) vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin, 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sivutoimisten vakuutusedustajien tai näiden kanssa samaan konserniin kuuluvan luotto- tai rahoituslaitoksen tilintarkastajalle;

HE 87/2019 vp

4) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

5) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

6) Suomen ja muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivutoimisen vakuutusedustajan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

7) Suomen ja muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivutoimisen vakuutusedustajan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

8) muun valtion kuin ETA-valtion edellä tässä pykälässä tarkoitetulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 79 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden piiriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____.

38.

Laki

vuorotteluvapaalain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vuorotteluvapaalain (1305/2002) 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1092/2006, seuraavasti:

21 §

Työttömyysturva- ja työttömyyskassalain soveltaminen

Vuorottelukorvauksen hakemisesta, epäämisestä myöhästyneen hakemuksen johdosta, maksamistavasta, maksamisen väliaikaisesta keskeyttämisestä tai vähentämisestä, etuuspäivien määrästä viikossa, vuorottelukorvausta koskevasta päätöksestä, päätöksen poistamisesta ja itse-oikaisusta, takaisinperintäsaatavan vanhentumisesta, velvollisuudesta tietojen antamiseen, oikeudesta saada tietoja ja ulosottomiehen tiedonsaantioikeudesta, tietojen saamisesta ja luovuttamisesta sekä oikeudenkäyntikulujen jakamisesta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa (603/1984) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

39.

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 148 §,
muutetaan 2 §:n 1 momentti ja 146 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentti
osaksi laeissa 630/2009, 355/2010, 72/2016 ja 1250/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 152 a § seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläkelaitoksella* 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä tai eläkekassaa sekä muuta työntekijän eläkelain (395/2006) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua eläkelaitosta silloin, kun ne käsittelevät tämän lain mukaista eläkeasiaa;
- 2) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 8 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua yrittäjän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää;
- 3) *työeläkelaillla* työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettuja lakeja;
- 4) *työeläkkeellä* työeläkelakien mukaista eläkettä;
- 5) *yrittäjällä* 3 §:ssä tarkoitettua henkilöä;
- 6) *työtulolla* yrittäjälle 112 §:n mukaisesti vahvistettua vuotuista työtuloa;
- 7) *kokonaistyötulolla* 67 §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteena olevaa työtuloa, jossa on otettu huomioon lisätyöeläkevakuutusmaksu ja pienennetty työeläkevakuutusmaksu sekä työeläkevakuutusmaksun maksamatta jättäminen;
- 8) *työansioilla* tässä laissa ja maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettuja kokonaistyötuloja sekä muiden työeläkelakien mukaisia työansioita;
- 9) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta yrittäjälle on maksettu sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitettua äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalaissa (1305/2002) tarkoitettua vuorottelukorvausta, työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettua ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutuspäivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetussa laissa (1276/2000) tarkoitettua aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (626/1991) tarkoitettua ansionmenetykskorvausta, liikennevakuutuslaissa (460/2016) tarkoitettua päivärahaa, sotilastapaturmalakiin (1211/1990) perustuvaa päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka työtapaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015) tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa (873/2015) tarkoitettua päivärahaa tai kuntoutusrahaa;
- 10) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettua kokonaistyötulon, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 9 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;
- 11) *ensisijaisella etuudella* 85 ja 86 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;
- 12) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;

13) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

14) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itenäisiin ammattinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

15) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta; ja

16) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi.

---

13 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

146 §

Sovellettavat säännökset

Tätä lakia toimeenpantaessa sovelletaan tässä luvussa säädetyn lisäksi, mitä säädetään työntekijän eläkelain:

- 1) 195 a §:ssä eläkelaitoksen oikeudesta tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten;
- 2) 197 §:ssä tiedoista eläkkeeseen oikeuttavien palkattomalta ajalta saatujen etuuksien perusteena olevista tuloista;
- 3) 198 §:ssä oikeudesta saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi;
- 4) 200 §:ssä eläkelaitoksen oikeudesta saada tietoja valvontaa varten;
- 5) 202 §:ssä tietojen maksuttomuudesta;
- 6) 203 §:ssä tietojen antamisesta vakuutusyrittäjäryhmän sisällä;
- 7) 205 §:ssä tietojen antamisesta rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi;
- 8) 208 §:ssä tietojen luovuttamisesta eteenpäin;
- 9) 209 §:ssä tietojen eteenpäin luovuttajan vastuusta; ja
- 10) 210 §:ssä tietojen antamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla.

152 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

40.

Laki

äitiysavustuslain 14 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan äitiysavustuslain (477/1993) 14 b §,
sellaisena kuin se on laissa 695/2002 seuraavasti:

14 b §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

41.

Laki

opintotukilain 43 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opintotukilain (65/1994) 43 b §, sellaisena kuin se on laissa 691/2002, seuraavasti:

43 b §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 2019

Pääministeri

Antti Rinne

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

1.

Laki

elatustukilain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elatustukilain (580/2008) 38 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

38 §

38 §

Ilmoitusvelvollisuus

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Kansaneläkelaitoksen on annettava elatus-
tuen hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot
siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan
hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmu-
kaisesti luovuttaa.

*Luonnollisten henkilöiden suojelusta hen-
kilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen
vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin
95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan
parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU)
N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tar-
koitetulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen
18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista
oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos ra-
joittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun
se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos
rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittami-
sesta on ilmeisen perusteeton.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

2.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkesäätiölain (1774/1995) 71 §:n 2 momentti ja 132 c §, sellaisena kuin niistä on
132 c § laissa 288/2000, sekä
lisätään 70 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

70 §

Rekisteristä voidaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä luovuttaa tietoja sähköisessä muodossa. Tieto henkilötunnuksen tunnusosasta ja ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteesta luovutetaan rekisteristä vain, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Muutoin ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteen sijasta luovutetaan tieto henkilön asuinmaasta.

71 §

Eläkesäätiörekisteriin merkittävistä luonnollisista henkilöistä rekisteriin merkitään henkilötietoina täydellinen nimi, henkilötunnus, osoite ja kansalaisuus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, merkitään rekisteriin syntymäaika.

71 §

Eläkesäätiörekisteriin merkittävistä luonnollisista henkilöistä rekisteriin merkitään täydellinen nimi, henkilötunnus, kotikunta ja kansalaisuus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, merkitään rekisteriin syntymäaika. *Ulkomailla asuvista luonnollisista henkilöistä kotikunnan sijasta rekisteriin merkitään kotiosoite.*

132 c §

Sen estämättä, mitä 132 §:ssä säädetään, eläkesäätiöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

132 c §

Sen estämättä, mitä 132 §:ssä säädetään, eläkesäätiöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

Voimassa oleva laki

1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;

2) eläkesäätiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa eläkesäätiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;

3) eläkesäätiöön kohdistuneista rikoksista sekä siltä haetuista etuuksista toiselle vakuutuslaitokselle, jos tämä on tarpeen vakuutuslaitoksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi ja jos tietosuojalautakunta on antanut tietojenkäsittelyyn henkilötietolain (523/1999) 43 §:ssä tarkoitetun luvan;

4) sosiaali- ja terveysministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vaihtolovelvollisuus on säädetty; lupa voidaan antaa määräajaksi ja siihen on liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeelliset määräykset; lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä; sekä

5) Suomen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 132 b §:n 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syytteenpanoa varten.

Eläkesäätiö voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa tarvittaessa säännöksiä tämän pykälän 1 ja 2 momentin soveltamisesta.

Ehdotus

1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;

2) eläkesäätiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa eläkesäätiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;

3) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;

4) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vaihtolovelvollisuus on säädetty;

5) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä Finanssivalvonnalle; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syytteenpanoa varten.

Eläkesäätiö voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

3.

Laki

eläketukilain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläketukilain (1531/2016) 22 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

22 §

Eläketukea koskevat menettelysäännökset ja muutoksenhaku

Eläketukea koskevat menettelysäännökset ja muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemaan eläketukeen sovelletaan, mitä takuueläkkeestä annetussa laissa säädetään päätöksen antamisesta, viivästyskorotuksesta ja viivästysajasta, tietojen saamisesta, tietojen luovutuksesta ja salassapidosta, tietojen käytöstä ja teknisestä käyttöyhteydestä, kuoleman jälkeen maksettujen etuuksien palauttamisesta, takaisinperinnästä ja takaisinperittävän saatavan vanhentumisesta sekä päätöksen oikaisusta, muutoksenhakumenettelystä ja lainvoimaisen päätöksen poistamisesta.

Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemaan eläketukeen sovelletaan, mitä takuueläkkeestä annetussa laissa säädetään päätöksen antamisesta, viivästyskorotuksesta ja viivästysajasta, tietojen saamisesta, tietojen luovutuksesta ja salassapidosta, *rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta*, tietojen käytöstä ja teknisestä käyttöyhteydestä, kuoleman jälkeen maksettujen etuuksien palauttamisesta, takaisinperinnästä ja takaisinperittävän saatavan vanhentumisesta sekä päätöksen oikaisusta, muutoksenhakumenettelystä ja lainvoimaisen päätöksen poistamisesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

4.

Laki

julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisten alojen eläkelain (81/2016) 155 §,
muutetaan 3 §:n 1 momentti ja 153 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 1 momentti
osaksi laissa 1259/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 153 a ja 165 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Keskeiset määritelmät

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *palvelussuhteella* tämän lain piiriin kuuluvaa virka- tai työsuhdetta, perhe- ja omaishoitajan sopimussuhdetta Kevan jäsenyhteisöön, luottamustointa sekä toimeksianto- tai konsulttisopimussuhdetta tai vastaavaa muuta sovittua järjestelyä;

2) *työntekijällä* kaikkia lain soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä;

3) *julkisella työnantajalla* Kevan jäsenyhteisöä, valtiota, evankelis-luterilaista kirkon seurakuntaa, seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia, kirkkohallitusta sekä Kansaneläkelaitosta;

4) *työeläkelaillla* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittuja lakeja ja eläkesääntöjä sekä muita niihin verrattavia säädöksiä, joissa määritellään työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuva eläke;

5) *yksityisten alojen työeläkelaillla* työntekijän eläkelakia ja mainitun lain 3 §:n 1 momentissa mainittuja lakeja;

6) *työeläkkeellä* työeläkelain mukaisia eläkkeitä;

7) *yksityisten alojen työeläkelaitoksella* yksityisten alojen työeläkelain mukaisesta eläketurvasta huolehtivaa eläkelaitosta;

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *palvelussuhteella* tämän lain piiriin kuuluvaa virka- tai työsuhdetta, perhe- ja omaishoitajan sopimussuhdetta Kevan jäsenyhteisöön, luottamustointa sekä toimeksianto- tai konsulttisopimussuhdetta tai vastaavaa muuta sovittua järjestelyä;

2) *työntekijällä* kaikkia lain soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä;

3) *julkisella työnantajalla* Kevan jäsenyhteisöä, valtiota, evankelis-luterilaista kirkon seurakuntaa, seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia, kirkkohallitusta sekä Kansaneläkelaitosta;

4) *työeläkelaillla* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittuja lakeja ja eläkesääntöjä sekä muita niihin verrattavia säädöksiä, joissa määritellään työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuva eläke;

5) *yksityisten alojen työeläkelaillla* työntekijän eläkelakia ja mainitun lain 3 §:n 1 momentissa mainittuja lakeja;

6) *työeläkkeellä* työeläkelain mukaisia eläkkeitä;

7) *yksityisten alojen työeläkelaitoksella* yksityisten alojen työeläkelain mukaisesta eläketurvasta huolehtivaa eläkelaitosta;

Voimassa oleva laki

8) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelaikien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta, työtapa- turma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapa- turma- ja ammattitautilain (873/2015) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (279/1959) mukaista päivärahaa;

9) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioiden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 8 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

10) *ensisijaisella etuudella* 96 ja 97 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

11) *tulevalla ajalla* sen vuoden alun, jona työkyvyttömyys alkaa, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää alimman vanhuuseläkeikänsä; jos työntekijän alinta vanhuuseläkeikää ei ole eläketapahtumahetkellä säädetty, eläkkeeseen oikeuttaa aika sen kalenterivuoden alusta, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää hänen omaa ikäluokkaansa lähimmälle ikäluokalle säädetyn alimman vanhuuseläkeiän;

12) *rahamäärillä* summia, jotka vastaavat työntekijän eläkelain 96, 97 ja 100 §:ssä tarkoitettua palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004;

Ehdotus

8) *palkattomalla ajalla aikaa*, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelaikien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta, työtapa- turma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapa- turma- ja ammattitautilain (873/2015) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (460/2016) mukaista päivärahaa;

9) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioiden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 8 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

10) *ensisijaisella etuudella* 96 ja 97 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

11) *tulevalla ajalla* sen vuoden alun, jona työkyvyttömyys alkaa, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää alimman vanhuuseläkeikänsä; jos työntekijän alinta vanhuuseläkeikää ei ole eläketapahtumahetkellä säädetty, eläkkeeseen oikeuttaa aika sen kalenterivuoden alusta, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää hänen omaa ikäluokkaansa lähimmälle ikäluokalle säädetyn alimman vanhuuseläkeiän;

12) *rahamäärillä* summia, jotka vastaavat työntekijän eläkelain 96, 97 ja 100 §:ssä tarkoitettua palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13) *edunjättäjällä* henkilöä, jonka jälkeen suoritetaan tämän lain mukaista perhe-eläkettä;

14) *edunsaajalla* henkilöä, jolla on oikeus saada tämän lain mukaista perhe-eläkettä;

15) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

16) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

17) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;

18) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maassa työskentely aika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;

19) *alimmalla vanhuuseläkeikäällä* 10 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.

13) *edunjättäjällä* henkilöä, jonka jälkeen suoritetaan tämän lain mukaista perhe-eläkettä;

14) *edunsaajalla* henkilöä, jolla on oikeus saada tämän lain mukaista perhe-eläkettä;

15) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

16) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

17) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

18) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;

19) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maassa työskentely aika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;

20) *alimmalla vanhuuseläkeikäällä* 10 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.

153 §

Julkisen työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Pyydettyessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten

153 §

Julkisen työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Pyydettyessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten

Voimassa oleva laki

tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilman työntekijän suostumusta ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä mainittujen asioiden päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

Ehdotus

tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä mainittujen asioiden päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

153 a §

Kevan oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten

Kevalla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöstä annetussa laissa tarkoitetulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

155 §

Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja

Kevan on annettava työntekijälle tämän pyynnöstä hallussaan olevat työntekijän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot on muutoin voimassa, mitä julkisuuslaissa ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Kevan on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä hänen tietojaan voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

165 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Keva rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

5.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan kansaneläkelain (568/2007) 86 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 90 ja 96 §, sellaisena kuin niistä on 90 § osaksi laissa 986/2007 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

86 §

86 §

Tiedot etuuden ratkaisemista varten

Tiedot etuuden ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan tämän lain mukaisen eläkkeen tai etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan tämän lain mukaisen eläkkeen tai etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

7) rahalaitoksilta koskien leskeneläkkeenhakijaa tai -saajaa, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta *eikä tämä ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen*; pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

7) rahalaitoksilta koskien leskeneläkkeenhakijaa tai -saajaa, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta; pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

90 §

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

1) Eläketurvakeskukselle, eläke- ja vakuutuslaitokselle tai muulle eläkkeen tai korvauksen myöntäjälle tai maksajalle välttämättömät tiedot tämän lain mukaisista eläkepäätöksistä kokonaiseläketurvan arvioimiseksi;

2) Eläketurvakeskukselle ja eläkelaitoksille sekä Suomen kanssa sosiaaliturvasopimuksen tehneiden ja sosiaaliturva-asetuksen piiriin kuuluvien maiden viranomaisille ja laitoksille välttämättömiä tietoja sosiaaliturvasopimusten ja edellä mainitun asetuksen täytäntöönpanoa sekä niiden hoitamien muiden sosiaalietuuksien täytäntöönpanoa varten;

3) 61 §:ssä tarkoitettulle lääkäri- tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle tutkimuksiin lähetettävän henkilön terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja; sekä

4) Maahanmuuttovirastolle välttämättömiä tietoja Kansaneläkelaitoksen toimeenpantavaksi säädetyistä etuuksista kansalaisuuslaissa (359/2003) ja ulkomaalaislaissa (301/2004) säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

90 §

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

1) Eläketurvakeskukselle, eläke- ja vakuutuslaitokselle tai muulle eläkkeen tai korvauksen myöntäjälle tai maksajalle välttämättömät tiedot tämän lain mukaisista eläkepäätöksistä kokonaiseläketurvan arvioimiseksi;

2) Eläketurvakeskukselle ja eläkelaitoksille sekä Suomen kanssa sosiaaliturvasopimuksen tehneiden ja sosiaaliturva-asetuksen piiriin kuuluvien maiden viranomaisille ja laitoksille välttämättömiä tietoja sosiaaliturvasopimusten ja edellä mainitun asetuksen täytäntöönpanoa sekä niiden hoitamien muiden sosiaalietuuksien täytäntöönpanoa varten;

3) 61 §:ssä tarkoitettulle lääkäri- tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle tutkimuksiin lähetettävän henkilön terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä vireillä olevassa etuusasiassa työkyvyttömyyden selvittämistä varten tehtävän tutkimuksen suorittamiseksi;

4) Maahanmuuttovirastolle välttämättömiä tietoja Kansaneläkelaitoksen toimeenpantavaksi säädetyistä etuuksista kansalaisuuslaissa (359/2003) ja ulkomaalaislaissa (301/2004) säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

5) lääkäri- tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi työkyvyttömyyseläkeasian käsittelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevia tietoja, jos tietojen antaminen on vireillä olevan työkyvyttömyyseläkeasian ratkaisemiseksi välttämätöntä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

96 §

96 §

Tiedot etuuden hakijalle

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Kansaneläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

—
*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

6.

Laki

aikuiskoulutusetuuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan aikuiskoulutusetuuksista annetun lain (1276/2000) 29 §:n 3 momentti,
muutetaan 29 §:n 1 momentti ja
lisätään lakiin uusi 18 a § seuraavasti:

Voimassa oleva lakie

Ehdotus

18 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Työllisyysrahasto tai Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun ne hoitavat tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

29 §

29 §

Salassapito

Salassapito

Rahastolla ja muutoksenhakuelimellä on oikeus saada ja luovuttaa tässä laissa tarkoitettut tiedot salassapitosäännösten estämättä.

Rahastolla ja muutoksenhakuelimellä on oikeus saada ja luovuttaa 27 ja 28 §:ssä tarkoitettut tiedot salassapitosäännösten estämättä.

Tietojen saamiseen, luovuttamiseen ja salassapitoon sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) ja henkilötietolain (523/1999) säännöksiä, jollei tässä laissa ole toisin säädetty.

(3 mom. kumotaan)

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

7.

Laki

asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 15 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain (1573/1993) 15 a §, sellaisena kuin se on laissa 699/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 a §

15 a §

Ilmoitusvelvollisuus

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

9.

Laki**eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 43 ja 50 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 43 §:n 2 momentti ja 50 §
 seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

43 §

43 §

*Tiedot asumistuen ratkaisemista varten**Tiedot asumistuen ratkaisemista varten*

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien asumistuenhakijaa tai -saajaa sekä hänen avio- tai avopuolisoaan, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä asumistuen hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta *eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen*. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien asumistuenhakijaa tai -saajaa sekä hänen avio- tai avopuolisoaan, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä asumistuen hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

50 §

50 §

*Tiedot asumistuen hakijalle****Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen***

Kansaneläkelaitoksen on annettava asumistuen hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

10.

Laki**Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 59 §:n 5 momentti ja 64 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

59 §

59 §

Tietojen saaminen pyynnöstä

Tietojen saaminen pyynnöstä

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada 37 §:n mukaan yhteensovitettavan kuntoutusrahan määräämistä varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta kuntoutusrahan hakijasta ja saajasta sekä kuolinpesästä, jossa hakija tai saaja on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta *eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen*. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada 37 §:n mukaan yhteensovitettavan kuntoutusrahan määräämistä varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta kuntoutusrahan hakijasta ja saajasta sekä kuolinpesästä, jossa hakija tai saaja on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

64 §

64 §

Ilmoitusvelvollisuus

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

11.

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 23 a §:n 2 momentti sekä 24 ja 24 c §, sellaisina kuin ne ovat, 23 a §:n 2 momentti ja 24 c § laissa 693/2002 sekä 24 § laeissa 693/2002 ja 109/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 a §

Tietojensaantioikeus

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien tuen hakijaa tai saajaa ja hänen 6 §:n 1 momentin perusteella määräytyvää perheenjäsentään sekä kuolinpesää, jossa joku heistä on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyttä tai luotettavuutta *eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen*. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

24 §

Tietojen luovuttaminen ja käyttäminen eräissä tapauksissa

Tuen maksamisen yhteydessä Kansaneläkelaitos lähettää kunnalle salassapitosään-

Ehdotus

23 a §

Tietojensaantioikeus

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien tuen hakijaa tai saajaa ja hänen 6 §:n 1 momentin perusteella määräytyvää perheenjäsentään sekä kuolinpesää, jossa joku heistä on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

24 §

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Tuen maksamisen yhteydessä Kansaneläkelaitos lähettää kunnalle *lastenhoidon tuen*

Voimassa oleva laki

nösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta tiedot sinä kuukautena tuen piirissä olevista lapsista sekä tukeen oikeutetuista ja tukea saavista henkilöistä, yhteisöistä ja yhtymistä ja näille maksettavien tukien määrästä.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamiaan tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa kunnalle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tietoonsa saamansa seikat, jotka ovat välttämättömiä arvioitaessa lapsen varhaiskasvatusoikeuden laajuutta.

24 c §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Ehdotus

maksuvelvollisuuden selvittämistä varten salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta tiedot sinä kuukautena tuen piirissä olevista lapsista sekä tukeen oikeutetuista ja tukea saavista henkilöistä, yhteisöistä ja yhtymistä ja näille maksettavien tukien määrästä.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamiaan tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa kunnalle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tietoonsa saamansa seikat, jotka ovat välttämättömiä arvioitaessa lapsen varhaiskasvatusoikeuden laajuutta.

24 c §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

12.

Laki

sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) 9 a §:n 3 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 882/2015, ja lisätään lakiin uusi 9 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 a §

Tietojen antamiseen ja saamiseen noudatetaan lisäksi, mitä maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain:

3) 162 §:ssä säädetään oikeudesta saada korvausasiaa koskevia tietoja;

(3 kohta kumotaan)

9 b §

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Maatalousyrittäjien eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

14.

Laki**takuueläkkeestä annetun lain 32 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 32 §,
sellaisena kuin se on osaksi laissa 1267/2016, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

32 §

32 §

*Takuueläkettä koskevat menettelysäännökset**Takuueläkettä koskevat menettelysäännökset*

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa 14 §:n 3 momentissa tarkoitettulle lääkärille, terveydenhuollon toimintayksikölle ja tutkimuslaitokselle tutkimuksiin lähetettävän terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja.

Takuueläkkeeseen sovelletaan kansaneläkelain 63 §:ää päätöksen antamisesta, 75 §:ää takaisinperinnästä, 75 a §:ää kuoleman jälkehen maksettujen etuuksien palauttamisesta, 76 §:ää takaisinperittävän saatavan vanhentumisesta, 13 luvun säännöksiä tietojen saamisesta, luovuttamisesta ja salassapidosta sekä 106 ja 107 §:ää viivästyskorotuksesta ja viivästysajasta, kuitenkin siten, että viivästysajan katsotaan alkavan vasta, kun yksi kalenterikuukausi on kulunut sen kuukauden päättymisestä, jona ilmoitus 9 §:ssä mainitusta eläkkeestä tai korvauksesta on tullut Kansaneläkelaitokselle.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa 14 §:n 3 momentissa tarkoitettulle lääkärille, terveydenhuollon toimintayksikölle ja tutkimuslaitokselle tutkimuksiin lähetettävän terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja, *jotka ovat välttämättömiä työkyvyttömyyden selvittämistä tai uudelleen arvioimista varten tehtävän tutkimuksen toteuttamiseksi.*

Takuueläkkeeseen sovelletaan kansaneläkelain 63 §:ää päätöksen antamisesta, 75 §:ää takaisinperinnästä, 75 a §:ää kuoleman jälkehen maksettujen etuuksien palauttamisesta, 76 §:ää takaisinperittävän saatavan vanhentumisesta, 13 luvun säännöksiä tietojen saamisesta, luovuttamisesta ja salassapidosta *sekä rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta* sekä 106 ja 107 §:ää viivästyskorotuksesta ja viivästysajasta, kuitenkin siten, että viivästysajan katsotaan alkavan vasta, kun yksi kalenterikuukausi on kulunut sen kuukauden päättymisestä, jona ilmoitus 9 §:ssä mainitusta eläkkeestä tai korvauksesta on tullut Kansaneläkelaitokselle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

15.

Laki

**tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain
16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun
lain (1522/2016) 16 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

16 §

*Työtapaturma- ja ammattitautilain sovelta-
minen*

*Työtapaturma- ja ammattitautilain sovelta-
minen*

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaiseen asiaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuksien toimeenpanosta. Lisäksi sovelletaan mitä mainitun lain IX osassa säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja salassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilatiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaiseen asiaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuksien toimeenpanosta. Lisäksi sovelletaan mitä mainitun lain IX osassa, *255 a §:ää lukuun ottamatta*, säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja salassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilatiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä, päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

17.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 1 a ja 26 a §, sellaisina kuin ne ovat, 1 a § laissa 1653/2015 ja 26 a § laissa 522/2018, sekä *lisätään* lakiin uusi 26 f § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 a §

1 a §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

2) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työttömyysvakuutusta koskevia määräyksiä.

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

2) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työttömyysvakuutusta koskevia määräyksiä;

3) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

26 a §

26 a §

Työttömyysvakuutusrekisteri

Työttömyysvakuutusrekisteri

Työllisyysrahasto pitää sille tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuja koskevien asioiden hoitoa varten työttömyysvakuutusrekisteriä. *Jollei tässä laissa*

Työllisyysrahasto pitää sille tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuja koskevien asioiden hoitoa varten työttömyysvakuutusrekisteriä.

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

toisin säädetä, rekisteriin talletettujen henkilötietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

26 f §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Työllisyysrahasto rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

18.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 79 §:n 6 ja 8 momentti, sellaisena kuin niistä on 79 §:n 6 momentti laissa 525/2008,
muutetaan 79 §:n 4, 5 ja 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 79 §:n 4 momentti osaksi laeissa 50/2002, 525/2008 ja 305/2015, 5 momentti laissa 50/2002 ja 7 momentti laissa 525/2008, sekä *lisätään* lakiin siitä lailla 75/1998 kumotun 81 §:n tilalle uusi 81 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

79 §

79 §

Salassapitovelvollisuus

Salassapitovelvollisuus

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) toiselle vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhtiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhtiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla vakuutuslaitokselle tai omistusyhteisölle korvausasian hoitoa, vakuutus sopimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen *arkaluonteisten* tietojen luovuttamista;

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä tietosuojasetus, muuta johdu, ulkomainen vakuutusyhtiö saa 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:

- 1) toiselle vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhtiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhtiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla vakuutuslaitokselle tai omistusyhteisölle korvausasian hoitoa, vakuutus sopimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske *tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa* tarkoitettujen tietojen luovuttamista;

Voimassa oleva laki

4) vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä ollevalle sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;

5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhtiön takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutus-tapahtumasta;

6) vakuutusyhtiöön kohdistuneista rikoksista sekä sille ilmoitetuista vahingoista toisille vakuutuslaitoksille vakuutuslaitoksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi siten kuin tietosuojalautakunta henkilötietolain 43 §:n 3 momentin nojalla tarkemmin määrää;

7) sosiaali- ja terveysministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty; lupa voidaan antaa määräjäksi ja siihen on liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeelliset määräykset; lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä;

8) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteesen panoa varten; sekä

9) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle muun kuin kuluttajan viivästyneestä vakuutusmaksusaatavasta;

10) samaan konserniin, vakuutusyhtiölain 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyritysryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia, ryhmävalvontaa sekä ryhmittymän

Ehdotus

4) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;

5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhtiön takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutus-tapahtumasta;

6) toiselle vakuutusyhtiölle vakuutusyhtiöön kohdistuneista rikoksista 81 §:ssä tarkoitettut tiedot vakuutusyhtiöihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi;

7) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

8) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteesen panoa varten; sekä

9) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle muun kuin kuluttajan viivästyneestä vakuutusmaksusaatavasta;

10) samaan konserniin, vakuutusyhtiölain 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyritysryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia, ryhmävalvontaa sekä ryhmittymän

Voimassa oleva laki

riskienhallintaa varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta ei koske henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 4 momentissa säädetään, ulkomainen vakuutusyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu ulkomaisen vakuutusyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Mitä 4 momentin 4 kohdassa säädetään vakuutusyhtiön oikeudesta tietojen luovuttamiseen, koskee soveltuvin osin myös 4 momentin 4 kohdassa tarkoitettua vakuutusalan lautakuntaa tai toimielintä.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa 2 momentissa mainituille viranomaisille vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen niiden tehtävien suorittamiseksi. Vakuutusyhtiö voi 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain sellaisia tietoja, joita tarvitaan kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä tämän pykälän 4–6 momentin täytäntöönpanosta.

Ehdotus

riskienhallintaa varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske *tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.*

Sen lisäksi, mitä 4 momentissa säädetään, ulkomainen vakuutusyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu ulkomaisen vakuutusyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske *tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.*

(6 mom. kumotaan)

Vakuutusyhtiö voi 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

(8 mom. kumotaan)

81 §

Ulkomaisen vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja siihen kohdistuneista rikoksista ja rikosepäilyistä

Ulkomainen vakuutusyhtiö saa käsitellä ja rekisteröidä tiedon sen harjoittamaan vakuutustoimintaan kohdistuneista rikoksista ja niiden epäilyistä ylläpitämäänsä rekisteriin. Tietoja saa käsitellä vain siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä vakuutustoimintaan

kohdistuvien rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi.

Ulkomainen vakuutusyhtiö saa merkitä rekisteriin:

- 1) tiedon vahinkotapahtumasta,*
- 2) tiedon vakuutusyhtiöstä, johon rikos tai epäilty rikos on kohdistunut,*
- 3) tiedon tallennusajasta,*
- 4) rekisteröidyn nimen, henkilötunnuksen, osoitteen ja ammatin,*
- 5) tiedon tuomioistuimesta, jossa asiaa käsitellään,*
- 6) tiedon siitä, kuka on ilmoittanut tallennettavan tiedon.*

Ulkomainen vakuutusyhtiö ei saa tehdä merkintää rekisteriin ennen kuin epäilystä rikoksesta on ilmoitettu esitutkintaviranomaiselle taikka syyttäjälle. Merkintä rekisteriin on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun ulkomainen vakuutusyhtiö on saattanut rikosprosessin vireille tai kun ulkomainen vakuutusyhtiö on saanut tiedon siitä, että joku muu on saattanut rikosprosessin vireille, taikka kun syyttäjä on päättänyt nostaa asiassa syytteen.

Tiedot on poistettava rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun rekisteröity on alioikeuden tuomiolla todettu syyttömäksi epäiltyyn tekoon, oikeusprosessista on luovuttu tai jos ylempi oikeusaste on vapauttanut alemman oikeusasteen tuomitseman henkilön. Ulkomainen vakuutusyhtiö voi rekisteröidä tiedot uudelleen, jos ylempi oikeusaste tuomitsee henkilön, jonka alempi oikeusaste on vapauttanut.

Tiedot on poistettava rekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun kyseistä rikosta koskeva tieto on ensimmäisen kerran rekisteröity.

Rekisteröidylle on ilmoitettava, jos vakuutushakemuksen epääminen taikka muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu rekisterissä olevista tiedoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 18 ja 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) 16 §:n 1 momentti, 18 §:n 3 momentti ja 22 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 16 §:n 1 momentti laissa 483/2015 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

16 §

Tapaturmaturvan järjestäminen ja asian käsittely

Tapaturmaturvan järjestäminen ja asian käsittely

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaista tapaturmaturvaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuksien toimeenpanosta lukuun ottamatta 114 §:n säännöstä asian alistamisesta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ratkaistavaksi. Lisäksi sovelletaan, mitä mainitun lain IX osassa säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja salassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilatiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaista tapaturmaturvaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuksien toimeenpanosta lukuun ottamatta 114 §:n säännöstä asian alistamisesta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ratkaistavaksi. Lisäksi sovelletaan, mitä mainitun lain IX osassa säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja salassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilatiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä, päätöksen ko-neellisesta allekirjoittamisesta sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

Tapaturmavakuutuskeskuksen ja vakuutuslaitoksen tehtävät

Vakuutuslaitoksen on ilmoitettava vuosittain viimeistään kuukauden kuluttua urheilulajin peli- tai kilpailukauden alkamisesta lajiliitolle 19 §:ssä säädettyä tehtävää varten lajiin kuuluihin kuuluvan urheiluseuran ja muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön tämän lain mukaisen vakuutuksen alkamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä vakuutukseen kuuluvien *urheilijoiden suostumuksella* heidän nimensä ja henkilötunnuksensa. Vakuutuslaitoksen on vastaavasti tehtävä ilmoitus lajiin kuuluihin kuuluvan urheiluseuran ja muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön tämän lain mukaisen vakuutuksen alkamisesta ja päättymisestä kesken pelikauden. Ilmoitus on tällöin tehtävä viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluttua vakuutuksen alkamisesta tai irtisanomisesta tai vakuutuksen päättymisestä ilman irtisanomista.

22 §

Ansiotietojen ilmoittaminen ja henkilötietojen käsittely

Edellä 1 momentin nojalla saatujen tietojen käsittelystä on voimassa, *mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa (759/2004) säädetään.*

18 §

Tapaturmavakuutuskeskuksen ja vakuutuslaitoksen tehtävät

Vakuutuslaitoksen on ilmoitettava vuosittain viimeistään kuukauden kuluttua urheilulajin peli- tai kilpailukauden alkamisesta lajiliitolle 19 §:ssä säädettyä tehtävää varten lajiin kuuluihin kuuluvan urheiluseuran ja muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön tämän lain mukaisen vakuutuksen alkamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä vakuutukseen kuuluvien urheilijoiden nimet ja henkilötunnukset. Vakuutuslaitoksen on vastaavasti tehtävä ilmoitus lajiin kuuluihin kuuluvan urheiluseuran ja muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön tämän lain mukaisen vakuutuksen alkamisesta ja päättymisestä kesken pelikauden. Ilmoitus on tällöin tehtävä viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluttua vakuutuksen alkamisesta tai irtisanomisesta tai vakuutuksen päättymisestä ilman irtisanomista.

22 §

Ansiotietojen ilmoittaminen ja henkilötietojen käsittely

Edellä 1 momentin nojalla saatujen tietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa (759/2004) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

vammaisetuuksista annetun lain 45 ja 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 45 §:n 2 kohta ja 48 §, sellaisena kuin niistä on 45 §:n 2 kohta laissa 1331/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

45 §

45 §

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

2) 20 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin tutkimuksiin lähetettävän henkilön terveydentilaa, sairautta ja hoitotoimenpiteitä koskevia tietoja mainitussa momentissa tarkoitettulle lääkärille tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle.

2) 20 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin tutkimuksiin lähetettävän henkilön terveydentilaa, sairautta ja hoitotoimenpiteitä koskevia tietoja mainitussa momentissa tarkoitettulle lääkärille tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle, *jos tiedot ovat välttämättömiä tutkimuksen toteuttamiseksi.*

48 §

48 §

Tiedot etuuden hakijalle

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuudenhakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

21.

Laki**yleisestä asumistuesta annetun lain 42 ja 49 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) 42 §:n 2 momentti ja 49 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

42 §

42 §

Tiedot asumistuen ratkaisemista varten

Tiedot asumistuen ratkaisemista varten

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien asumistuenhakijaa tai -saajaa sekä muita ruokakuntaan kuuluvia, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä asumistuen hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta *eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen*. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena. Ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien asumistuenhakijaa tai -saajaa sekä muita ruokakuntaan kuuluvia, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä asumistuen hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena. Ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

49 §

49 §

Tietojen antaminen asumistuen hakijalle

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Kansaneläkelaitoksen on annettava asumistuen hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU)

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

_____

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

22.

Laki

lapsilisälain 16 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsilisälain (796/1992) 16 b §, sellaisena kuin se on laissa 694/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 b §

16 b §

Ilmoitusvelvollisuus

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

23.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 2 §, 4 §:n 2 momentti ja 32 §:n 3 momentti, sekä lisätään lakiin uusi 62 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* moottoriajoneuvoa, joka on tarkoitettu kulkemaan mekaanisella voimalla maata mutta ei raiteita pitkin, sekä kytkettyä tai irrallista perävaunua;
- 2) *direktiivillä* moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/103/EY;
- 3) *vakuutusyhtiöllä* vakuutusyhtiötä tai muuta vakuutusyritystä, joka on saanut toimiluvan harjoittaa direktiivissä tarkoitettua vakuutustoimintaa;
- 4) *vakuutuksenottajalla* sitä, joka on tehnyt vakuutusyhtiön kanssa vakuutussopimuksen;
- 5) *vakuutetulla* sitä, jonka hyväksi vakuutus on voimassa;
- 6) *liikennevahingolla* ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunutta henkilö- tai esinevahinkoa;
- 7) *rekisterillä* ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteriä;
- 8) *ajoneuvon haltijalla* rekisteriin merkityä ajoneuvon haltijaa tai, jos ajoneuvoa ei tarvitse merkitä rekisteriin, sitä henkilöä, jolle ajoneuvon hallinta on pysyvästi luovutettu;

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* moottoriajoneuvoa, joka on tarkoitettu kulkemaan mekaanisella voimalla maata mutta ei raiteita pitkin, sekä kytkettyä tai irrallista perävaunua;
- 2) *direktiivillä* moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/103/EY;
- 3) *vakuutusyhtiöllä* vakuutusyhtiötä tai muuta vakuutusyritystä, joka on saanut toimiluvan harjoittaa direktiivissä tarkoitettua vakuutustoimintaa;
- 4) *vakuutuksenottajalla* sitä, joka on tehnyt vakuutusyhtiön kanssa vakuutussopimuksen;
- 5) *vakuutetulla* sitä, jonka hyväksi vakuutus on voimassa;
- 6) *liikennevahingolla* ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunutta henkilö- tai esinevahinkoa;
- 7) *rekisterillä* ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettua ajoneuvoliikennerekisteriä;
- 8) *ajoneuvon haltijalla* rekisteriin merkityä ajoneuvon haltijaa tai, jos ajoneuvoa ei tarvitse merkitä rekisteriin, sitä henkilöä, jolle ajoneuvon hallinta on pysyvästi luovutettu;

Voimassa oleva laki

9) ajoneuvon pysyvällä kotipaikalla valtiota, jossa ajoneuvossa oleva rekisterikilpi, vakuutuskilpi tai tunnistemerkki on annettu, tai jos näitä ei vaadita, sitä valtiota, jossa ajoneuvon haltijalla on pysyvä asuinpaikka, taikka jos rekisterikilpeä ei ole tai se on väärä tai laiton, sitä valtiota, jossa liikennevahinko on tapahtunut;

10) liikennekäytöstä poistolla ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

11) lopullisella poistolla ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

12) ETA-valtiolla Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

13) kolmannella maalla muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

14) kansallisella toimistolla erityisjärjestöä, joka on perustettu 25 päivänä tammikuuta 1949 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sisämaan liikennekomitean tieliikenteen alakomitean suosituksen N:o 5 mukaisesti ja joka toimii niiden vakuutusyritysten yhteiselimenä, joilla on valtiossa toimilupa liikennevakuutusta käsittävän vakuutusliikkeen harjoittamiseen;

15) vihreä kortti -järjestelmällä vakuutusenantajien kansallisten toimistojen hallinnoimaa kansainvälistä vakuutusjärjestelmää;

16) vihreällä kortilla kansainvälistä vakuutustodistusta, jonka vakuutusyhtiö antaa 14 kohdassa tarkoitetun suosituksen mukaisesti;

17) korvauselimellä direktiivin 10 artiklassa tarkoitettua korvauksen suorittamisesta vastuussa olevaa elintä;

18) siirtoliikennevakuutuksella ajoneuvolain (1090/2002) 66 f §:ssä tarkoitettua siirtolupaa varten annettua määräaikaista liikennevakuutusta;

19) liikenneväylällä yleistä ja yksityistä tietä, katuja, rakennuskaavatietä, moottorikelkkailureittiä, toria sekä muuta yleiselle liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta.

Ehdotus

9) ajoneuvon pysyvällä kotipaikalla valtiota, jossa ajoneuvossa oleva rekisterikilpi, vakuutuskilpi tai tunnistemerkki on annettu, tai jos näitä ei vaadita, sitä valtiota, jossa ajoneuvon haltijalla on pysyvä asuinpaikka, taikka jos rekisterikilpeä ei ole tai se on väärä tai laiton, sitä valtiota, jossa liikennevahinko on tapahtunut;

10) liikennekäytöstä poistolla ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

11) lopullisella poistolla ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

12) ETA-valtiolla Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

13) kolmannella maalla muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

14) kansallisella toimistolla erityisjärjestöä, joka on perustettu 25 päivänä tammikuuta 1949 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sisämaan liikennekomitean tieliikenteen alakomitean suosituksen N:o 5 mukaisesti ja joka toimii niiden vakuutusyritysten yhteiselimenä, joilla on valtiossa toimilupa liikennevakuutusta käsittävän vakuutusliikkeen harjoittamiseen;

15) vihreä kortti -järjestelmällä vakuutusenantajien kansallisten toimistojen hallinnoimaa kansainvälistä vakuutusjärjestelmää;

16) vihreällä kortilla kansainvälistä vakuutustodistusta, jonka vakuutusyhtiö antaa 14 kohdassa tarkoitetun suosituksen mukaisesti;

17) korvauselimellä direktiivin 10 artiklassa tarkoitettua korvauksen suorittamisesta vastuussa olevaa elintä;

18) siirtoliikennevakuutuksella ajoneuvolain (1090/2002) 66 f §:ssä tarkoitettua siirtolupaa varten annettua määräaikaista liikennevakuutusta;

19) liikenneväylällä yleistä ja yksityistä tietä, katuja, rakennuskaavatietä, moottorikelkkailureittiä, toria sekä muuta liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta;

20) tietosuojasetuksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikku-

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

4 §

4 §

Liikennevakuutuskeskus

Liikennevakuutuskeskus

Mitä jäljempänä 9, 11, 12, 14, 15, 20, 24, 25, 33—39, 49—52, 55—68, 73, 79—85 ja 95 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Liikennevakuutuskeskukseen.

Mitä jäljempänä 9, 11, 12, 14, 15, 20, 24, 25, 33—39, 49—52, 55—62, 62 a, 63, 64—68, 73, 79—85 ja 95 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Liikennevakuutuskeskukseen.

32 §

32 §

Korvausvastuu liikennevahingosta

Korvausvastuu liikennevahingosta

Mitä jäljempänä 33—39, 49—68, 73 ja 79—83 §:ssä, 84 §:n 1 momentissa ja 85 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Valtiokonttoriin.

Mitä jäljempänä 33—39, 49—62, 62 a, 63, 64—68, 73 ja 79—83 §:ssä, 84 §:n 1 momentissa ja 85 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Valtiokonttoriin.

62 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että vakuutusyhtiö rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain (461/2016) 18 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

*Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen
luovuttamiseen*

*Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen
luovuttamiseen*

Liikennevakuutuskeskuksen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön salassapitovelvollisuuteen, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen ja salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöistä.

Liikennevakuutuskeskuksen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön salassapitovelvollisuuteen, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen ja salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 30 luvun 1, 3, 3 a ja 4 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

25.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 140 § ja 144 §:n 5 momentti,
muutetaan 2 §:n 1 momentti, 143 § ja 144 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n
1 momentti osaksi laeissa 990/2008, 632/2009, 357/2010 ja 75/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 138 a ja 146 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Keskeiset määritelmät

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *eläkelaitoksella* Maatalousyrittäjien eläkelaitosta sekä työntekijän eläkelain (395/2006) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua eläkelaitosta silloin, kun ne käsittelevät tämän lain mukaista eläkeasiaa;

2) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 31 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua maatalousyrittäjän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää;

3) *työeläkelaiilla* työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettuja lakeja;

4) *työeläkkeellä* työeläkelakien mukaista eläkettä;

5) *työtulolla* maatalousyrittäjälle 14 §:n ja apurahansaajalle 21 a §:n mukaisesti vahvistettua vuotuista työtuloa;

6) *kokonaistyötulolla* 73 §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteena olevaa työtuloa, jossa on otettu huomioon työeläkevakuutusmaksun maksamatta jättäminen;

7) *työansioilla* tässä laissa ja yrittäjän eläkelaisissa (1272/2006) tarkoitettuja kokonaistyötuloja sekä muiden työeläkelakien mukaisia työansioita;

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *eläkelaitoksella* Maatalousyrittäjien eläkelaitosta sekä työntekijän eläkelain (395/2006) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua eläkelaitosta silloin, kun ne käsittelevät tämän lain mukaista eläkeasiaa;

2) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 31 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua maatalousyrittäjän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää;

3) *työeläkelaiilla* työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettuja lakeja;

4) *työeläkkeellä* työeläkelakien mukaista eläkettä;

5) *työtulolla* maatalousyrittäjälle 14 §:n ja apurahansaajalle 21 a §:n mukaisesti vahvistettua vuotuista työtuloa;

6) *kokonaistyötulolla* 73 §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteena olevaa työtuloa, jossa on otettu huomioon työeläkevakuutusmaksun maksamatta jättäminen;

7) *työansioilla* tässä laissa ja yrittäjän eläkelaisissa (1272/2006) tarkoitettuja kokonaistyötuloja sekä muiden työeläkelakien mukaisia työansioita;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8) *palkattomalla ajalla* työntekijän eläkelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua aikaa;

9) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitetun kokonaistyötulon, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 8 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

10) *ensisijaisella etuudella* työntekijän eläkelain 92 ja 93 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

11) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;

12) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

13) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta; ja

14) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi.

8) *palkattomalla ajalla* työntekijän eläkelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua aikaa;

9) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitetun kokonaistyötulon, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 8 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

10) *ensisijaisella etuudella* työntekijän eläkelain 92 ja 93 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

11) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;

12) *tietosuoja-asetuksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus)*;

13) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

14) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta; ja

15) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

138 a §

Eläkelaitoksen oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten

Eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöstä annetussa laissa tarkoitettulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

140 §

Maatalousyrittäjän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen on annettava maatalousyrittäjälle tämän pyynnöstä hallussaan olevat maatalousyrittäjän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot on muuten voimassa, mitä julkisuuslaissa ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Eläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä hänen tietojaan voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

143 §

143 §

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeus saada tietoja tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeus saada tietoja tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) veroviranomaiselta ja maaseutuelinkeinorekisteristä annetussa laissa (1515/1994) tarkoitetulta rekisteriviranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa; ja

1) Verohallinnolta ja maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008) tarkoitetulta rekisteriviranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa; ja

2) Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetussa laissa (1139/1994) tarkoitetulta viranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen kalastusta koskevien tehtävien toimeenpanossa.

2) Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetussa laissa (1048/2016) ja kalastuslaissa (379/2015) säädetyiltä tarkoitetulta viranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

Eläketurvakeskuksella ja eläkelaitoksella on oikeus saada I momentissa tarkoitetut tiedot maksutta, jos ne on tarkoitettu käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi. Muussa tapauksessa tietojen pyytäjän on veroviranomaisen vaatimuksesta maksettava tietojen antamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Eläketurvakeskuksella ja eläkelaitoksella on oikeus saada I momentissa tarkoitetut tiedot maksutta, jos ne on tarkoitettu käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi. Muussa tapauksessa tietojen pyytäjän on Verohallinnon vaatimuksesta maksettava tietojen antamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa. Nämä tiedot on annettava eläkelaitokselle vuosittain poronhoitovuoden päätyttyä siten kuin eläkelaitos tarkemmin määrää. Eläketurvakeskuksella ja eläkelaitoksella on oikeus tarvittaessa muulloinkin saada näitä tietoja paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa. Nämä tiedot on annettava eläkelaitokselle vuosittain poronhoitovuoden päätyttyä siten kuin eläkelaitos tarkemmin määrää. Eläketurvakeskuksella ja eläkelaitoksella on oikeus tarvittaessa muulloinkin saada näitä tietoja paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada valvontatehtävän toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot joukkotietona I ja 3 momentissa säädetyiltä tahoilta, vaikka se ei olisi tietopyynnössään yksilöinyt valvontakäsittelyyn otettavia yrityksiä ja maatalousyrittäjiä, vaikka valvontakäsittely ei olisi

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vielä vireillä ja vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu. Valvontatehtävän toimeenpanoa varten eläkelaitoksella on oikeus yhdistää ja käsitellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää viisi vuotta, kuitenkin enintään valvontakäsittelyn päättymiseen saakka. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

144 §

144 §

Maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteri

Maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteri

Eläkelaitoksella on oikeus kerätä ja tallettaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot tilakäyntirekisteriin 115 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Tilakäyntirekisteriin sovelletaan henkilötietolakia, jollei tässä laissa toisin säädetä. Tilakäyntirekisterin henkilötietolaissa tarkoitettuna rekisterinpitäjänä toimii eläkelaitos. Eläkelaitoksella ei ole oikeutta kerätä ja tallettaa tilakäyntirekisteriin henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja. Tietojen luovuttamista varten työterveyshuollon palvelujen tuottajille voidaan avata tekninen käyttöyhteys eläkelaitoksessa olevaan tilakäyntirekisteriin. Tilakäyntirekisteriin talletetut tiedot on hävitettävä kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun tilakäynti on toteutettu.

Eläkelaitoksella on oikeus kerätä ja tallettaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot tilakäyntirekisteriin 115 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Tilakäyntirekisterin rekisterinpitäjänä toimii eläkelaitos. Tietojen luovuttamista varten työterveyshuollon palvelujen tuottajille voidaan avata tekninen käyttöyhteys eläkelaitoksessa olevaan tilakäyntirekisteriin. *Tilakäyntirekisteriin talletetut tiedot on hävitettävä kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun tilakäynti on toteutettu.*

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ei ole oikeutta luovuttaa 115 §:ssä tarkoitettuun tilakäyntirekisteriin talletettuja tietoja, ellei siitä ole erikseen muualla laissa säädetty tai asianomainen, jonka tiedoista on kysymys, anna siihen suostumustaan. Tietoja voidaan luovuttaa tieteellistä tutkimusta varten siten kuin julkisuuslain 28 §:ssä säädetään.

(5 mom. kumotaan)

146 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkelaitos rajoittaa henki-

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

26.

Laki

maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 77 §:n 2 momentti,

muutetaan 4 §:n 1 momentti, 157 §:n 2 momentti, 158 §, 162 § ja 180 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1 momentti osaksi laissa 94/2016 ja 180 §:n 2 momentti osaksi laissa 1651/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 174 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Muut määritelmät ja viittaussäännökset

Muut määritelmät ja viittaussäännökset

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vahingolla* 11 §:ssä tarkoitetun vahinkotapahtuman seurausta;

2) *pakollisella vakuutuksella* 5 §:n 1 ja 2 momentin mukaan vahvistettua tai jatkettua tämän lain mukaista vakuutusta;

3) *vahingoittuneella* henkilöä, jolle on satunut 11 §:ssä tarkoitettu vahinkotapahtuma;

4) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

5) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta,

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vahingolla* 11 §:ssä tarkoitetun vahinkotapahtuman seurausta;

2) *pakollisella vakuutuksella* 5 §:n 1 ja 2 momentin mukaan vahvistettua tai jatkettua tämän lain mukaista vakuutusta;

3) *vahingoittuneella* henkilöä, jolle on satunut 11 §:ssä tarkoitettu vahinkotapahtuma;

4) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

5) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

6) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta,

Voimassa oleva laki

jossa on työtapaturmia ja ammattitauteja koskevia määräyksiä;

6) *vanhuuseläkkeellä* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista vanhuuseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua aikaisemman lainsäädännön mukaista vanhuuseläkettä, kansaneläkelain (568/2007) mukaista vanhuuseläkettä sekä niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä;

7) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelain voimaanpanolain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.

Ehdotus

jossa on työtapaturmia ja ammattitauteja koskevia määräyksiä;

7) *vanhuuseläkkeellä* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista vanhuuseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua aikaisemman lainsäädännön mukaista vanhuuseläkettä, kansaneläkelain (568/2007) mukaista vanhuuseläkettä sekä niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä;

8) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelain voimaanpanolain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.

77 §

Korvausasian vireilletulosta ilmoittaminen vahingoittuneelle

Ilmoitukseen on sisällytettävä henkilötietolain (523/1999) 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu selvitys vahingoittuneen henkilötietojen käsittelystä tämän lain mukaisen korvausasian yhteydessä.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

157 §

157 §

*Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain
toksen ja muutoksenhakuelimen oikeus
saada tietoja*

*Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain
toksen ja muutoksenhakuelimen oikeus
saada tietoja*

Pyydettäessä työnantajalta korvausasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja työnantajalle saa *ilman vahingoittuneen suostumusta* ilmoittaa vain ne vahingoittunutta koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

Pyydettäessä työnantajalta korvausasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja työnantajalle saa ilmoittaa vain ne vahingoittunutta koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

158 §

158 §

*Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain
toksen oikeus antaa tietoja*

*Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain
toksen oikeus antaa tietoja*

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain toksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturvaa koskevan kansainvälisen säädöksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) ministeriölle, Verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaalivakuutusjärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen korvaus vaikuttaa, tämän lain mukaisista korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista korvauksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteesenpanoa varten;

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain toksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturvaa koskevan kansainvälisen säädöksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) ministeriölle, Verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaalivakuutusjärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen korvaus vaikuttaa, tämän lain mukaisista korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista korvauksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteesenpanoa varten;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3) työtapaturma- ja ammattitautilain, liikennevakuutuslain tai potilasvahinkolain mukaista vakuutusta toimeenpanevalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle niihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi tiedot maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokseen tämän lain toimeenpanon yhteydessä kohdistuneista rikoksista, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle ilmoitetuista vahingoista ja maksetuista korvauksista sekä korvauksenhakijoiden ja -saajien henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot; edellytyksenä on lisäksi, että tietosuojalautakunta on antanut tietojen käsittelyyn henkilötietolain 43 §:ssä tarkoitetun luvan;

4) toiselle lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle välttämättömät tiedot sen selvittämiseksi, mikä on näiden vastuu samasta vahingosta;

5) toiselle vakuutuslaitokselle ja vahingonaiheuttajalle tiedot, jotka ovat välttämättömiä vakuutuslaitoksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi;

6) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle vakuutuksenottajaan ja vakuuttamisvelvolliseen tämän lain perusteella kohdistuvasta ulosottokelpoisesta saatavastaan;

7) tämän lain 157 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle terveydenhuollon toimintayksikölle ja itsenäiselle ammatinharjoittajalle vahingoittunutta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä maksusitoumuksen antamiseksi tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen pyytäessä asiantuntijalautsuntoa korvausasian ratkaisemiseksi;

8) Tilastokeskukselle tämän lain mukaista korvausta saaneen henkilötunnus, vahinkotaapahtuman sattumisaikaa ja -paikkaa, sattumisolosuhteita, syitä ja seurauksia sekä siitä aiheutuneen työkyvyttömyyden kestoa koskevat tiedot samoin kuin muut 75 §:ssä tarkoitettuun ilmoitukseen perustuvat tiedot, jotka ovat välttämättömiä Tilastokeskuksen toimialaan kuuluvien, yhteiskuntaoloja ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laadintaa varten;

9) Työterveyslaitokselle työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 2 a §:n 2 momentissa tarkoitetut

3) toiselle lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle välttämättömät tiedot sen selvittämiseksi, mikä on näiden vastuu samasta vahingosta;

4) toiselle vakuutuslaitokselle ja vahingonaiheuttajalle tiedot, jotka ovat välttämättömiä vakuutuslaitoksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi;

5) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle vakuutuksenottajaan ja vakuuttamisvelvolliseen tämän lain perusteella kohdistuvasta ulosottokelpoisesta saatavastaan;

6) tämän lain 157 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle terveydenhuollon toimintayksikölle ja itsenäiselle ammatinharjoittajalle vahingoittunutta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä maksusitoumuksen antamiseksi tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen pyytäessä asiantuntijalautsuntoa korvausasian ratkaisemiseksi;

7) Tilastokeskukselle tämän lain mukaista korvausta saaneen henkilötunnus, vahinkotaapahtuman sattumisaikaa ja -paikkaa, sattumisolosuhteita, syitä ja seurauksia sekä siitä aiheutuneen työkyvyttömyyden kestoa koskevat tiedot samoin kuin muut 75 §:ssä tarkoitettuun ilmoitukseen perustuvat tiedot, jotka ovat välttämättömiä Tilastokeskuksen toimialaan kuuluvien, yhteiskuntaoloja ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laadintaa varten;

8) Työterveyslaitokselle työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 2 a §:n 2 momentissa tarkoitetut

Voimassa oleva laki

tiedot työperäisten sairauksien rekisteröintiä varten;

10) Eläketurvakeskukselle tiedot maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen myöntämistä, työeläkkeeseen vaikuttavista korvauksista.

162 §

Vahingoittuneen tai hänen edunsaajansa oikeus saada korvausasia koskevia tietoja

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on annettava vahingoittuneelle tai hänen edunsaajalleen pyynnöstä hänen korvausasiaansa koskevat tiedot. Oikeudesta tarkastaa henkilörekisteristä itseään koskevat tiedot säädetään henkilötietolaissa.

180 §

Siirtymäsäännökset

Edellä 1 momentista poiketen:

1) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaista tapaturmaeläkettä ja haittara-haa ei voida enää tämän lain tultua voimaan vaihtaa niiden pääoma-arvoa vastaavaksi pääomaksi;

2) ennen tämän lain voimaantuloa ilmeneeseen ammattitautiin, jota koskeva korvausasia on tullut vireille lain tultua voimaan, sovelletaan 29 §:n 3 momentin 3 kohtaa;

3) IV ja VII osaa sekä 112 ja 113 §:ää sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin; edellä 112 §:n nojalla korvauksesta voidaan vähen-

Ehdotus

tiedot työperäisten sairauksien rekisteröintiä varten;

9) Eläketurvakeskukselle tiedot maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen myöntämistä, työeläkkeeseen vaikuttavista korvauksista.

162 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että vakuutuslaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

174 a §

Päätöksen koneellinen allekirjoittaminen

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama päätös voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

180 §

Siirtymäsäännökset

Edellä 1 momentista poiketen:

1) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaista tapaturmaeläkettä ja haittara-haa ei voida enää tämän lain tultua voimaan vaihtaa niiden pääoma-arvoa vastaavaksi pääomaksi;

2) ennen tämän lain voimaantuloa ilmeneeseen ammattitautiin, jota koskeva korvausasia on tullut vireille lain tultua voimaan, sovelletaan 29 §:n 3 momentin 3 kohtaa;

3) IV ja VII osaa sekä 112 ja 113 §:ää sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin; edellä 112 §:n nojalla korvauksesta voidaan vähen-

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

tää myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiset pakolliset vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkeineen; mainitun pykälän 4 momenttia sovelletaan myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:ssä tarkoitettujen vapaaehtoisten vakuutusten perusteella maksettavaan korvaukseen ja vakuutusmaksuihin viivästyskorkeineen;

4) 38 §:ää sovelletaan myös 1 päivänä tammikuuta 2005 alkaen sattuneisiin vahinkotapahtumiin.

Ehdotus

tää myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiset pakolliset vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkeineen; mainitun pykälän 4 momenttia sovelletaan myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:ssä tarkoitettujen vapaaehtoisten vakuutusten perusteella maksettavaan korvaukseen ja vakuutusmaksuihin viivästyskorkeineen;

4) 38 §:ää sovelletaan myös 1 päivänä tammikuuta 2005 alkaen sattuneisiin vahinkotapahtumiin;

5) 26 luvun säännöksiä sekä 174 § ja 174 a §:ää sovelletaan myös ennen 1 päivää tammikuuta 2016 sattuneisiin työtapaturmiin ja ammattitauteihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

27.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merimieseläkelain (1290/2006) 217 §,
muutetaan 2 §:n 1 momentti ja 219 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentti
laeissa 78/2016 ja 1256/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 219 a ja 221 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Keskeiset määritelmät

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *työntekijällä* merityösopimuslain (756/2011) mukaisessa työsuhteessa olevaa merenkulkijaa;
- 2) *työsuhteella* merityösopimuslain 1 luvun 1 §:n mukaiseen työsopimukseen perustuvaa työsuhdetta tai sitä vastaavaa työsuhdetta ulkomaisessa aluksessa;
- 3) *päällystöllä* kansi- ja konepäällystä sekä miehistöllä kansi- ja konemiehistöä, taloushenkilökuntaa ja muuta laivahenkilökuntaa;
- 4) *eläkekassalla* 1 §:n 3 momentissa mainittua Merimieseläkekassaa;
- 5) *työeläkkeellä* 3 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaista eläkettä;
- 6) *palkattomalla ajalla aikaa*, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutuspäivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitok-

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *työntekijällä* merityösopimuslain (756/2011) mukaisessa työsuhteessa olevaa merenkulkijaa;
- 2) *työsuhteella* merityösopimuslain 1 luvun 1 §:n mukaiseen työsopimukseen perustuvaa työsuhdetta tai sitä vastaavaa työsuhdetta ulkomaisessa aluksessa;
- 3) *päällystöllä* kansi- ja konepäällystä sekä miehistöllä kansi- ja konemiehistöä, taloushenkilökuntaa ja muuta laivahenkilökuntaa;
- 4) *eläkekassalla* 1 §:n 3 momentissa mainittua Merimieseläkekassaa;
- 5) *työeläkkeellä* 3 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaista eläkettä;
- 6) *palkattomalla ajalla aikaa*, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutuspäivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitok-

Voimassa oleva laki

sen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta, työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (279/1959) mukaista päivärahaa;

7) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioiden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 6 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

8) *ensisijaisella etuudella* 97 ja 98 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

9) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

10) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

11) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;

Ehdotus

sen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta, työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (640/2016) mukaista päivärahaa;

7) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioiden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 6 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

8) *ensisijaisella etuudella* 97 ja 98 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

9) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

10) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

11) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

12) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;

Voimassa oleva laki

12) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;

13) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 8 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.

Ehdotus

13) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;

14) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 8 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.

217 §

Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja

Eläkekassan ja Eläketurvakeskuksen on annettava työntekijälle tämän pyynnöstä halussaan olevat työntekijän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot on muuten voimassa, mitä julkisuuslaissa ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Eläkekassan on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä hänen tietojansa voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

(kumotaan)

20 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

219 §

Työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Pyydettäessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa *ilman työntekijän suostumusta* ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettävien tietojen yksilöimiseksi.

20 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

219 §

Työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Pyydettäessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettävien tietojen yksilöimiseksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

219 a §

Eläkekassan oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten

Eläkekassalla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi ja työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

221 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkekassa tai muu toimivaltainen eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

---

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

28.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 15 luvun 1 §:n 1 momentti sekä 19 luvun 5 §:n 2 momentti ja 11 §, sellaisina kuin niistä ovat 15 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 885/2005 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 luku

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

Toimeenpanoa koskevat säännökset

1 §

1 §

Sairausvakuutuskortti

Sairausvakuutuskortti

Kansaneläkelaitos antaa tämän lain mukaan vakuutetulle henkilölle sairausvakuutuskortin. Korttiin merkitään vakuutetun suku- ja etunimet sekä henkilötunnus. Jos vakuutettu on 16 luvussa tarkoitetun työpaikkakassan jäsen, siitä tehdään merkintä sairausvakuutuskorttiin. Sairausvakuutuskorttiin voidaan merkitä myös tieto siitä, onko vakuutetulla oikeus tämän lain 5 luvussa tarkoitettuihin erityiskorvattaviin lääkkeisiin, rajoitetusti peruskorvattaviin lääkkeisiin ja kliinisiin ravintovalmisteisiin, tieto sairausvakuutuksen voimassaoloajasta ja tieto siitä, ettei vakuutettu ole oikeutettu korvaukseen 19 luvun 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla suorakorvausmenettelyllä. *Henkilön suostumuksella* sairausvakuutuskorttiin voidaan merkitä lisäksi muita Kansaneläkelaitoksen hyväksymiä tietoja ja muita sairausvakuutuksen toimeenpanossa välttämättömiä tietoja.

Kansaneläkelaitos antaa tämän lain mukaan vakuutetulle henkilölle sairausvakuutuskortin. Korttiin merkitään vakuutetun suku- ja etunimet sekä henkilötunnus. Jos vakuutettu on 16 luvussa tarkoitetun työpaikkakassan jäsen, siitä tehdään merkintä sairausvakuutuskorttiin. Sairausvakuutuskorttiin voidaan merkitä myös tieto siitä, onko vakuutetulla oikeus tämän lain 5 luvussa tarkoitettuihin erityiskorvattaviin lääkkeisiin, rajoitetusti peruskorvattaviin lääkkeisiin ja kliinisiin ravintovalmisteisiin, tieto sairausvakuutuksen voimassaoloajasta ja tieto siitä, ettei vakuutettu ole oikeutettu korvaukseen 19 luvun 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla suorakorvausmenettelyllä. Sairausvakuutuskorttiin voidaan merkitä lisäksi sairausvakuutuksen toimeenpanossa välttämättömiä tietoja.

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 luku

19 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

5 §

5 §

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettuihin tutkimuksiin lähetettävän vakuutetun terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettulle lääkärielle tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettuihin tutkimuksiin lähetettävän vakuutetun terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettulle lääkärielle tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle, *jos tiedot ovat välttämättömiä vireillä olevassa etuusasiassa terveydentilan selvittämistä ja työkyvyn arvioimista varten.*

---

11 §

11 §

Ilmoitusvelvollisuus

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

---

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

29.

Laki

sotilasavustuslain 22 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilasavustuslain (781/1993) 22 e §, sellaisena kuin se on laissa 690/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

22 e §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Ehdotus

22 e §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

31.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työntekijän eläkelain (395/2006) 145 ja 193 §,
muutetaan 2 §:n 1 momentti, 195 § ja 203 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n
1 momentti laeissa 69/2016 ja 1247/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 195 a ja 210 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Keskeiset määritelmät

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *eläkelaitoksella* 1 §:n 3 momentin mukaista työeläkevakuutusyhtiötä, eläkekassaa tai eläkesäätiötä;

2) *työsuhteella* työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:n mukaiseen työsopimukseen perustuvaa työsuhdetta;

3) *työeläkkeellä* 3 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaista eläkettä;

4) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta taikka työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) tai sotilastapaturmalain

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *eläkelaitoksella* 1 §:n 3 momentin mukaista työeläkevakuutusyhtiötä, eläkekassaa tai eläkesäätiötä;

2) *työsuhteella* työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:n mukaiseen työsopimukseen perustuvaa työsuhdetta;

3) *työeläkkeellä* 3 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaista eläkettä;

4) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta taikka työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) tai sotilastapaturmalain

Voimassa oleva laki

(1211/1990) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (279/1959) mukaista päivärahaa;

5) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioiden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 4 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

6) *ensisijaisella etuudella* 92 ja 93 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

7) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

8) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

9) *kolmannella valtiolla* muuta kuin EU- tai ETA-maata, Sveitsiä tai valtiota, jonka kanssa Suomi on solminut kahdenvälisen sosiaaliturvasopimuksen;

10) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;

11) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maassa työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;

Ehdotus

(1211/1990) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (460/2016) mukaista päivärahaa;

5) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioiden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 4 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

6) *ensisijaisella etuudella* 92 ja 93 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

7) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

8) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

9) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

10) *kolmannella valtiolla* muuta kuin EU- tai ETA-maata, Sveitsiä tai valtiota, jonka kanssa Suomi on solminut kahdenvälisen sosiaaliturvasopimuksen;

11) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;

12) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maassa työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12) alimmalla vanhuuseläkeiällä 11 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.

13) alimmalla vanhuuseläkeiällä 11 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.

145 §

Työsuhteen alkamis- ja päättymisaikaa koskevan tiedon korjaaminen

Rekisterinpitäjän velvollisuudesta virheellisen tiedon oikaisemiseen on voimassa, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

(kumotaan)

193 §

Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen on annettava työntekijälle tämän pyynnöstä halussaan olevat työntekijän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot on muutoin voimassa, mitä julkisuuslaissa ja henkilötietolaissa säädetään.

(kumotaan)

Eläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä hänen tietojaan voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

14 luku

14 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

195 §

195 §

Työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Jos käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai kuntoutusasian ratkaisemiseksi tai muuten tämän lain tai Eläketurvakeskuksesta annetun lain mukaisten tehtävien toimeenpa-

Jos käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai kuntoutusasian ratkaisemiseksi tai muuten tämän lain tai Eläketurvakeskuksesta annetun lain mukaisten tehtävien toimeenpa-

Voimassa oleva laki

nossa tarvitaan tietoja työntekijän työskentelestä ja työolosuhteista tai muista vastaavista seikoista, työnantaja on velvollinen antamaan tiedot eläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle.

Pyydetessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa *ilman työntekijän suostumusta* ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

Ehdotus

nossa tarvitaan tietoja työntekijän työskentelestä ja työolosuhteista tai muista vastaavista seikoista, työnantaja on velvollinen antamaan tiedot eläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle.

Pyydetessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

195 a §

Eläkelaitoksen oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten

Eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöstä annetussa laissa tarkoitettulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

203 §

Tietojen antaminen vakuutusyrittäjäryhmän sisällä

Työeläkevakuutusyhtiö voi salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä luovuttaa 1 momentissa tarkoitettulle toiselle yritykselle asiakaspalvelua, asiakassuhteen hoitoa ja muuta asiakashallintaa varten tarpeelliset tiedot. Tällaisia ovat tiedot työnantajan tai yrittäjän nimestä, henkilö-, yritys- ja yhteisötunnuksesta sekä asiakastunnuksesta, tiedot yhteydenpitoa varten, tiedot yrityksen omistus-

203 §

Tietojen antaminen vakuutusyrittäjäryhmän sisällä

Jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu, työeläkevakuutusyhtiö voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa 1 momentissa tarkoitettulle toiselle yritykselle asiakaspalvelua, asiakassuhteen hoitoa ja muuta asiakashallintaa varten tarpeelliset tiedot. Tällaisia ovat tiedot työnantajan tai yrittäjän nimestä, henkilö-, yritys- ja yhteisötunnuksesta sekä asiakastunnuksesta, tiedot yhteydenpitoa varten, tiedot yrityksen omistussuhteista ja vakuutusjärjestelystä, palkkasummasta sekä

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

suhteista ja vakuutusjärjestelystä, palkkasummasta sekä näihin tietoihin rinnastettavat, asiakashallintaan liittyvät tiedot.

näihin tietoihin rinnastettavat, asiakashallintaan liittyvät tiedot.

210 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

32.

Laki

työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 115 §:n 2 momentti,
muutetaan 2 §:n 1 momentti, 250 §, 252 §:n 2 momentti, 255 §:n 1 ja 4 momentti, 257 §:n
 4 momentti ja 286 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentti osaksi laissa
 93/2016, sekä

lisätään lakiin uusi 255 a ja 275 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *työntekijällä* henkilöä, johon 8 ja 9 §:n mukaan sovelletaan tätä lakia;
- 2) *yrittäjällä* henkilöä, johon 188—190 §:n mukaan sovelletaan tätä lakia;
- 3) *vahingolla* 15 §:ssä tarkoitetun vahinkotapahtuman seurausta;
- 4) *vakuuttamattomalla työllä* työtä, jota tekevää työntekijää työnantaja ei ole vastoin 3 §:n 1 momenttia vakuuttanut, ja työtä, jota tekevää työntekijää työnantaja ei ole 3 §:n 2 momentin nojalla velvollinen vakuuttamaan;
- 5) *pakollisella vakuutuksella* 3 §:n mukaista vakuutusta;
- 6) *vahingoittuneella* henkilöä, jolle on sattunut 15 §:ssä tarkoitettu vahinkotapahtuma;
- 7) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *työntekijällä* henkilöä, johon 8 ja 9 §:n mukaan sovelletaan tätä lakia;
- 2) *yrittäjällä* henkilöä, johon 188—190 §:n mukaan sovelletaan tätä lakia;
- 3) *vahingolla* 15 §:ssä tarkoitetun vahinkotapahtuman seurausta;
- 4) *vakuuttamattomalla työllä* työtä, jota tekevää työntekijää työnantaja ei ole vastoin 3 §:n 1 momenttia vakuuttanut, ja työtä, jota tekevää työntekijää työnantaja ei ole 3 §:n 2 momentin nojalla velvollinen vakuuttamaan;
- 5) *pakollisella vakuutuksella* 3 §:n mukaista vakuutusta;
- 6) *vahingoittuneella* henkilöä, jolle on sattunut 15 §:ssä tarkoitettu vahinkotapahtuma;
- 7) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 833/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;
- 8) *tietosuojasetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikku-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8) kolmannella valtiolla valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työtapaturmia ja ammattitauteja koskevia määräyksiä;

9) vanhuuseläkkeellä työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista vanhuuseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua aikaisemman lainsäädännön mukaista vanhuuseläkettä, kansaneläkelain (568/2007) mukaista vanhuuseläkettä sekä niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä;

10) työkyvyttömyyseläkkeellä työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaiissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.

vuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus);

9) kolmannella valtiolla valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työtapaturmia ja ammattitauteja koskevia määräyksiä;

10) vanhuuseläkkeellä työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista vanhuuseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua aikaisemman lainsäädännön mukaista vanhuuseläkettä, kansaneläkelain (568/2007) mukaista vanhuuseläkettä sekä niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä;

11) työkyvyttömyyseläkkeellä työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaiissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaanpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaanpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.

115 §

Korvausasian vireilletulosta ilmoittaminen vahingoittuneelle

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen on sisällytettävä henkilötietolain (523/1999) 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu selvitys vahingoittuneen henkilötietojen käsittelystä tämän lain mukaisen korvausasian yhteydessä.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

250 §

250 §

Vahingoittuneen tai hänen edunsaajansa oikeus saada korvausasiaa koskevia tietoja

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Vakuutuslaitoksen on annettava vahingoittuneelle tai hänen edunsaajalleen pyynnöstä hänen korvausasiaansa koskevat tiedot. Oikeudesta tarkastaa henkilörekisteristä itseään koskevat tiedot säädetään henkilötietolaissa.

Tietosuojasetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuojasetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että vakuutuslaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

252 §

252 §

Vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

Vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

Pyydettäessä työnantajalta korvausasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilman vahingoittuneen suostumusta ilmoittaa vain ne vahingoittunutta koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

Pyydettäessä työnantajalta korvausasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne vahingoittunutta koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

255 §

255 §

Vakuutuslaitoksen oikeus antaa tietoja

Vakuutuslaitoksen oikeus antaa tietoja

Vakuutuslaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

Vakuutuslaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturvaa koskevan kansainvälisen säädöksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturvaa koskevan kansainvälisen säädöksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) ministeriölle, Verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaalivakuutusjärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain

2) ministeriölle, Verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaalivakuutusjärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain

Voimassa oleva laki

mukainen korvaus vaikuttaa, tämän lain mukaista korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista korvauksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteesenpanoa varten;

3) tämän lain, liikennevakuutuslain tai potilasvahinkolain mukaista vakuutusta toimeenpanevalla vakuutuslaitoksella, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle niihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi tiedot vakuutuslaitokseen tämän lain toimeenpanon yhteydessä kohdistu-neista rikoksista, niille ilmoitetuista vahin-goista ja maksetuista korvauksista sekä korvauksenhakijoiden ja -saajien henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot; edellytyksenä on lisäksi, että tietosuojalautakunta on antanut tietojen käsittelyyn henkilötietolain 43 §:ssä tarkoitetun luvan;

4) toiselle lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle välttämättömät tiedot sen selvittämiseksi, mikä on näiden vastuu samasta vahingosta;

5) toiselle vakuutuslaitokselle ja vahingonaiheuttajalle tiedot, jotka ovat välttämättömiä tämän lain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavan vakuutuslaitoksen takautumisoi-keuden toteuttamiseksi;

6) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle vakuutuksenottajaan ja vakuut-tamisvelvolliseen tämän lain perusteella koh-distuvasta ulosottokelpoisesta saatavastaan;

7) 252 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoi-tetulle terveydenhuollon toimintayksikölle ja itsenäiselle ammatinharjoittajalle vahingoit-tunutta koskevat tiedot, jotka ovat välttämät-tömiä maksusitoumuksen antamiseksi tai va-kuutuslaitoksen pyytäessä asiantuntijalau-suntoa korvausasian ratkaisemiseksi.

Ehdotus

mukainen korvaus vaikuttaa, tämän lain mu-kaista korvausta saaneen henkilön henkilö-tunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot makse-tuista korvauksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä ri-kosten selvittämistä ja syytteesenpanoa var-ten;

3) toiselle lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle välttämättömät tiedot sen selvittä-miseksi, mikä on näiden vastuu samasta vahingosta;

4) toiselle vakuutuslaitokselle ja vahingonaiheuttajalle tiedot, jotka ovat välttämättömiä tämän lain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavan vakuutuslaitoksen takautumisoi-keuden toteuttamiseksi;

5) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle vakuutuksenottajaan ja vakuut-tamisvelvolliseen tämän lain perusteella koh-distuvasta ulosottokelpoisesta saatavastaan;

6) 252 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoi-tetulle terveydenhuollon toimintayksikölle ja itsenäiselle ammatinharjoittajalle vahingoit-tunutta koskevat tiedot, jotka ovat välttämät-tömiä maksusitoumuksen antamiseksi tai va-kuutuslaitoksen pyytäessä asiantuntijalau-suntoa korvausasian ratkaisemiseksi;

Voimassa oleva laki

Sen estämättä, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, vakuutusyhtiö voi kuitenkin luovuttaa 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle sekä käyttää muussa vakuutustoiminnassaan vakuutuksenottajaa koskevia asiakaspalvelua, asiakassuhteen hoitoa ja muuta asiakashallintaa varten tarpeellisia tietoja. Tällaisia ovat tiedot vakuutuksenottajana olevan työnantajan tai yrittäjän nimestä, henkilö-, yritys- ja yhteisö- sekä asiakastunnuksesta, yhteystiedot, tiedot yrityksen omistussuhteista ja tämän lain mukaisista vakuutusjärjestelyistä ja niiden perusteena olevasta palkkasummasta sekä näihin tietoihin rinnastettavat asiakashallintaan liittyvät tiedot.

Ehdotus

Sen estämättä, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, vakuutusyhtiö voi kuitenkin luovuttaa 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle sekä käyttää muussa vakuutustoiminnassaan vakuutuksenottajaa koskevia asiakaspalvelua, asiakassuhteen hoitoa ja muuta asiakashallintaa varten tarpeellisia tietoja, *jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu*. Tällaisia ovat tiedot vakuutuksenottajana olevan työnantajan tai yrittäjän nimestä, henkilö-, yritys- ja yhteisö- sekä asiakastunnuksesta, yhteystiedot, tiedot yrityksen omistussuhteista ja tämän lain mukaisista vakuutusjärjestelyistä ja niiden perusteena olevasta palkkasummasta sekä näihin tietoihin rinnastettavat asiakashallintaan liittyvät tiedot.

255 a §

Vakuutusyhtiön oikeus antaa tietoja vakuutusyhtiöihin ja Liikennevakuutuskeskukseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen

Jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu, vakuutusyhtiöllä on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuja tietoja toiselle vakuutusyhtiölle ja Liikennevakuutuskeskukselle vakuutusyhtiöön tämän lain toimeenpanon yhteydessä kohdistuneista rikoksista vakuutusyhtiöihin ja Liikennevakuutuskeskukseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi.

Vakuutusyhtiö voi 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa antaa vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevan tehtävän suorittamiseksi.

Oikeudesta käsitellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tietoja sovelletaan mitä vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a §:ssä säädetään vakuutusyhtiön oikeudesta käsitellä tietoja rikoksista ja rikosepäilyistä.

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

257 §

257 §

Vakuutuslaitoksen velvollisuus antaa tietoja Tapaturmavakuutuskeskukselle

Vakuutuslaitoksen velvollisuus antaa tietoja Tapaturmavakuutuskeskukselle

Sen lisäksi, mitä salassapidosta julkisuuslaissa ja tässä laissa säädetään, 235 ja 236 §:ssä Tapaturmavakuutuskeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi saadut henkilötiedot on pidettävä salassa eikä niitä saa käyttää tai luovuttaa käytettäväksi vakuutettua koskevaan päätöksentekoon muissa kuin 262 §:n 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa. *Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa säädetään.*

Sen lisäksi, mitä salassapidosta julkisuuslaissa ja tässä laissa säädetään, 235 ja 236 §:ssä Tapaturmavakuutuskeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi saadut henkilötiedot on pidettävä salassa eikä niitä saa käyttää tai luovuttaa käytettäväksi vakuutettua koskevaan päätöksentekoon muissa kuin 262 §:n 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

275 a §

Päätöksen koneellinen allekirjoittaminen

Vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama päätös voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

286 §

286 §

Siirtymäsäännökset

Siirtymäsäännökset

Edellä 1 momentista poiketen:

- 1) tapaturmavakuutuslain mukaista tapaturmaeläkettä ja haittarahaa ei voida enää tämän lain tultua voimaan vaihtaa niiden pääoma-arvoa vastaavaksi pääomaksi;
- 2) ennen tämän lain voimaantuloa ilmeneeseen ammattitautiin, jota koskeva korvausasia on tullut vireille lain tultua voimaan, sovelletaan 32 §:ää;
- 3) IV ja VIII osan säännöksiä sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin;

Edellä 1 momentista poiketen:

- 1) tapaturmavakuutuslain mukaista tapaturmaeläkettä ja haittarahaa ei voida enää tämän lain tultua voimaan vaihtaa niiden pääoma-arvoa vastaavaksi pääomaksi;
- 2) ennen tämän lain voimaantuloa ilmeneeseen ammattitautiin, jota koskeva korvausasia on tullut vireille lain tultua voimaan, sovelletaan 32 §:ää;
- 3) IV ja VIII osan säännöksiä sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin;

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

4) 39—42 §:ää sovelletaan myös 1 päivänä tammikuuta 2005 alkaen sattuneisiin vahinkotapahtumiin.

Ehdotus

4) 39—42 §:ää sovelletaan myös 1 päivänä tammikuuta 2005 alkaen sattuneisiin vahinkotapahtumiin;

5) 35 luvun säännöksiä sekä 275 ja 275 a §:ää sovelletaan myös ennen 1 päivää tammikuuta 2016 sattuneisiin työtapaturmiin ja ammattitauteihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

33.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 13 luvun 7 § ja 10 §:n 3 momentti,
muutetaan 13 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti ja 2 §, sellaisina kuin niistä ovat 13 luvun 1 §:n
2 momentti laissa 288/2012 ja 2 § laissa 1049/2013, sekä
lisätään 13 lukuun siitä lailla 1554/2015 kumotun 9 §:n tilalle uusi 9 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 luku

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1 §

1 §

Oikeus tietojen saamiseen

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja työttömyyskas-
salla on oikeus saada maksutta tehtäviensä
hoitamista varten:

1) työvoimaviranomaiselta 1 luvun 4 §:n
3 momentissa tarkoitettu työvoimapoliittinen
lausunto;

2) rangaistuslaitokselta tiedot rangaistuk-
sen alkamisesta ja päättymisestä; rangaistus-
laitoksen on annettava tiedot välittömästi,
kun henkilö otetaan rangaistuslaitokseen.

Kansaneläkelaitoksella ja työttömyyskas-
salla on oikeus saada maksutta *tässä tai
muissa laeissa säädettyjen* tehtäviensä hoita-
mista varten:

1) työvoimaviranomaiselta 1 luvun 4 §:n
3 momentissa tarkoitettu työvoimapoliittinen
lausunto;

2) rangaistuslaitokselta tiedot rangaistuk-
sen alkamisesta ja päättymisestä; rangaistus-
laitoksen on annettava tiedot välittömästi,
kun henkilö otetaan rangaistuslaitokseen.

Voimassa oleva laki

Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava asianomaiselle työttömyyskassalle, jos ansioon suhteutetun päivärahan saajalle tai tämän puolisolalle myönnetään lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukainen kotihoidon tuki.

Ehdotus

Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava asianomaiselle työttömyyskassalle *tämän tai muun lain mukaisen* etuuden ratkaisemista varten, jos ansioon suhteutetun päivärahan saajalle tai tämän puolisolalle myönnetään lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukainen kotihoidon tuki.

2 §

Tiedot rahalaitoksilta

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä maksutta käsiteltävänä olevan työmarkkinatukea koskevan asian ratkaisemista varten välttämättömät työmarkkinatuen hakijaa tai saajaa koskevat tiedot rahalaitoksilta, ellei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta *eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen*. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä on hakijalle tai saajalle annettava siitä tieto.

7 §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

2 §

Tiedot rahalaitoksilta

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä maksutta käsiteltävänä olevan työmarkkinatukea koskevan asian ratkaisemista varten välttämättömät työmarkkinatuen hakijaa tai saajaa koskevat tiedot rahalaitoksilta, ellei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä on hakijalle tai saajalle annettava siitä tieto.

(kumotaan)

9 §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU)

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus tarkoitetulla rekisteröidyillä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun ne hoitavat tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsitte-lyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

10 §

Etuudensaajarekisteri

Henkilötietojen säilytysaika ja rekisteröity-
jen oikeusturva määräytyvät henkilö-tieto-
lain (523/1999) nojalla.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan   päivänä
kuuta 20 .

34.

Laki

vakuutuskassalain 165 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutuskassalain (1164/1992) 165 c §, sellaisena kuin se on laeissa 287/2000 ja 1016/2005 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

165 c §

Sen estämättä, mitä 165 §:ssä säädetään, vakuutuskassalla on oikeus luovuttaa vai- tiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen jär- jestämistä varten;
- 2) vakuutuskassan palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutuskassan antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusalan lautakunnan tai *vastaavan toimielimen palveluksessa tai sen jäsenenä olevalle* sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;

4) *vakuutuskassaan kohdistuneista rikok- sista sekä siltä haetuista etuuksista toiselle vakuutuslaitokselle, jos tämä on tarpeen va- kuutuslaitoksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi ja jos tietosuojalautakunta on antanut tietojenkäsittelyyn henkilötietolain (523/1999) 43 §:ssä tarkoitetun luvan;*

5) sosiaali- ja terveysministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vai- tiolovelvollisuus on säädetty; *lupa voidaan antaa määräjäksi ja siihen on liitettävä yleis- en ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeel- liset määräykset; lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä; sekä*

165 c §

Sen estämättä, mitä 165 §:ssä säädetään, vakuutuskassalla on oikeus luovuttaa vai- tiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen jär- jestämistä varten;
- 2) vakuutuskassan palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutuskassan antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusalan lautakunnalle tai toimieli- melle, *joka on kuluttajariitojen vaihtoehto- sesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamen- tin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Eu- roopan komissiolle*, sinne käsiteltäväksi saa- tetun asian hoitamista varten;
- 4) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tieto- jen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vai- tiolovelvollisuus on säädetty; sekä

5) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle ri- koksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 165 b §:n 1 momentissa tarkoitetuille viran- omaisille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitut- kintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelai- tokseen kohdistuvan petosrikoksen estä- mistä, selvittämistä ja syytteeseenpanoa var- ten.

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6) *Suomen* syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 165 b §:n 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syytteesenpääntöä varten.

Vakuutuskassa voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarvittaessa säännöksiä tämän pykälän 1 ja 2 momentin soveltamisesta.

Vakuutuskassa voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

_____

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

35.

Laki

vakuutusyhdistyslain 16 luvun 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 16 luvun 10 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1231/2009,
muutetaan 16 luvun 10 §:n 4, 5 ja 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1231/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 luku

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

Erinäisiä säännöksiä

10 §

10 §

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutusyhdistyksellä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) toiselle vakuutuslaitokselle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhdistyksen palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhdistyksen antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusyhdistyksen kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalle vakuutuslaitokselle korvausasian hoitoa, vakuutussovimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä

*Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä **tietosuoja-asetus**, muuta johdu, vakuutusyhdistys saa 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:*

- 1) toiselle vakuutuslaitokselle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhdistyksen palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhdistyksen antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusyhdistyksen kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalle vakuutuslaitokselle korvausasian hoitoa, vakuutussovimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä

Voimassa oleva laki

kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei sovelleta henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamiseen;

4) vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä olevalle sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;

5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhdistyksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutustapahtumasta;

6) vakuutusyhdistykseen kohdistuneista rikoksista sekä sille ilmoitetuista vahingoista toisille vakuutuslaitoksille vakuutuslaitoksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi, jos tietosuojalautakunta on antanut tähän henkilötietolain 43 §:n 3 momentissa tarkoitetun luvan;

7) sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty; lupa voidaan antaa määräjäksi ja siihen on liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojamiseksi tarpeelliset määräykset; lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä;

8) Suomen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen panoa varten; sekä

9) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle; luovuttaa voidaan kuitenkin vain tietoja, joita luottotietotoiminnan harjoittaja saa tallettaa luottotietorekisteriin tai muutoin käsitellä luottotietoina käytettäväksi.

Ehdotus

kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista;

4) vakuutusalan lautakunnalle tai toimieliimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;

5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhdistyksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutustapahtumasta;

6) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

7) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen panoa varten; sekä

8) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle; luovuttaa voidaan kuitenkin vain tietoja, joita luottotietotoiminnan harjoittaja saa tallettaa luottotietorekisteriin tai muutoin käsitellä luottotietoina käytettäväksi.

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Sen lisäksi, mitä 4 momentissa säädetään, vakuutusyhdistys voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu vakuutusyhdistyksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei sovelleta henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamiseen.

Mitä 4 momentin 4 kohdassa säädetään vakuutusyhdistyksen oikeudesta tietojen luovuttamiseen, sovelletaan myös 4 momentin 4 kohdassa tarkoitettun vakuutusalan lautakunnan tai toimielimen oikeuteen luovuttaa tietoja.

Vakuutusyhdistys voi 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain sellaisia tietoja, joita tarvitaan kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

Ehdotus

Sen lisäksi, mitä 4 momentissa säädetään, vakuutusyhdistys voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu vakuutusyhdistyksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

(6 mom. kumotaan)

Vakuutusyhdistys voi 4 ja 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

---

*Tämä laki tulee voimaan   päivänä
kuuta 20 .*

36.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 6 luvun 17 a §:n 1 ja 3 momentti ja 30 luvun 3 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 17 a §:n 1 ja 3 momentti laissa 523/2016 ja 30 luvun 3 § osaksi laeissa 303/2015 ja 1514/2015, sekä
lisätään 30 lukuun uusi 3 a §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 luku

6 luku

Vakuutusyhtiön johto, hallintojärjestelmä ja varojen sijoittaminen

Vakuutusyhtiön johto, hallintojärjestelmä ja varojen sijoittaminen

17 a §

17 a §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Rikkomuksista ilmoittaminen

Vakuutusyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Vakuutusyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Voimassa oleva laki

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

30 luku

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

3 §

Vakuutusyhtiön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, vakuutusyhtiöllä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) toiselle vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhtiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhtiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka vakuutusomistusyhteisölle korvausasian hoitoa, vakuutus sopimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen *arkaluonteisten* tietojen luovuttamista;
- 4) vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä olevalle sinne saatetun asian käsittelemistä varten;

Ehdotus

*Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojaa-asetus), jäljempänä **tietosuojaa-asetus**, 15 artiklan mukaista oikeutta saada pääsyä sellaisiin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, joiden antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä.*

30 luku

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

3 §

Poikkeukset salassapitovelvollisuuteen

Jollei tietosuojaa-asetuksesta muuta johdu, vakuutusyhtiö saa 1 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:

- 1) toiselle vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhtiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhtiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka vakuutusomistusyhteisölle korvausasian hoitoa, vakuutus sopimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuojaa-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista;
- 4) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20

5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhtiön takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutus-tapahtumasta;

6) vakuutusyhtiöön kohdistuneista rikoksista sekä sille ilmoitetuista vahingoista toisille vakuutuslaitoksille vakuutuslaitoksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi, jos tietosuojalautakunta on antanut tähän henkilötietolain 43 §:n 3 momentissa tarkoitetun luvan;

7) sosiaali- ja terveysministeriön luvalla historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty; lupa voidaan antaa määräjäksi ja siihen on liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeelliset määräykset; lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä;

8) Suomen syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 2 §:n 1 momentin 2—6 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen panoa varten;

9) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle; luovuttaa voidaan kuitenkin vain tietoja, joita luottotietotoiminnan harjoittaja saa tallettaa luottotietorekisteriin tai muutoin käsitellä luottotietoina käytettäväksi; ja

10) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin, 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyrittäjäryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia, ryhmävalvontaa sekä riskienhallintaa varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain

artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne saatetun asian käsittelemistä varten;

5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhtiön takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutus-tapahtumasta;

6) toiselle vakuutusyhtiölle vakuutusyhtiöön kohdistuneista rikoksista 3 a §:ssä tarkoitettujen tietojen vakuutusyhtiöihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi;

7) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

8) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 2 §:n 1 momentin 2—6 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen panoa varten;

9) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle; luovuttaa voidaan kuitenkin vain tietoja, joita luottotietotoiminnan harjoittaja saa tallettaa luottotietorekisteriin tai muutoin käsitellä luottotietoina käytettäväksi; ja

10) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin, 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyrittäjäryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia, ryhmävalvontaa sekä riskienhallintaa varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen

Voimassa oleva laki

11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutusyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja yritykselle, joka kuuluu vakuutusyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Mitä 1 momentin 4 kohdassa säädetään vakuutusyhtiön oikeudesta tietojen luovuttamiseen, koskee myös 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua vakuutusalan lautakuntaa tai toimielintä.

Vakuutusyhtiö voi 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain tietoja, joita tarvitaan kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

Ehdotus

luovuttamisesta, *ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista,*

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutusyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja yritykselle, joka kuuluu vakuutusyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Vakuutusyhtiö voi 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

3 a §

Vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja rikoksista ja rikosepäilyistä

Vakuutusyhtiö saa käsitellä ja rekisteröidä tiedon sen harjoittamaan vakuutustoimintaan kohdistuneista rikoksista ja niiden epäilyistä ylläpitämänsä rekisteriin. Tietoja saa käsitellä vain siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä vakuutustoimintaan kohdistuvien rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi.

Vakuutusyhtiö saa merkitä rekisteriin:

- 1) tiedon vahinkotapahtumasta,*
- 2) tiedon vakuutusyhtiöstä, johon rikos tai epäily rikos on kohdistunut,*
- 3) tiedon tallennusajasta,*
- 4) rekisteröidyn nimen, henkilötunnuksen, osoitteen ja ammatin,*
- 5) tiedon tuomioistuimesta, jossa asiaa käsitellään,*
- 6) tiedon siitä, kuka on ilmoittanut tallennettavan tiedon.*

Vakuutusyhtiö ei saa tehdä merkintää rekisteriin ennen kuin epäilystä rikoksesta on ilmoitettu esitutkintaviranomaiselle taikka syyttäjälle. Merkintä rekisteriin on tehtävä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun vakuutusyhtiö on saattanut rikosprosessin vireille tai kun vakuutusyhtiö on saanut tiedon siitä, että joku muu on saattanut rikosprosessin vireille, taikka kun syyttäjä on päättänyt nostaa asiassa syytteen.

Tiedot on poistettava rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun rekisteröity on alioikeuden tuomiolla todettu syyttömäksi epäiltyyn tekoon, oikeusprosessista on luovuttu tai ylempi oikeusaste on vapauttanut alemman oikeusasteen tuomitseman henkilön. Vakuutusyhtiö voi rekisteröidä tiedot uudelleen, jos ylempi oikeusaste tuomitsee henkilön, jonka alempi oikeusaste on vapauttanut.

Tiedot on poistettava rekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun kyseistä rikosta koskeva tieto on ensimmäisen kerran rekisteröity.

Rekisteröidylle on ilmoitettava, jos vakuutushakemuksen epääminen taikka muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu rekisterissä olevista tiedoista.

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

37.

Laki

vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 72 ja 80 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (234/2018) 72 §:n 1 ja 3 momentti ja 80 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

72 §

72 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Rikkomuksista ilmoittaminen

Vakuutusten tarjoamista harjoittavalla oikeushenkilöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa oikeushenkilön sisällä riippumattoman kanavan kautta tämän lain sekä markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 epäillystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999) tai muuta lakia. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Vakuutusten tarjoamista harjoittavalla oikeushenkilöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa oikeushenkilön sisällä riippumattoman kanavan kautta tämän lain sekä markkinoiden väärinkäytöstä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 (markkinoiden väärinkäyttöasetus) epäillystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa tai muussa laissa säädetään, edellä 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY

Voimassa oleva laki

2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa ja muussa laissa.

Ehdotus

kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä tietosuojasetus, 15 artiklan mukaista oikeutta saada pääsyä sellaisiin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä.

80 §

Poikkeukset vaitiolovelvollisuuteen

Sen estämättä, mitä 79 §:ssä säädetään, vakuutusmeklarilla, sivutoimisella vakuutusmeklarilla tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitettulla sivutoimisella vakuutusedustajalla on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) Finanssivalvonnalle tai muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;
- 2) vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä ollevalle sinne saatetun asian käsittelemistä varten;
- 3) vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin, 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun sivutoimisen vakuutusedustajan tai näiden kanssa samaan konserniin kuuluvan luotto- tai rahoituslaitoksen tilintarkastajalle;
- 4) *sosiaali- ja terveysministeriön luvalla* historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty; *lupa voidaan antaa määräjäksi ja siihen on liitettävä yleisen ja yksityisen edun suojaamiseksi tarpeelliset määräykset; lupa voidaan peruuttaa, milloin siihen harkitaan olevan syytä;*
- 5) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;
- 6) Suomen ja muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun sivutoimisen vakuutusedustajan selvitystila-

80 §

Poikkeukset vaitiolovelvollisuuteen

Jollei tietosuojasetuksesta muuta johdu, vakuutusmeklari, sivutoiminen vakuutusmeklari tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu sivutoiminen vakuutusedustaja saa 79 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:

- 1) Finanssivalvonnalle tai muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;
- 2) vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä ollevalle sinne saatetun asian käsittelemistä varten;
- 3) vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin, 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun sivutoimisen vakuutusedustajan tai näiden kanssa samaan konserniin kuuluvan luotto- tai rahoituslaitoksen tilintarkastajalle;
- 4) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;
- 5) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;
- 6) Suomen ja muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun sivutoimisen vakuutusedustajan selvitystila-

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

7) Suomen ja muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivutoimisen vakuutusedustajan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

8) muun valtion kuin ETA-valtion edellä tässä pykälässä tarkoitettulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 79 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden piiriin.

Ehdotus

tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

7) Suomen ja muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun sivutoimisen vakuutusedustajan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

8) muun valtion kuin ETA-valtion edellä tässä pykälässä tarkoitettulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 79 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden piiriin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

38.

Laki

vuorotteluvapaalain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vuorotteluvapaalain (1305/2002) 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa
1092/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 §

21 §

*Työttömyysturva- ja työttömyyskassalain so-
veltaminen*

*Työttömyysturva- ja työttömyyskassalain so-
veltaminen*

Vuorottelukorvauksen hakemisesta, epä-
ämisestä myöhästyneen hakemuksen joh-
dosta, maksamistavasta, maksamisen väliai-
kaisesta keskeyttämisestä tai vähentämisestä,
etuuspäivien määrästä viikossa, vuorottelu-
korvausta koskevasta päätöksestä, päätöksen
poistamisesta ja itseoikaisusta, takaisinperin-
täsaatavan vanhentumisesta, velvollisuudesta
tietojen antamiseen, oikeudesta saada tietoja
ja ulosottomiehen tiedonsaantioikeudesta,
tietojen saamisesta ja luovuttamisesta, oikeu-
denkäyntikulujen jakamisesta *sekä työttö-
myysturvan muutoksenhakulautakunnasta* on
voimassa, mitä työttömyysturvalaissa ja työt-
tömyyskassalaissa (603/1984) säädetään,
jollei tässä laissa toisin säädetä.

Vuorottelukorvauksen hakemisesta, epä-
ämisestä myöhästyneen hakemuksen joh-
dosta, maksamistavasta, maksamisen väliai-
kaisesta keskeyttämisestä tai vähentämisestä,
etuuspäivien määrästä viikossa, vuorottelu-
korvausta koskevasta päätöksestä, päätöksen
poistamisesta ja itseoikaisusta, takaisinperin-
täsaatavan vanhentumisesta, velvollisuudesta
tietojen antamiseen, oikeudesta saada tietoja
ja ulosottomiehen tiedonsaantioikeudesta,
tietojen saamisesta ja luovuttamisesta sekä
oikeudenkäyntikulujen jakamisesta on voi-
massa, mitä työttömyysturvalaissa ja työttö-
myyskassalaissa (603/1984) säädetään, jollei
tässä laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

39.

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 148 §,
muutetaan 2 §:n 1 momentti ja 146 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentti
osaksi laeissa 630/2009, 355/2010, 72/2016 ja 1250/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 152 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Keskeiset määritelmät

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläkelaitoksella* 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä tai eläkekassaa sekä muuta työntekijän eläkelain (395/2006) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua eläkelaitosta silloin, kun ne käsittelevät tämän lain mukaista eläkeasiaa;
- 2) *alimmalla vanhuuseläkeikäällä* 8 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua yrittäjän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää;
- 3) *työeläkelailta* työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettuja lakeja;
- 4) *työeläkkeellä* työeläkelakien mukaista eläkettä;
- 5) *yrittäjällä* 3 §:ssä tarkoitettua henkilöä;
- 6) *työtulolla* yrittäjälle 112 §:n mukaisesti vahvistettua vuotuista työtuloa;
- 7) *kokonaistyötulolla* 67 §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteena olevaa työtuloa, jossa on otettu huomioon lisätyöeläkevakuutusmaksu ja pienennetty työeläkevakuutusmaksu sekä työeläkevakuutusmaksun maksamatta jättäminen;
- 8) *työansioilla* tässä laissa ja maatalousyrittäjän eläkelaisissa (1280/2006) tarkoitettuja kokonaistyötuloja sekä muiden työeläkelakien mukaisia työansioita;

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläkelaitoksella* 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä tai eläkekassaa sekä muuta työntekijän eläkelain (395/2006) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua eläkelaitosta silloin, kun ne käsittelevät tämän lain mukaista eläkeasiaa;
- 2) *alimmalla vanhuuseläkeikäällä* 8 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua yrittäjän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää;
- 3) *työeläkelailta* työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettuja lakeja;
- 4) *työeläkkeellä* työeläkelakien mukaista eläkettä;
- 5) *yrittäjällä* 3 §:ssä tarkoitettua henkilöä;
- 6) *työtulolla* yrittäjälle 112 §:n mukaisesti vahvistettua vuotuista työtuloa;
- 7) *kokonaistyötulolla* 67 §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteena olevaa työtuloa, jossa on otettu huomioon lisätyöeläkevakuutusmaksu ja pienennetty työeläkevakuutusmaksu sekä työeläkevakuutusmaksun maksamatta jättäminen;
- 8) *työansioilla* tässä laissa ja maatalousyrittäjän eläkelaisissa (1280/2006) tarkoitettuja kokonaistyötuloja sekä muiden työeläkelakien mukaisia työansioita;

Voimassa oleva laki

9) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta yrittäjälle on maksettu sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitettua äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaa-laissa (1305/2002) tarkoitettua vuorottelukorvausta, työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettua ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutuspäivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetussa laissa (1276/2000) tarkoitettua aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (626/1991) tarkoitettua ansiomenetykskorvausta, liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettua päivärahaa, sotilastaturmalakiin (1211/1990) perustuvaa päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka työtapaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015) tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa (873/2015) tarkoitettua päivärahaa tai kuntoutusrahaa;

10) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettua kokonaistyötulon, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 9 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

11) *ensisijaisella etuudella* 85 ja 86 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

12) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;

Ehdotus

9) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta yrittäjälle on maksettu sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitettua äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaa-laissa (1305/2002) tarkoitettua vuorottelukorvausta, työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettua ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutuspäivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetussa laissa (1276/2000) tarkoitettua aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (626/1991) tarkoitettua ansiomenetykskorvausta, liikennevakuutuslaissa (460/2016) tarkoitettua päivärahaa, sotilastaturmalakiin (1211/1990) perustuvaa päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka työtapaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015) tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa (873/2015) tarkoitettua päivärahaa tai kuntoutusrahaa;

10) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettua kokonaistyötulon, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 9 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

11) *ensisijaisella etuudella* 85 ja 86 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

12) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;

13) *tietosuoja-asetuksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);*

Voimassa oleva laki

13) EU- ja ETA-maalla maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

14) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta; ja

15) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi.

Ehdotus

14) EU- ja ETA-maalla maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

15) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta; ja

16) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi.

13 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

146 §

Sovellettavat säännökset

Tätä lakia toimeenpantaessa sovelletaan tässä luvussa säädetyn lisäksi, mitä säädetään työntekijän eläkelain:

1) 197 §:ssä tiedoista eläkkeeseen oikeuttavien palkattomalta ajalta saatujen etuuksien perusteena olevista tuloista;

2) 198 §:ssä oikeudesta saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi;

3) 200 §:ssä eläkelaitoksen oikeudesta saada tietoja valvontaa varten;

4) 202 §:ssä tietojen maksuttomuudesta;

5) 203 §:ssä tietojen antamisesta vakuutusyhtymän sisällä;

6) 205 §:ssä tietojen antamisesta rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi;

7) 208 §:ssä tietojen luovuttamisesta eteenpäin;

8) 209 §:ssä tietojen eteenpäin luovuttajan vastuusta; ja

13 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

146 §

Sovellettavat säännökset

Tätä lakia toimeenpantaessa sovelletaan tässä luvussa säädetyn lisäksi, mitä säädetään työntekijän eläkelain:

1) 195 a §:ssä eläkelaitoksen oikeudesta tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten;

2) 197 §:ssä tiedoista eläkkeeseen oikeuttavien palkattomalta ajalta saatujen etuuksien perusteena olevista tuloista;

3) 198 §:ssä oikeudesta saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi;

4) 200 §:ssä eläkelaitoksen oikeudesta saada tietoja valvontaa varten;

5) 202 §:ssä tietojen maksuttomuudesta;

6) 203 §:ssä tietojen antamisesta vakuutusyhtymän sisällä;

7) 205 §:ssä tietojen antamisesta rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi;

8) 208 §:ssä tietojen luovuttamisesta eteenpäin;

9) 209 §:ssä tietojen eteenpäin luovuttajan vastuusta; ja

HE 87/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9) 210 §:ssä tietojen antamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla.

10) 210 §:ssä tietojen antamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla.

148 §

Yrittäjän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen on annettava yrittäjälle tämän pyynnöstä halussaan olevat yrittäjän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot on muuten voimassa, mitä julkisuuslaissa ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Eläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä hänen tietojaan voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

(kumotaan)

152 a §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

40.

Laki

äitiysavustuslain 14 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan äitiysavustuslain (477/1993) 14 b §,
sellaisena kuin se on laissa 695/2002 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 b §

14 b §

Ilmoitusvelvollisuus

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

41.

Laki

opintotukilain 43 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opintotukilain (65/1994) 43 b §, sellaisena kuin se on laissa 691/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

43 b §

43 b §

Ilmoitusvelvollisuus

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .